

جملہ حقوق بحق ناشر محفوظ ہیں

نام کتاب	_____ رہنمائے تبلیغی سفر
مؤلف	_____ ڈاکٹر محمد شفیق بہادر
ایضام	_____ عبدالرحمان
اشاعت جدید	_____ مئی ۲۰۱۲ء، برطانیق، بنامی الشاہ ۱۴۳۳ھ
ناشر	_____ مکتبہ فاروقیہ
قیمت	_____

مکتبہ فاروقیہ

بیرون تبلیغی مرکز رائے ونڈ

فون 0300-4432896

د مضامینو فہرست

صفحہ نمبر	مضمون	صفحہ نمبر	مضمون
۲۹	د جنت نعمتوںہ	۵	د انگریزی د بیان پیتو ترجمہ
۳۰	د یا قوتوتے، د جنت خوراک	۶	د اللہ تعالیٰ شکر
۳۱	د جنت جلے اوسورلی	۷	د اللہ د ذات یقین
۳۲	د جنت موسم، بازار، مرغی، غروب	۸	د اللہ پاک نہ د کید و یقین
۳۳	د اللہ پاک بہ قرآن او وی	۹	د اللہ پاک قدرت او قبضہ
۳۴	د اللہ پاک دیدار	۱۰	د اللہ پاک ملائکہ
۳۵	خود عا کائے	۱۱	د اسمانوں نظام
۳۶	د جہنم او د دے سزا کائے	۱۲	د اللہ پاک لوئے ولے
۳۷	د جہنم دروازے او طیفے	۱۳	د اللہ تعالیٰ نعمتوںہ
۳۸	د جہنمیانو غتوالے	۱۴	د انسان مقصد
۳۹	د جہنمیانو خوراک شکاک	۱۵	د نبیانو د الیر لومقصد
۴۰	د او پیئے گرنے د جہنمیانو غتوںہ	۱۶	د مخکینو قومونو ذکر
۴۱	د نبی علیہ السلام فضیلتوںہ	۱۷	د نبی علیہ السلام عظمت او معجزے
۴۲	د امت فضیلتوںہ	۱۸	د امیابی نبی علیہ السلام تابعداری کینے
۴۳	د امت ذمہ واری	۱۹	د غلور و کسانو غدر او فوجو
۴۴	د صحابیاتو قربانی	۲۰	د آدم علیہ السلام نصیحتوںہ
۴۵	ن زمانہ کن د مسلمانانو خود مدد واری	۲۱	د اللہ تعالیٰ د ذکر فضیلتوںہ

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۸۵	ذکر مقصد	۴۶	ذکر فضیلتونہ
۸۶	ذکر فضیلتونہ	۴۷	تشکیل - خونکتے
۸۸	دریمہ کلمہ	۴۸	تبلیغ ختم دے؟
۸۹	درود شریف	۴۹	مجاہدۂ حق دے؟
۹۰	استغفار	۵۰	دُشمنانِ خود دی؟
۹۱	خلور نمبر اکرامِ مسلم	۵۱	دین ختم دے؟
۹۲	ذکر اکرامِ مسلم فضیلتونہ	۵۲	ذکر کلمے فرائض
۹۳	پنجم نمبر تصحیح	۵۳	ذکر داعی صفتونہ
۹۴	نیت	۵۴	ذکر عالمی فکر مذاکرہ
۹۵	ذکر تصحیح نیت	۵۵	پہ خپلوکین دجور مذاکرہ
۹۶	فضیلتونہ	۵۶	زبور نورۂ ماتونکے خبرے
۹۷	شپور نمبر دعوت	۵۷	ذکر جماعت ویتلونجہ
۹۸	او تبلیغ	۵۸	شپور نمبرے
۹۹	ذکر دعوت او تبلیغ	۵۹	رومے نمبر
۱۰۰	فضیلتونہ	۶۰	ذکر کلمے فضیلتونہ
۱۰۱	دویم نمبر موعظ	۶۱	دویم نمبر موعظ
۱۰۲	دومونہ فضیلتونہ	۶۲	دومونہ فضیلتونہ
۱۰۳	دریم نمبر علم او ذکر	۶۳	دریم نمبر علم او ذکر
۱۰۴	ذکر علم فضیلتونہ	۶۴	ذکر علم فضیلتونہ

د انگریزی د بیان پُستو ترجمہ د اللہ تعالیٰ شکر

د اللہ تعالیٰ لاکھ لاکھ شکر دے چہ هغه مونبرہ انسانان
پیدا کرو، مسلمانان لے پیدا کرو او د حضرت محمد ﷺ په اُمت
کې لے پیدا کرو. حضرت محمد ﷺ د ټولو نه بهتر نبی دے او
دا اُمت هم د ټولو نه بهتر دے، فرمائی چہ په ټولو نبیانو باندے
جنت حرام دے خو پورے چہ زمونږ نبی ﷺ جنت ته داخل
نه شي او دا په ټولو اُمتونو باندے حرام دے خو پورے چہ
دا اُمت جنت ته داخل نه شي.

د اللہ تعالیٰ د ذات یقین

مونبر له د اللہ تعالیٰ شکر ادا کول پکاردی چہ هغه
مونبر ته د ایمان دولت را کرو. د ایمان مطلب دے چہ
الله پاک لره د هغه د ټولو قدرتونو او د صفاتو سره منل.
د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ کلمه د ایمان کلمه ده. الله تعالیٰ ډیر لوڼے
دے. (الله اکبر) او د هغه ذکر هم ډیر لوڼے دے (وَلِذِکْرِ
اللهِ اکبر) هغه ټولے زمکے ټول انسانونه او کوم څه چہ د دوی
په مینو کې دے. پیدا کړیدی هغه د وړوکی نه وړوکی خیر لکه ذره
اولوڼے نه لوڼے خیر لکه غر پیدا کړیدی د هغه په ټولو خیزونو
پوره قبضه ده. که چرې یو تور میږې د تور کانی د لاندې په

تورہ شپہ کئے وی نو دَ اللہ ذات ہفہ پیترنی، وینی او رنراق
ورکوی۔ ہرغیز دہفہ پہ حکم سرہ کار سرتہ رسوی، تردے چہ
یوہ پانرہ ہم دہفہ دمرضی تہ بغیر د وُنے نہ نہ ہا پیریوزی۔
پہ تولہ زمکہ خومرہ وُنے دی پہ ہفہ خومرہ پانرہ دی، پہ
سمندرونو کئے خومرہ اوبہ دی خومرہ خاٹکی دی، پہ وچہ
کئے خومرہ شکہ، دہفہ خومرہ ذرے، خومرہ غرونہ پہ ہفوکئے
خومرہ کانری دی دے تولو علم اللہ تہ دے۔

دَ اللہ پاک نہ دَ کید و یقین

① پہ اُور کئے دَ سوزید و صفت اللہ ایبے دے چہ کلہ اللہ
اوغاری سوز وُل کوی چہ کلہ نہ غواری نو سوز وُل نہ کوی، لکہ
ابراہیم علیہ السلام نے وُنے سوز وُلو بلکہ ابراہیم علیہ السلام بہ فرمائل
چہ ہفہ خلوینت وُرغے کو مچہ پہ اُور کئے تیرے شوے ہفہ
بھترینے وُرغے وے۔

② چارہ پریکول کوی داصفت پکئے اللہ ایبے دے چہ کلہ
وُنے غواری نو پریکول نہ کوی خنکہ چہ ابراہیم علیہ السلام پہ پورہ
طاقت سرہ اسماعیل علیہ السلام لہ دَ اللہ پہ حکم سرہ ذبحہ کو، لیکن
چارہ یو وینتہ ہم کت نہ کرو۔

③ پہ اُبو کئے دَ دوبید و طاقت اللہ ایبے دے کہ اللہ تم
ترے دَ دوبید و صفت واخلی نو اوبہ دوبول نشی کو، لے داخیرہ
اللہ پاک دَ موسیٰ علیہ السلام او دفرعون بادشاہ پہ دور کئے اوبنودلہ

دَ مَوْنِی عَلَیْکَ لَبِکَر دَاوْنُونَه پَه جَوْر وِشَو لار وِپورے وِتلو اودَ
فِیْعون لَبِکَر اُو بُو دَوْب کَر وِ

دَاللّٰہِ یَاکَ قُدْرَتِ اَوْ قَبْضَہ

قَوْل طَاقْتُونَه قُدْرَتُونَه دَاللّٰہِ پَه لَاس کَہ دِی ہَہ پَه ہر
غِیْز قَا دَر مے۔ وَهُوَ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ، ہَہ دَ تَو لَو جہَانُو
مَالِک خَالِق اَو رِب دے۔ رَبُّ النَّاسِ اَوْ رَبُّ الْعَالَمِیْنَ دے، ہَہ
زَمَکَ پَه اُو بُو خورہ کَرہ۔ دَ زَمَکَ تَمے مُخْتَلَف غِیْزُونَه، اُو تَو کَوْل
پَه ہَہ کَہ لے رَنگُونَه اَو خُونَد وِ تہ وَاچُوْل۔ دَ یُو وِ رُو کِی شَلَن تَحْم
تہ غُومرہ غَہ وُ تے جَوْر وِی۔

دَاللّٰہِ یَاکَ مَلَاِئِکَ

دَ کَارُونُو سِر تہ رَسُوْلُو دِ یَا رَہ اللّٰہِ تَعَالٰی فَمَلَاِئِکَ دِ یُو تِی
لَکَ دَہ۔ بَیْشَمَارَہ مَلَاِئِکَ اللّٰہِ پَیْدَا کَر پِدی جِنے مَلَاِئِکَ خُو دِ پِ
جِنے دِی۔ جِبْرَاِئِیل عَلَیْہِ السَّلَام دَو مَرہ لَو یَہ مَلَاِئِکَ دَہ چہ سَرے عَرِش
مَعْلٰی سَرہ اُو لَکِی نُو خَپے بَہ لے تَحْت الثَّرٰی تہ اُو رَسِی دَہ فِی شَیْر
سَوہ وِز رے دِی کَہ دَوہ وِز رے پَر اَنزِی نُو مَشْرِقِ اَو مَغْرِب بَہ پَت
کَرہ۔ عِزْرَاِئِیل عَلَیْہِ السَّلَام دَو مَرہ لَو یَہ مَلَاِئِکَ دَہ چہ دَ تَو لَو سَاہ
لَر وِ نَکُور وِ حَوْنَه دَہ فِی پَه لَاس کَہ دِی لَکَ چہ مُخَافَہ پِلِیْت
کَہ دَانے پَر تے وِی۔

مِکَاِئِیل عَلَیْہِ السَّلَام دَو مَرہ لَو یَہ مَلَاِئِکَ دَہ کَہ دَ تَو لَو سَمِند رُونُو
اُو بَہ دَہ فِی پَه سَر وَاچُوْلے شِی نُو یُو خَا شَکے بَہ تَرِہْم لَاتِ دِ پَر مے تہ وَاَزَد

اسرافیل علیہ السلام دومرہ لویہ شیلیٰ پہ خُله کئے نیوئے دہ چہ
 هفے کئے تول اسمانونہ اوزمکے راخی، غومرہ چہ د ساہ بخلوق
 دے دومرہ پہ دے شیلیٰ کئے سُوری دی۔ د قیامت پہ ورخ بہرہ
 دیکن پوکے اووہی نو غرونہ بہ ریزہ ریزہ شی او د مالو چوپشان
 بہ والوزی۔ گویا هر غیز بہ نیست و نابود شی۔

د اسمانونو نظام

الله پاک اووہ اسمانونہ جوہ کرل چہ دیر لوئے او مضبوط دی،
 دا الله پاک بغیر ستون او درؤل او پہ دیکن هیخ نقص رانغ۔
 روہی اسمان دومرہ لوئے دے چہ ددے پہ مقابلہ کئے اووہ
 زمکے داسے دی لکہ چہ دیر لوئے میدان کنن چہ یو بال پروت
 وی دویم اسمان دومرہ لوئے دے چہ ددے پہ مقابلہ کئے روہی
 اسمان داسے دے لکہ پہ میدان کنن چہ بال وی۔ دریم اسمان دومرہ
 لوئے چہ دویم اسمان ددے پہ مقابلہ کئے داسے لکہ چہ میدان کنن
 بال وی۔ او دغے دھر اسمان لوئے والے د پاس والا پہ مقابلہ کنن
 د بال پشان حیثیت لری۔ تول اووہ وارہ اسمانونہ او اووہ وارہ
 زمکے د الله د عرش پہ مقابلہ کئے د بال پشان دی۔ او عرش د الله
 د کرسی پہ مقابلہ کئے د بال پشان دے وسیع کرمیئہ السموات
 و الارض۔

د الله پاک لوئے والے

هر کله چہ د الله نظام دومرہ لوئے دے نو الله تعالیٰ بہ غومرہ

لوئے وی۔ اَللّٰہ اَکبَر۔ پہ ہفتہ تہ کلمہ پر کئی راسخی نہ اُودہ کیجی ۔
 لَا تَأْخُذْکَ سِنَہٌ وَلَا نَوْمٌ، ہفتہ نہ خورل کوی نہ خُکل کوی نہ
 دہفتہ خہ غیلولی شتہ، ہفتہ بے نیازہ ذات دے۔ (سورۃ اخلاص)

ذِ اللّٰہِ تَعَالٰی نَعْمَتُونِہ

ہفتہ انسان لہ بی شمارہ نعمتوںہ ورکړل دہفتہ نعمتونہ بی شمارہ
 دی د شمارنہ بھر دی۔ وَإِنْ تَعَدُّوا نِعْمَةَ اللّٰہِ لَا تُحْصَوْہَا ،
 ہفتہ انسان بنا شتہ جو رکړو۔ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ
 تَقْوِيمٍ، عقل او دماغ لے ورکړل، یو کپیو ترہم د دماغ پشان
 نہ دے، دا د تہ بے ترجمانی کوی، اُردو، عربی، پشتو، سندھی،
 بلوچی کومہ ژبہ چہ غوارے ہفتہ محفوظ کوی او وائی لے، زمونہ
 زہہ ہر وخت پمپ کوی روزنا نہ یولا کھ خلہ در نہ بیدی، روزانہ
 اووۃ زہہ (....)، لیترہ وینہ پمپ کوی۔

پریوس روزانہ شل زہہ خلہ معاف اخی او درے سوہ شپیتہ لیتہ
 تقریباً اکیجن دنہ بوچی او تقریباً درے سوہ شپیتہ لیتہ کاربن
 دای اکیسید، بھر غورخوی۔ اللّٰہ پالک پہ بدن کیں جوہرونہ اولگول
 کہ د خنکل یو جوہرونہ دے نو کار کول، خورل خُکل او کپرے وینخل
 بہ مشکل شی۔ دا ہول خیزونہ لے د انسان د پارہ جوہر کرل مختلف
 میوے، سبزی لے، غوبہ، ہلکی دغے زمونہ د پارہ لے سپور مٹی
 نہر، ستوری، زمکہ، آسمان، غرونہ، مہمندرونہ، ہوا کالے، اوبہ،
 اور، مرغی، خناور ہول پیدا کریدی۔ فرمائی کہ د نعمتونو شکر

ہو کرئی نوا اللہ پاک بہ نعمتوںہ نور زیات کری لَیْنِ شَکَرْتُمْ لَا زَیْدُ لَکُمْ

د انسان مقصد

د کائنات تو ہول مخلوق نے د انسان د خدمت د پارہ جوہر کرو،
اودا نے د خپل عبادت د پارہ جوہر کرو۔ قرآن کیں فرمائی: وَمَا
خَلَقْتُ الْإِنْسَانَ إِلَّا لِيَعْبُدُنِي، یعنی ما انسانن او پیر بیان
د خپل عبادت د پارہ پیدا کرل۔

د نبیانو د راو لیر لو مقصد

د حصیہ عبادت کو لو اودا ژوند د تیر و لو طریقہ بنو د لو د پارہ
الطہ پاک نبیان راو لیر بل، د خپرو ویشتم مشهور و نبیانو نومونه
پہ قرآن کیں ذکر کیے شوی دی. تہو لو نبیانو ادا تہ او لگو لو چہ :
يَا أَيُّهَا النَّاسُ قُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَفْلِحُونَ، یعنی اے خلقو !
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ او وائی کلمیا بہ شئی۔

د مخکینو قومونو ذکر

نوح علیہ السلام نے خپل قوم ته راو لیر و۔ نهہ نیم سوہ کاله تبلیغ
نے اوکرو۔ صرف آتیا یاد و آتیا کسانو ایمان راو ورو. وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ فِيهِ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۚ أَن
لَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۚ شَهِدَ لَهُ عَلَىٰ سَائِرِ الْأَشْيَاءِ لَيْكُنْ هُغْوَى
أَوْتَه مُنْذِرٌ ۖ فَرَمَايِلْ چہ توبہ و کرئی اللہ بشخو ر انعامونہ در کری۔
فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ۖ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ
مِدْرَارًا ۖ وَيُمْسِدْ سَعْدًا مِّنْ مَّوَالٍ وَبَنِينَ ۖ وَيَجْعَلْ لَّكُمْ جَنَّاتٍ ۖ وَ

يَجْعَلْ لَكُمْ الْهَآدَىٰ .

① ستاسو گنا ہو وہ بہ معاف کری ② ذرحمت باران بددیر باندے
اُو وروی ③ پہمال او اولاد سرہ بہ مومدد او کری ④ باغونہ بہ
اُولکوی نہرونہ بجاری کری۔

قوم نے اُو کو مسئلہ اُخر بنیرے لے او کرے لَا تَذَرُ عَلَيَّ الْأَرْضَ
مِنَ الْكَافِرِينَ دیکھا کہ یعنی لے رہا ہے یہ زمکہ باندے یو کا فرزندے
مہ پر پردے۔ پیچھے قبولے شوے او کشتی جو رہ کرے شوہ او یوہ
یوہ جو رہے پکین ماچولہ باقی بول ہلاک شوخیل حوی ہمتاہ شو۔

هُود عَلَيْهِ السَّلَامُ قَوْمٌ عَادَتَهُ رَأُولُيْرِ لَ شُو
وَالِی عَلَی الْخَاصِمُ هُوْدًا قَالِ یَقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ
مِنَ الْاِلٰهِ غَیْرُهٗ دا دیر مضبوط قوم وُو۔ نو بدت غنوبنت لاسہ
اُو بدت لاس لاسہ پلین بدن والا۔ وُو نے بے لاس وُنیو لے او د
زمکہ نہ بہ لے راہیستے۔ هُوْد عَلَیْہِ السَّلَامُ دیر پوہہ کرل چہ اص طاقت
والا اللہ دے دَالِہ اُومنی، وے نہ مثل اُخر عذاب راعے، تورے
وُرے راعے او اور اُو وریدہ طوفان راعے او ہوا ہغوی پہ زمکہ
باندے پہ وھلو وھلو او وژل۔

صَالِح عَلَيْهِ السَّلَامُ قَوْمٌ ثَمُوْدُ تَه رَأُولُيْرِ لَ شُو
وَالِی ثَمُوْدُ الْخَاسِمُ صَالِحًا قَالِ یَقَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنَ الْاِلٰهِ غَیْرُهٗ .
قوم نے را او بٹلو لیکن ہغوی ونہ منس یوہ معجزہ نے

اُوغوبتله چه غرنه دِ بلاربِه اُوچِه رهاؤش اوهفبچے راؤری۔ اللہ
 پاک داهم پورہ کرہ اووے فرمائیل چه دا ناقة اللہ دہ دامہ
 تنکوی کنی د اللہ عذاب به راشی۔ کذبَتِ ثمودُ بِطغویہا ۵
 لاذِ انْبَعَثَ اَشْقٰہَا فَکَذَّبُوْہَا فَعَقَرُوْہَا۔ (الشس)
 اُوچے به دھغوی تولے اوبہ غیلے، تولے غلے به لے خورلے۔
 اُخیریوبد بختہ ہفہ ذبحہ کرلہ۔ دغے قوم پہ غرونوکین کورونہ
 جوہ کری وُو اووٹیل به لے چه دلته نہ اوبہ راتلے شی اونہ د
 هوا اثر کیدے شی۔ اللہ پاک یوہ ملائکہ راو لیبرلہ اوهفے یوہ
 چغہ اووہلہ او دتول قوم زرونہ اوچودل۔

د قومِ سبا، عبرتِ ناک انجام

قومِ سبا پہ یمن کیے تجارت کولو، زبردست دگر کیلے نظام لے
 وُو بندونہ لے جوہ کرل، باغونہ لے اولکول، دا سے باغونہ کھالی
 توکری به لے پہ سرکرہ او دھفہ د لاندے به تیرشونود میوے نہ
 به دکہ شوہ۔ نہ ماشی نہ مچان نہ ماران۔ دیر اعلیٰ موسم، تول
 فہموتہ اللہ پاک ورکری وُو۔ ذنبی خبرہ لے اُونہ منلہ، اللہ پاک
 دوا پیٹے مرے راو لیبرلے ہغوی دیمونہ سوری کرل۔ او تولہ
 علاقہ تباہ شوہ۔ دمدینے منورے صحابوہم کرکیلہ کولہ لیکن
 اللہ او دھفہ ذنبی خبرہ لے اومنلہ او کامیاب شو۔

د قومِ شعیب علیہ السلام بیان

د شعیب علیہ السلام قوم به تجارت کولو۔ پہ ناپ تول کن لے

گئے اوکرو۔ شعیب علیہ السلام پوہہ کرل چہ داعی مہ کوئی ہفوی و نہ
منلہ، اخیوہہ ذلزلہ راغلہ او قول قوم تباہ شو، حالانکہ ہی ابہ
ہم تاجران و ولیکن پہ دین باندے چلید و سرہ پہ دنیا او آخرت
کین کامیاب شو۔

د حکومت دہو لو نہ لوٹے نظام فرعون، نمرود لوٹے بادشاہ
راغلل، ابراہیم علیہ السلام او موسیٰ علیہ السلام ورتدراغلل او دعوت لے
ورکرو لیکن دے حکومت والو و نہ منلہ او ناکام شو۔ سلیمان
علیہ السلام او یوسف علیہ السلام ہم حکومت کو لو لیکن پہ دین باندے
چلید و سرہ کامیاب شو۔

پہ آخر کین حضرت محمد ﷺ تشریف راوہو۔ نبی علیہ السلام د
تولے دنیا دہو لو وختونو دہو لو زمانو او دہو لو مخلوق نبی دے۔

د نبی کریم ﷺ عظمت او معجزے

① یوحنا یو کافر پہ لاس کین پت غہ راوہل او پیوس لے
اوکرو اے محمد ﷺ کہ تاسو او وائی چہ خما پہ لاس کنرغہ
دی نو ایمان بہ راوہم۔ نبی علیہ السلام اشارہ اوکرہ او کہتکو ویل شرع
کرل او ہفہ کافر کلمہ او ویلہ۔

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
② یوحنا یو کافر مرخنا ورا سہارہ راوہلہ او وے ویل
اے محمد ﷺ کہ داخنا ورا گواہی ورکری چہ تاسو دہو لو
نئی نوزہ بہ ایمان راوہم۔ نبی علیہ السلام اشارہ اوکرہ ہفہ ختا ورا

پاسیدہ اوکواہی لے ورکرہ۔

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

سہارے بیا اووٹیل چہ ٹوک تاسو وٹنی جہہ تہ یہ ٹی او
چہ ٹوک ستاسو انکار اوکری ہفہ بہ جہنم تہ ٹی۔

③ یوخل رسول اللہ ﷺ یوباغ تہ تشریح یوہلے یو
سرکش اوبن و وخلق اووٹیل تاسو نزدے مہ وٹنی اوبن بدتر
تکلیف ورسوی۔ نبی ﷺ اوبن تہ اشارہ اوکرہ ہفہ بہ تہہ راغے
نبی ﷺ پکین پرے وچو لو اوخپل مالک تہ لے حوالہ کرو او
وے وٹیل واخنہ اوس بہ داسرکشی تہ کوی۔

④ یوخل نبی ﷺ دفع حاجت دپارہ بھر کثوف یورہ خہ
پردہ تہ وہ۔ نبی ﷺ یوصابی تہ او فرمائیل چہ لاپشہ دے یوتو
تہ او وایہ چہ پردہ اوکری۔ نبی ﷺ فراغت کوی۔ ہفہ لارہ بوہوتہ
لے اووٹیل۔ بوقہ دزمکے پہ شلو لوسرہ راجعہ شو او پردہ لے وکرہ
ہلہ نبی ﷺ دفع حاجت اوکرو۔

⑤ پہ شروع کنس بہ رسول اللہ ﷺ دیوے کھجورے تنے تہ
دہدہ وھنہ او خطبہ بہ لے و رکولہ چہ کلہ منبر جوہ شو نو نبی
ﷺ پہ منبر کین ستلو ہفہ اوچہ تنہ پہ چفو چغو پہ ژرا شوہ
اوسلکئی لے وھلے۔ صحابوے اوانر واوریدہ۔ نبی ﷺ لاندے
راکونر شو او تسلی لے وکرہ او ہفہ چپ شوہ۔

⑥ حضرت علی رضی اللہ عنہ فرمائی چہ یوخل زلہ د نبی کریم ﷺ

ہر پہ سفر کیں و م پہ کوم عالے چہ بہ مونہ تعین لو خود و خود
کا فرو نہ بہ اوانہ راتلو۔

السلام علیک یا رسول اللہ ﷺ یا رسول اللہ

④ یوحنا بنی کریم ﷺ پہ سفر کیں مڈ پہ یوحنا بنی کریم
شونو خلقو اووٹیل اے دالہ رسولہ دلتہ یوحنا بنی کریم پہ
د پیریا نو سورے دے لیونٹی شانی وی، نبی ﷺ او فوٹیل چہ
ہفہ راوغوارٹی، ہفہ راغلہ نو نبی ﷺ ورتہ او فوٹیل گورہ
پیریہ زہ دالہ رسول یم تاتہ حکم درکوم چہ داپریہ او
لار شہ پہ دے حکم باعدے ہفہ پیریہ لارہ او جینی ہم ہفہ
وخت تھیک شوہ او یو طرفتہ شوہ او پردہ لے اوکرا۔

⑤ یوحنا کاقرانو نبی کریم ﷺ تہ اووٹیل چہ د سپورہ
دوہ تکرے کرئی، نبی ﷺ سپورہ تہ اشارہ اوکرا اوہفہ دوہ
تکرے شوہ خلقو ہفہ صفا اولید۔

⑥ یوحنا بنی کریم ﷺ پہ سفر کیں و مصابہ و سرہ و نو
ختمے شوے ہول مصابہ تبری و و، نبی ﷺ یوہ غتہ پیالہ راو ختم
چہ ہفہ کیں لڑے شان اوبہ وے نبی ﷺ خپل لاس پہ پیالہ کیں
کینبودہ دھغوی دگو تو نہ اوبہ روانے شوے مصابہ خرب شو
او لو نبی لے ہم دک کرل

⑦ د جنگ خندق پہ موقعہ ہول مصابہ اوری او خیتو پونے
لے کانہی تری و و نبی ﷺ دوہ کانہی تری و و حضرت جابر

لہو شان خوراک تیار کرو اولاً رو عرض لے اوکرو اے ذالہ رسولک
 مونبر لہو شان خوراک تیار کریدے۔ تاسو یوغو ملگرو سرہ راشق ،
 ہفہ اوخوری۔ نبی ﷺ تلو صحابو تہ او فرمائیل چہ خفی حضرت
 جابر رضی اللہ عنہ ستاسود تلو دعوت کریدے۔ جابر دیر پریشانہ شو ،
 حکم چہ خوراک خولہ وو۔ د صابو تعداد دغہ وخت تقریباً ۲۰
 وو۔ نبی ﷺ خوراک پت کرد او ذالہ پہ فوم سرہ نے پہ خیلہ
 تقسیم شروع کرد تلو صحابو پہ مرہ کیدہ خوراک اوکرو او خوراک
 لا باقی وو۔

کامیابی د نبی ﷺ پہ تابعداری کیں دہ

زمونبر کامیابی د نبی کریم ﷺ پہ تابعداری کیں دہ ،
 اللہ تعالیٰ فرمائی : اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُوْنِيْ يُحِبُّكُمْ اللّٰهُ
 یعنی کہ تاسو اللہ سرہ محبت کول غوارئی نوخما تابعداری وکری ،
 اللہ بہ تاسو سرہ محبت اوکری او ستاسو گناہونہ بہ معاف کری ؛
 مونبر بہ پہ ہرہ طریقہ کیں د نبی ﷺ تابعداری کوو ، د ہفہ
 خوبنہ بہ خیلہ خوبنہ جوہ وو۔

د نبی ﷺ خوبنہ

یوحل نبی کریم ﷺ د صابو پہ مجلس کیں ناست وو ۔
 نبی ﷺ او فرمائیل چہ خما درے خیزونہ خوبن دی۔ (۱) خوشبو
 (۲) خچلے بیبیانے (۳) خما د سترگو میخوالے پہ مانخہ کیں دے۔
 ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ او فرمائیل خما درے خیزونہ خوبن دی۔

① ستاسو مخ مبارک ته کتل ② خپل مال په تاسو څرخ کول .
 ③ دا چه ځما لور ستاسو په لکا کین دۍ .

حضرت عمر رضی اللہ عنہ او فرمایل ځما هم درے څیزونه خوښ
 دی ① امر بالمعروف ② نهی عن المنکر ③ ذرہ جامه .
 حضرت عثمان رضی اللہ عنہ او فرمایل ځما هم درے څیزونه خوښ
 دی ① په اوږ څوراک کول ② بر بند و ته کپسه ورکول ③ د قرآن
 مجید تلاوت .

حضرت علی رضی اللہ عنہ او فرمایل ځما هم درے څیزونه خوښ
 دی ① د میلہ خدمت کول ② د گرمی روژه ③ په دشمن توره .
 جبرائیل علیہ السلام راغ او وے فرمایل که زه د نیا والو کښ وے
 نومابه هم درے څیزونه خوښوے ① غریب عبادت کوونکو سره
 محبت کول ② غریب بال بچه دارو سره مدد کول ③ وړک
 شوو ته لاره بنودل .

الله پاک ته د خپلو بندگانو درے څیزونه خوښ دی ① د
 طاقت څرخ کول په ځان او مال سره ② په نوبه بندۍ صبر
 کول ③ په گناهونو د پښیمانتیا په وخت ژړل .

پنځه تیرے پنځه دیوے

دا د نیا دارالعمل دے اخرت دارالجزاء دے ابو بکر رضی اللہ عنہ
 فرمائی چه پنځه تیرے دی او پنځه هغه د پاره رنځر کول دي .
 ① د د نیا محبت تیاره د د دے دیوے تقوی دۍ .

۲ گناہ تیاری دہ دہ دے دیوہ توبہ او استغفار دے۔

۳ قبر تیاری دہ دہ دے دیوہ کلمہ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دہ۔

۴ پُل صراط تیاری دہ دہ دے دیوہ یقین دے۔

۵ آخرت تیاری دہ دہ دے دیوہ نیک عمل دے۔

خلور د خیر خیزونہ

چاہہ چہ خلور خیزونہ ملاؤ شوہغہ تہ د دُنیا او

آخرت خیر ملاؤ شو۔

① ژبہ ، چہ دَ اللہ ذکر کوئے وی۔ ② زرہ چہ دَ اللہ پاک

شکر کو لو والا وی۔ ③ بدن ، کوم چہ دین د پارہ مشقت برداشت

کو لو والا وی۔ ④ نیک ملگرے یعنی نیکہ بی بی۔

پنخہ قیمتی خیزونہ

ہو بنیارانو او پوہہ خلقو وئیلی دی چہ پنخہ خیزونہ

د پنخونہ مخکن غنیمت او گنری۔

① ژوند د مرگ نہ مخکن ② صحت د بیماری نہ مخکن۔

③ خوانی د بودا والی نہ مخکن ④ خوشحالی د غریبی نہ

مخکن۔ ⑤ فرصت د مصروفیت نہ مخکن۔

د دُنیا ژوند یر قیمتی دے

دُنیا کبن خومره مونہ غوار و نیک عملونہ کولے شو مونہ۔

دلته توبہ او استغفار کولے شو صبا قیامت کبن بہ د دے

تپوس کیری چہ بدن د خنکہ استعمال کرو ؛ پہ سترگو د خہ

اُوکتل، پہ غوب و نو دغہ و اُو ریدل، پہ ژبہ دِخہ اُو وِیل، دِ توبے
کُو لو پہ قرآن کیں حُکم موجود دے۔

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً تَصَوحًا (تحريم)

فرمائی پہ خلور و ستر کو جہم حرام دے

① ہفہ سترگہ چہ دَ اللہ پہ لارہ کیں وینہ پلے شوے وی۔

② ہفہ سترگہ چہ دَ اللہ دَ ویرے نہ بے ژہلی وی۔

③ ہفہ سترگہ چہ دَ اللہ پہ لارہ کیں ضائع شوے وی۔

④ ہفہ سترگہ چہ غیرتہ دَ کتلونہ منع شوے وی۔

دوہ محبوب خا خلی دوہ محبوب گوتونہ

او دوہ محبوب قد مونہ اللہ تہ خویش دی

① دوہ خا خلی! یو دَ وینے پہ جہاد کیں دَ بدن نہ پریوتونک

دویم دَ اُونکو خا خلی چہ دَ اللہ دَ ویرے نہ پریوتونک

② دوہ گوتونہ: یو دَ غصے گوت دویم دَ غم گوت چہ صبر

سره تیر کرے شی۔

③ دوہ قد مونہ: یو دَ مونہ دَ پارہ اُوچتید و والا قدم او

دویم دَ صلہ رحمی دَ پارہ اُوچتید و والا قدم۔

دَ اللہ پاک دَ مہر بانئی واقعات

اللہ تعالیٰ دیر رحیم او کریم دے۔ جِنے وخت ہفہ پہ معمولی

عمل باندے بخشنہ کوی۔

① یو خُل یوہ دیرہ گنہگارہ او بدکارہ بخشہ پہ سمرتہ۔ پہ

لاره کڻ لے د یو کوھی خواته یو ترے سے اولیدہ خیلے لُوپتے
پسے لے پنره وُترله او اوبہ لے هاوویتلے او په سپی لے وُخکولے
الله پاک په دے عمل باندے د هغه بخښنه اوکړه .

② یو خُل د بخارا ظالم بادشاه په سفر، روان دوهغه یو
عارضتی بیمار سے اولیدہ چه د یخنی نه پیداه . ترس لے پر راغ
نوکرانو ته لے حکم اوکړو چه دا اوجت کړی او کور ته لے بوتلو د
هغه علاج لے اوکړو کرم لے کړو . د دے قهقه دوه ورځے تیرے
شوے وے چه دا ظالم بادشاه مر شو . یو بزرگ چه د داه د
ظلمونو او حالاتو نه خبر و و په خوب کڻ لے اولیدلو د هغه نه
لے تپوس اوکړو چه څه د رباندے تیر شو، هغه او ویل چه
الله پاک زه ځان ته د درو لم او وے فرمائیل چه زمونږ په نزد ته
سے وے یعنی د سپو پشان عملونه به د کول مونږ یو سے تاته
درکړو چه په هغه مونږ ستا بخښنه اوکړه او ځما په دمه چه کوم
حقونه وو د هغه پخپله د ادا کولو اراده رم اوکړه .

③ یو دیر کنه کار سرے وو د مرگ په وخت کڻ لے خپلو ځامنو
تد نصیحت اوکړو چه ځما بدن اوسوزوی او ایره ترجوره کړی ،
او په اوبو کڻ . هوا کڻ ، ځنکل کڻ لے والوزوی ، ځامنو لے هم
هغه شان اوکړل . الله قادر دے . هغه هغه ذرے راجمع کړے او
ژوندے لے کړو او خپل مخکښ لے د درو لو او تپوس لے تر اوکړو
چه تاداسے وے اوکړل هغه جواب ورکړو اے الله ! ستا د ویرے

نہ، اللہ پاک اُفرمائیل حُہ ما اُو بھنیلے۔

④ دَ قِیامت پہ ورخ بہ اللہ پاک دوو کسانو تہ حکم اوکری چہ
حُئی جہم تہ۔ یوہ مندہ کُری او دویم بہ شاشا تہ کُری۔ اللہ
پاک بہ دوارہ واپس راو غواری دِیونہ بہ تپوس اوکری چہ تا
ولے مندہ اوہلہ ہغہ بہ اووائی اے اللہ! دُنیا کین م ستا
نا فرمائی اوکرہ، خیال م اوکرو چہ نن خو بہ تیزی سرہ حکم
پورہ کریم۔ دویم بہ اووائی اے اللہ! ما پہ دُنیا کین ستا دِ
رحمت متعلق اُورید لی وونوما ستا رحمت طرفتہ کتل، اللہ
بہ اُفرمائی حُئی دوارہ جنت تہ۔

⑤ دَ قِیامت پہ ورخ بہ دِیو کس یوہ نیکی کہہ فی اللہ تم
بہ اُفرمائی لارہ نیکی راو رہ گئی جہم تہ حُہ۔ ہغہ بہ میدان
حشر کین اُگر حُئی، تولو خیلوانو تہ بہ خیل محبت وریاد کُری،
خوک بہ یوہ نیکی ورتکری۔ قول بہ اووائی چہ مونہ سرہ خیل
فکر دے۔ آخر بہ یو کس ملاؤشی ہغہ سرہ بہ صرف یوہ نیکی
وی ہغہ بہ اووائی ستا یوہ کہہ دہ او ماسرہ ہم دا یوہ دہ حُہ
واخلہ چہ ستا کار پر اُوشی اللہ پاک بہ نیکی ورکونکے راو غواری
او ورتہ بہ اووائی چہ تہ حُمانہ ہم زیات سخی جو پیدال غواپے
حُئی دوارہ جنت تہ۔

⑥ یو ظالم سری یو کم مسل قتلونہ کُری وویو عالم پادری
لہ ورغہ او تپوس تراو کُرو چہ ایا حُما بجنہ کیدے شی ہغہ

او وئیل تہ۔ ظالم ہفہ ہم قتل کرو۔ سَل قتلونہ لے پورہ کرل۔
 بیایوبل عالم لہ ورغ۔ ہفہ او وئیل او ستا بخنبہ کیدے شی
 اللہ دیر رحیم دے۔ لارہ شہ فلانی کلی کنن نیک خلق اوسی ہلہ
 لارہ شہ، پہ لارہ کنن مرشو۔ دجنت او جہنم ملائکے اور لولہ راغلے
 فاصلہ لے ناپ کرہ، کلی طرفتہ فاصلہ کہہ اوختلہ او دجنت
 ملائکو ہفہ یورو۔

④ دَقیامت پہ ورخ بہ یوکس وی چہ دہفہ یوکم سل (۹۹)
 دفترونہ بہ دگنا ہولونہ دک وی۔ دہیخ گناہ نہ بہ انکار
 وٹکرے شی۔ اللہ پاک بہ او فرمائی چہ ستا یوہ نیکی مونبر سرہ
 دہ۔ لارہ شہ ہفہ وٹکہ د کاغذ یوہ تکرہ چہ پہ ہفہ بہ کلمہ لیکل
 شونے وی ہفہ بہ وزنی اوخیتری۔

⑤ دَ اللہ تعالیٰ مونسلی علیہ السلام تہ فرمائی چہ کہ فرعون حُما
 نہ معافی غریبتلے وے نوضرو بہ ہم معاف کرے وے۔

⑥ دیو باندریچی دَ اللہ تعریف کول چہ ما بہ تالہ سرگومنز
 کہنے وے ستا خدمت بہ ہم کرے وے وغیرہ۔ مونسلی علیہ السلام خفہ
 شو او ہفہ لے منع کرو اللہ تعالیٰ او فرمائی چہ تاز مونبر بندہ
 خاموشہ کرو۔ ہفہ چہ ہرخنکہ ووخما یاد لے کولو۔ مونسلی علیہ السلام
 راغے او ہفہ لے راضی کرو ہفہ بیاد اللہ یاد شروع کرو۔

دُنیا دَ امتحان حائے دے ۛ

دا دُنیا دَ امتحان حائے دے خنکہ چہ طالب علمان دَ

امتحان پہ کمرہ کنس وی ہفوی پرچے حل کوی چہ کلہ وخت
پورہ شی نو ہفوی نہ پرچے اخصلہ شی۔ ہم داشان مونبر
پہ دے دنیا کنس پہ امتحان کنس یو۔ خہ چہ مونبر اوکرو، او
او وائیو۔ فرشتے، کراما کاتبین، ہفہ تول لیکی۔ د قیامت پہ
ورج بہ داد عملونو کتاب مونبر تہ مرا کرے شی او و بہ ویلے شی
و لولئی: اقرا کتابک، کفی بنفسک الیوم علیک حسیبا
(بنی اسرائیل: ۱۷-۱۸) ہفہ بہ او وائی: مال هذا الکتب لا یغادر
صغیرۃ ولا کبیرۃ الا احصیها۔ (الکف، مونبر بہ د خیلو
عملونو پہ اندازہ فیل یا پاس کیرو خٹکہ چہ د دنیا پہ امتحان
کنس د تحریری امتحان نہ پس تقریری امتحان وی ہم د غے
پہ قبر کنس او د قیامت پہ ورج بہ تقریری امتحان وی درے
سوالونہ بہ پہ قبر کنس او پنچہ سوالونہ بہ پہ حشر کنس وی۔
او انسان بہ ترہفے پورے خوزیدے نہ شی ترخوچہ د دے
سوالونو جواب ورنکری۔

د قبر درے سوالونہ

① ستارب خوند دے ② ستادین خہ دے ③ د حضرت
محمد ﷺ پہ بارہ کنس تہ خہ وائے؟

د قیامت پنچہ سوالونہ

① ژوند د خٹکہ تیر کرو؟ ② خوانی د خٹکہ تیرہ کرہ؟ ③
مال د خٹکہ وکتلو؟ ④ خٹکہ د خرچ کرو؟ ⑤ پہ خیل علم

دِخۂ عمل او کرو؛

دَخلوس وکسانو عُنُر او دَھفۂ جواب

دَقیامت پہ ورځہ بد څہ خلق عُنُر پیش کری۔ دَمالدارئ
غریبئ، بیمارئ او دَغلامئ عُنُر بہ او کری۔ اللہ پاک بہ خپل
نیک بندگان را او غواری او دَھغوی دَ عُنُر و نو جواب بہ ور کری
① مَالدار خلق بہ او وائی چہ زمونږ دولت مونږ مصروف
کری و وځکہ مونږ عبادت اُونکرے شو۔ اللہ پاک بہ سلیمان علیہ السلام
را او غواری او و بہ فرمائی چہ دَھ سرہ حکومت وُو اوستانہ ور سر
زیات مال و و وځما عبادت لے پرے نځودے۔

② بیماران خلق بہ او وائی چہ مونږ بیماران وُو۔ اللہ پاک
بہ ایوب علیہ السلام را او غواری او و بہ فرمائی چہ دَ ستاسونہ
زیات بیمار و ولیکن ځما عبادت خو لے پرے نځودے۔

③ غلامان بہ او وائی چہ مونږ غلامان دَنه و و نو دَے دَ
و جے نہ بہ مونږ ستا ځم څنگہ پورہ کپے وے۔ اللہ تعالیٰ بہ
یوسف علیہ السلام را او غواری او و بہ فرمائی چہ دَ اہم غلام وُو او
محبور کرے شوے و و وځما حکم لے مات نہ کرو۔

④ غریبانان خلق بہ او وائی چہ مونږ غریبانان و او دَ
غریبئ دَ و جے نہ مونږ ستا ذکر او عبادت اُونکرے شو۔ اللہ تعالیٰ
عینی علیہ السلام را او غواری او دَ دَے عُنُر جواب بہ ور کری چہ دَ
ستاسونہ ہم زیات غریب وُو، تردے چہ دَھ سرہ کوہم نہ

وَوُحِّمَهَا اطَاعَتَیْ پَرے مُخَوَدَةُ۔ نود غصے بہ خُلو ر وَا رَہ قسْمہ
 خَلْق نَا کَامَہ اولا جوابہ شئی اوجہم تہ بہ اُو طور نر و لے شئی ۔
 پہ کتا بونو کین ر اُنی چہ سُلیمان عَلَیْہِ سَلَامُ بہ دَنور و پیغمبران و
 نہ اَد بَاد شَاہت پہ وجہ خَلو یضت کالہ پس جنت تہ شئی۔ او
 غریبانان خَلق بہ پَنجہ سَوَہ کالہ مَحکِن جنت تہ شئی ۔

انسان مُسافر دے

پہ دے دُنیا کین مونر دَ مسافر و پشکن نیو۔ زمونر ر و حونہ
 پہ عَالِم اَرواح کین و و بیا د مور پہ خیتہ کین او بیا دے دُنیا
 تہ را غلو د دے خائے نہ بہ قبر تہ لار شو۔ بیا بہ پہ حشر کین
 او اِخر کین بد جنت یا جہم کین قیام وی۔

دَ اَدَم عَلَیْہِ سَلَامُ نَصیحتونہ

اَدَم عَلَیْہِ سَلَامُ خیل خوی شیف عَلَیْہِ سَلَامُ تہ پَنجہ نَصیحتونہ و کرا
 او وے وئیل چہ خیل و نسلونو تہ ہم دا خبرے و رَسوہ ۔

① پہ دے دُنیا باندے کلہ ہم مہ مطمن کیرہ زہ پہ
 جنت کین مطمن شوے و م چہ ہمیشہ دَ اُوسید و خائے دے
 خوا لہ تعالیٰ دا خبرہ خوبہ نہ کرہ او نہاے تیر او ویستلم ۔

② دَ خیلے بنجے پہ داسے خواہش باندے کلہ ہم عمل مہ کوہ ۔
 چہ دَ هفے نہ اللہ پاک منع کرے وی ما دَ خیلے بنجے پہ دے خواہش
 باندے عمل کرے و و یعنی هفہ میوہ م خورے وہ چہ دَ هفے نہ
 اللہ منع کری و وہ هفے باندے مائتہ دَ بتول مصیبت پابین شو ۔

۳) دَخْهٗ عَمَلِ کُوْلُوْنَهٗ وُراندے بنہ سوچ اوکرا کہ ما دمیوے
خوړلو نه مخکن ددے انجام سوچ کرے وے نودا مُصیبت به ندراتلو
۴) ددے خیزیا کرمة کوہ چه دَهغه په حقله دپه زره کین شک
وی دُوْنه خوړلو په وخت خما زره هم به قراره و او خو ما
خیال اونکرو، بیام افسوس کولو۔

۵) په ضروری کارونو کین مشوره کوہ که ما هم رو مې ملائکو
سره مشوره کرے وے نودا انجام به م نه لیدلو۔

دُنیا عارضی ده

دا دُنیا همیشه د اوسیدو ځای نه دے دا د عمل کولو ځای
دے دلته زمونږ کوشش زیات نه زیات د عمل کولو پکار دے
مونږ له د الله د احکاماتو پوره کولو فکر پکار دے۔ د قولونه
مخکن ضروری ایمان دے، بیا مونږ دے چه د دوزخ نه د
خلاصید و ذریعه ده۔ د الله تعالیٰ په قرآن کین ارشاد دے چه
قُوْا اَنْفُسَكُمْ وَاٰهْلِيْكُمْ نَارًا اَدْنٰی وَاْمُرْ اَهْلَکَ
بِالصَّلٰوةِ وَاَصْطَبِرْ عَلَیْهَا لَا نَسْئَلُکَ رِزْقًا وَاَلَا قَدْ اَفْلَحَ
الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِیْنَ هُمْ فِیْ صَلٰوةِہُمْ خٰشِعُوْنَ، اٰمَنُوْنَ،

پنځه قیمتی خیزونه

حضرت شقیق رحمۃ فرمائی چه ما پنځه خیزوند تلاش
کرل او مخه م په پنځه ځایونو کین بیا موندل
۱) د رزق برکت م د ځاینت په ماڅخه کین بیا موندل۔

۱) دَقْبِرِ رِزَامِ دَقْتَجِدْ وَپِه مَانَحْہ کِنِ بِيَا مُوندَہ۔

۲) دَقْمُنْکِرْ نَکِرْ دَقَسْوَالُوْ نُوْ جَوَابِ رَا تَه پِه قَرَاۃ کِنِ مَلَاوْ شُو۔

۳) پِه پَنِلِ صِرَاطِ پورے وَتِلِمِ پِه رَاوْژَہ اَوْ صَدَقَہ کِنِ بِيَا مُوندَہ۔

۴) دَقْعَرْشِ سُوْرَے مِ پِه خَلُوْ تِ اَلْحَانِلَہ وَالِی کِنِ بِيَا مُوندَہ۔

ذِ اللّٰہِ تَعَالٰی دَقِذْکِرْ فَضِیْلَتُوْنِہ

اللّٰہ تَعَالٰی دَقْہَغَہ کِس سِرَہ مِیْنِہ کُوِ چَہ دَقِیْنِ عِلْمِ حَاجِلِ

کِرِی اَوْ ذِکْرِ اَوْ کِرِی۔ دَقْحَدِیْثِ قَدْسِی مَقْہُوْمِ دَے چَہ کَلِہ بِنْدَہ

مَا پِه خِیْلِ زِرَہ کِنِ یَا دَوِی نُوْژَہ ہَمَ ہَغَہ پِه خِیْلِ زِرَہ کِنِ

یَا دَوْمِ کَہ ہَغَہ مِ پِه یَوَاخَے وَالِی کِنِ یَا دَوِی نُوْژَہ ہَمَ پِه

یَوَاخَے وَالِی کِنِ یَا دَوْمِ چَہ کَلِہ ہَغَہ پِه گَنْرَہ کِنِ حَمَا ذِکْرِ کُوِ۔

نُوْژَہ دَقْہَغَہ نَہ بَہْتَرِیَعِی دَقْمَلَا نَکُو پِه مَجْلِسِ کِنِ ہَغَہ یَا دَوْمِ

خَوْکَ چَہ پِه بَستَرِہ بَا نَدَے پِه اَوْدَہ کِیْدِو اَوْدَہ کِیْدِو کِنِ ذِکْرِ

کُوِ نُوْہَغَہ پِه ذَاکِرِیْنُو کِنِ شَمَارِیْرِی تَرخُو چَہ وِیْژَہ نَہ شِی۔

دَقِیَوْ صَحَابِی دَقْوَلِ مَطَابِقِ چَہ کَلِہ خَوْکَ "اَللّٰہُ الصَّمَدُ،

اَوْ وَاوِی نُوْ دَقْجَنّتِ دَرِوَا نَزَے وَرْتِہ کُوْلَاوْ شِی۔ دَق"اَللّٰہُ اَلْکَبَرُ،

ثَوَابِ دَقَزَمَکِ اَوْ اَسْمَانِ خَلَا دَقُوِ۔ اَوْ دَق"سُبْحٰنَ اللّٰہِ، ثَوَابِ

دَق"اَللّٰہِ تَعَالٰی نَہ سِوَا خَوْکَ نَہ پِیْژَہی۔ "اَنَّ مَعَ عِبْدِیْ مَکَا

ذِکْرَیْ" دَقْحَدِیْثِ مَقْہُوْمِ دَے چَہ تَرخُو پورے بِنْدَہ مَا یَا دَوِی

زَکَہ دَقْہَغَہ سِرَہ یِم۔

مَعَاذِ بِنِ جَبِلِ رَضِی اللّٰہُ فَرْمَاوِی چَہ دَقِذْکِرْ نَہ عِلَاوَاہ بِلِ دَا سَے عَمَلِ

نشتہ چہ دَ اللہ دَعذاب نہ زیات نہ زیات لے بیجہ کری چاہتوں
 اوکرو چہ دَجہاد نہ ہم زیات۔ وے فرمائیل او، خُکے چہ قرآن کنیں
 دی۔ "وَلَذِکْرُ اللّٰهِ اَکْبَرُ" : دَ اللہ ذکر دَ تہو لو نہ لوئے خیز دے
 مونہ لہ دَ اللہ تعالیٰ ذکر زیات نہ زیات کول پیکاردی۔ پہ قرآن
 کنیں دی، "يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيرًا
 وَسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا" یعنی اے مؤمنانوا! دَ اللہ ذکر دیر
 کوئی او سحر او ماہنام دہفتہ تسبیح کوئی۔

پہ کوم کور کنیں چہ دَ اللہ ذکر کیری آسمان والو دیارہ دے
 پر قیری خٹکے چہ مونہ تہ ستوری خلید ونکی پہ نظر راسخی
 او پہ کوم کنیں چہ ذکر نہ وی ہفتہ تیارہ وی۔

دَ قرآن تلاوت دیر لوئے ذکر دے۔ فرمائی چہ پہ تاسو کنیں
 بہترین ہفتہ دے چہ قرآن زدہ کری او نور و تہ لے و بنائی۔ سورۃ
 فاتحہ دہرے بیمار ٹی علاج دے او دے دے دَ لوستلو ثواب دَ
 قرآن پہ دریو کنیں دَ دو و حصو برابر دے۔ خٹکے چہ دہر خیز
 دَ پارہ یونہ وی۔ سورۃ یسین دَ قرآن زرہ دے دے دے ثواب
 دَ لسو قرآنو برابر دے۔ خوک چہ سورۃ واقعہ لولی، ہفتہ تہ بہ
 کلہ ہم لوبہ نہ وی۔ سورۃ ملک بہ پہ خیل لوستلو والا وزرے
 خورے کری۔ او دَ قبر دَ عذاب نہ بہ نجات ورکوی۔ دَ سورۃ
 اخلاص درے خلہ دَ لوستلو ثواب پورہ دَ یو قرآن دَ لوستلو
 برابر دے، خوک چہ دایوخل اولولی، پہ جنت کنیں بہ ورلہ یو

محل جو ریڑی ٹوک لے چہ دوہا حلہ اولونی دوہا محلوتہ ورلہ
پہ جنت کین جو ریڑی او جنتی بہ دَ جنت دروازے تہ خلوتہ
کالو پورے کوری۔ ہم داشان دَ نیکو عملونو اجر جنت دے۔

دَ جنتِ نعمتو نہ

ادنیٰ جنت بہ دَدے دُنیا نہ لٹل چندہ لوئے وی۔ کلہ چہ
مؤمن پہ دیکن داخل ٹی نو داسے اعلان بہ اوشی۔

① تہ بہ ہمیشہ تندرست لے کلہ بہ ہم بیماری نہ راختی۔

② تہ بہ ہمیشہ اوسے ہیشکلہ بہ مرلہ نہ راختی۔

③ تہ بہ ہمیشہ پہ نعمتو نو کین اوسے چہ ہیشکلہ بہ نہ ختمیڑی

④ تہ بہ ہمیشہ خوان اوسے ہیشکلہ بہ نہ بُودا کیرے۔

جنت دَسرو سپینو رُو دَ خنتو نہ جور شویدے۔ دَدے
سیمت خوشبو دَدے گیتکی ملغلرے او یا قوت دی، دَدے
خاؤر زعفران دی۔

دَ جنتِ آتہ دروازے او درجے دی۔

① جنت الماویٰ ② جنت النعیم ③ دارالقرار ④ دار

السلام ⑤ دارالخلد ⑥ جنت الفردوس ⑦ جنت عدن

⑧ جنت الکثیف (جنت مقعد)

جنت الماویٰ دَ تُولو نہ لاندے دے جنتِ عدن پہ مینو

کین او جنت الفردوس دَ تُولو نہ اُچت دے دَ ملائکواو دَ

بیغمبرانو دفتر بہ علیین وی۔

دِیا قوتو ستنے

کوم خلق چه صرف دَ الله تعالی دَ پاره محبت کوی هغوی
ته به دِیا قوتو ستنے ملاویری چه هغه کن به او یا زره کمره
وی هغه به جنتیانو دَ پاره داسے خلیبوی خنکه چه دَ دنیا
والو دَ پاره نمر خلیبوی په جنت کن به داسے کمره وی چه
په هره کمره کن به او یا زره دسترخوانونه وی په هر دسترخوان
به او یا زره قسمه خوراکونه وی. دَدوی دَ خدمت دَ پاره به
آتیا زره بنائسته خوانان گرخی، لکه خورے شوی ملغلرے:
وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُونٌ (طور)
لَوْلُوا مَنشور له ادبر

دَ جنت خوراک

جنتی به دَ جنت خوراکونه او میوے پرله پسے خلویبتو کالو
پورے خوری دهرے نورې به جُدا خوند وی، خوشبودار اَرگے
به او کړی خوراک به هضم شی، خوشبوداره خوله به راشی هلته
به نه دَ لوی اوند دَ وړوکی او دَ سماقی حاجت وی لایبوتوت و
لَا يَسْغَوْطُونَ

دَ جنت باغونه

په جنت کن به باغونه وی هر باغ به دَ ستلو کالو دَ فاصط
برابرو دَ هغه سوری به کنړ وی په هغه به ازغی نه وی. دَ هغه
دَ پانړو ساتر به دَ هاتهی دَ غور و نو برابر وی دَ هغه میوے به یو

بل د پاسه لگیدلے وی۔ دیوے کھجورے غنچه به د
دولسولا سو برابر وی۔

دیوے کھجورے د دالے سائز به د غنچه دول هومرو
د پیو نه زیاته سپینه، د شاتو نه زیاته خوبه او د کچو نه به
زیاته نرمه وی۔ د مننه به پکین دالے او همدو کی نه وی د بونی
تنه به د سرو زرو وی۔ د انکورو غنچه به دیرے غنچه وی۔ دیو
انکورو سائز به دیو غنچه دول هومره وی۔ یو صحابی تپوس
او کرو اے د الله رسوله! آیا یوه غنچه یا یوه دانه به حما او
حما د بال پچه د پاره کافی شی۔ نبی ﷺ او فرمائیل او ستاوستا
د پوره قبیلے د پاره به کافی شی۔

په باغونو کین به د ونو بناخونه او برده وی او دریدلوسره
به او چیت شی، کینا ستلو او مسلا ستلوسره به نور خکته شی۔
میوے به دیرے وی چرے به نه ختمیری۔ د خوراک خکاک به
هیئ ممانعت نه وی۔ وفا کهنه کثیره لامقطوعه و
منوعه ۱۰ الوقعه

د جنت میوے

میوے به دالے وی چه دهغه د منیه نه به درینموجنه
او خورے راوژی۔ د جنت وابنه به د سرو زرو، سپینو زرو
او ملغلرو وی۔ جنتیان به دیر بناسته وی۔ دهغوی به دیر
نه وی یعنی اجرد او امرد به وی په سترگو کین به د رانجه

اچو لے شوے وی۔

دَجَنَّتْ جَاے اوسورلی

دَجَنَّتْ جَاے به چرے نه زریبی اونه به شلیبی۔ وَ
لِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ (ج)، یعنی دَهغوی لباس به دَرینمو
وی۔ دَسورلی دپاره به دیا قوتو اُسونه وی۔ دَهغوی قدم
به دومره لرے لکی خومره لرے چه نظرخی۔

دَجَنَّتْ موسم

دَجَنَّتْ موسم به مزیدار وی غنکه چه گرمی کین د سحر
په وخت کین وی: لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا (دبر)

دَجَنَّتْ بازار

په جنت کین به یو بازار وی چه هغه کین به بنائسته تصویر
وی کوم بنائسته تصویر چه خوین کری۔ الله به دَهغه مخه هم
هغه شان جوہ کری۔

دَجَنَّتْ مرغی | جنت کین بد الوتو نکه مرغی وی

دَهغه دَخوڑلو به نیت اوکری هغه مرغی به پمچله وریته شوش
دَسروڑ، و په لوښو کین پیش شی۔ دَخوڑلو نه پس به دَهغه کو
نه دوباره مرغی جوہ شی۔ او هغه به الوزی۔ وَلَحْمٍ طَيْرٍ
مِمَّا يَشْتَهُونَ (واقع)

دَجَنَّتْ نهرونه | په هر جنت کین به خلورقمه نهرونه

بهری دَاوَبو، دَشَاتو، دَپیو او دِپا کو شرابو۔ اسوة محمد

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ. پہ ہفتے کیں بہ بہیدونکی نہروں وی

① فِيهَا مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ " پہ ہفتے کیں بہ دُاویو نہروں وی
چہ ہفتے کیں بہ بدلون نہ وی

② وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ " دُپیو نہروں
چہ دُہفتے خوند بہ نہ بدلیری

③ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِشَرِبِينَ " دُشرابو نہروں
بہ وی چہ دیر خوند ناک دی

④ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى " دُش تو نہروں چہ
پاک صفا بہ وی " سورة محمد

دُجنت چینے

پہ ہرجنت کیں بہ درے چینے وی. فَيَغِي عَيْنٌ جَارِيَةً. پہ
ہفتے کیں بہ بہیدونکے چینے وی۔

① إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا
كَافُورًا " دُکافور وچینے

② وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا " عَيْنٌ فِيهَا
تُسْمَى سَلْسَبِيلًا " دُزنجبیل وچینے یا دُسبیل وچینے

③ وَمِزَاجُهُ مِنْ تَسْنِيمٍ " عَيْنٌ يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ " (دُتسنیم وچینے)
دُمطفین دُدرے نہروں وچینو بہ دُخکو

دُپارہ کوزے وی. دُسپینوزر و دُنوبو دُزرا غم دے. پہ
سورة دُہر کیں دی۔ ترجمہ: اودوی تہ بہ دُخوراک خکائے دُ

خیزونو رسولو د پاره د سپینو زرو لوښی راوړلے شی او د
 اوبو لوښی به هم وی چه د شیشے به وی او هغه شیشے به د
 سپینو زرو وی چه د هغه د دکولو والا به هغه په مناسب
 مقدار کین د کړی وی. شراب به داسے وی چه سپین او
 خوند ناک به وی. نه به هغه کین د سردرد وی. نه به هغه سره
 په عقل کین نقص راتی یعنی هغه به پاکیزه شراب وی. مقاتل
 وائی شراب ظهور د جنت د دروازو نه بهر به چیننه وی. چه
 د هغه په خکلوسره به د انسان د زړه نه کند کئی، کینه خیرے
 او حسد اوځی. جنت د الله پاک مهمانخانه ده. جنتیان به چه
 څه غواړی هغه به ملاویری.

د جنتی صفتونه | د جنتی مؤمن قد به د آدم علیه السلام
 د قد برابر وی یعنی شپيته لاسه تقریباً لس کم سل فته، هن
 او جمال به د یوسف علیه السلام پشان وی. عمر او خوانی به ئے د
 عیسی علیه السلام پشان وی، دیرش یا درے دیرش کاله، اواز به
 ئے د داود علیه السلام پشان وی برداشت به ئے د یعقوب علیه السلام
 پشان وی. صبر به ئے د ایوب علیه السلام پشان وی. او اخلاق
 به ئے د محمد ﷺ پشان وی.

الله پاک به قرآن مجید اورو.

جنت کین به جنتیان کله کله یوحائے کبری. جنت کین
 به داود علیه السلام خپل زبور اولوی. حضرت محمد ﷺ به د قرآن

زہر یعنی سورۃ یسین اولوی۔ بیا بہ اللہ تعالیٰ پہ خیلہ سورۃ
رحمن واوری دھتے پہ اوریڈ وسرہ بجنتیان دومرہ
خوشحالہ شی چہ دے نہ مخکین بہ ورقہ دومرہ خوشحالی
حاصلہ شوے نہ وی۔

د اللہ پاک دیدار | اللہ تعالیٰ بہ دجنتیانو نہتپوس
اوکری چہ اے خما بندو کانو !

تاسونورخہ غوارٹی؛ جنتیان بہ ورتہ اووائی اے اللہ ! تا
خومونر۔ تہ ہرغہ راکرل مونر۔ تہ نورخہ پکاردی؛ پہ
دے بہ پیغمبران او عالمان عرض اوکری چہ اے اللہ ! مونر
ستازیات کول غوارو۔ اللہ تعالیٰ بہ جنتیانو تہ خیل دیدار
اوکری۔ د اللہ تعالیٰ زیارت نہ پس دجنت قول نعمتو نہ بہ
پشان د نیست شی۔ یعنی نور نعمتو نہ بہ زیارت پہ مقابلہ
کین یوہ لوبہ بنکارہ شی۔ دومرہ مزہ بہ راسخی چہ جنتیان بہ
اتہ لکھہ کالو پورے د اللہ زیارت کوی۔ وَجُودٌ یَتَوَقَّعُ
مُضَرَآءُ إِلَى رَبِّهَا نَاطِرَةٌ (قیامت)

د اللہ پاک اعلان | ① پہ جنت کین بہ اللہ پاک اعلان
اوکری چہ اے جنتیانو ! پہ جنت

کین بہ ہمیشہ خوشحالہ اوسنی زہ ستاسونہ راضی یم چرے
بہ نہ ناراضہ کیریم۔ ② اوس بہ درلہ کلہ ہم مرگ نہ راسخی۔
③ دا نعمتو نہ بہ اوس کلہم نہ ختمیری پہ دے اعلان بہ د

ہفتوی خوشحالی دوچندہ شی۔ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ، تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أَكْلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا خَالِدٌ فِيهَا۔ (پہ دیکیں بہ ہمیشہ اوسی) (رسد)

خود دعا کرنے | چہ کلہ بندہ دَ اللہ پاک نہ درے
خلہ دَ جنت دُعا او کری نوجنت

عرض کوی اے اللہ! داجنت تہ داخل کرے۔ اَللّٰهُمَّ ادْخِلْهُ الْجَنَّةَ
کہ خوک درے خلہ دَ جہنم نہ دَ بچکید و دُعا کوی نوجہنم
وائی اے اللہ! دَ تہ دَ جہنم نہ پناہ ور کرے۔ اَللّٰهُمَّ اَجِرْهُ مِنَ النَّارِ۔

جہنم اور دے سزا کرنے

جہنم دَ کافرانو دَ سزا خلے دے۔ گنہگار ان بہ ہم دے تہ
خی۔ دادیر سخت خطرناک، دردناک او ویروئے خلے دے،
فرمائی چہ دَ تورے فیہ پشان تیار دے، دیر سخت دے،
رنراپکین نشتہ دے، دے اور دَ دنیا دَ اور نہ اوٹیا چندہ
سخت دے۔ کہ جہنمی دَ جہنم دَ اور نہ را او ویستے شی، او دَ
دُنیا پہ اور کیں و اچولے شی نو ہفہ لہ بہ خوب راشی۔ نبی کریم
ﷺ فرمائی چہ دَ ہفہ مفہوم دادے چہ جہنم دیر ژور دے
کہ یوکانرے دیکیں او غور نہ وے شی نو دے ویخ تہ رسید و
کین بہ اوٹیا کالہ ولکی۔ دَ ہفہ خلور دیوالونہ دی۔ دَ ہر دیوال
پلنوالے دَ خلر بستو کالو دَ فاصلے برابر دے۔ دَ جہنم اوٹہ درواز
دی۔ لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِّكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ، (حیر)

دَجْهَم دروازے او طبقے

جَنے مفسرینو اووہ طبقے بنو دلی دی۔ دَهرے طبقے جُدا جُدا

دروازہ ده۔ دا طبقے داشان دی: ① جحیم ② جہنم ③ عیس
④ سقر ⑤ حاویہ ⑥ لُظی ⑦ حُطبه۔

پہ ہرہ طبقہ کیں جُدا جُدا سزا کاتے دی ہلتہ ختہ مخصوص
جتنے دی پہ ہفتے کیں خاص عذاب او سزا کاتے دی۔

① یو کور دے چہ دَھنے نوم غَیَا دے۔ قَسَوَفْ یَلْقَوْنَ
غَیَاہ پہ دیکیں دومرہ سخت عذاب دے چہ باقی جہنم ہُم
دے نہ روزانہ خلور سوہ خُله پناہ غواہی۔

② یو کور دے چہ دَھنے نوم زمہریر دے چہ ہفتے کیں
دَیخنی عذاب دے۔

③ یو کوہے دے چہ دَھنے نوم جُبُّ الحُزْنِ ”دَغم کوہے دے

④ یو کوہے دے چہ دَھنے نوم طَیْنَةُ الخَبَالِ دے چہ پہ
ہفتے کیں وینے زوے جمع شوے وی۔

⑤ یو تالاؤ دے چہ دَھنے نوم حمیم دے، قَشْرَبُونْ عَلَیْہِ

مِنَ الحَمِیمِ (محم) دَحْمِیم معنی دہ ویشیدے اوبہ، دے
اوبہ دومرہ کرے دی چہ دَھنے پہ خکلو سرہ دَخلے پاسنی

شوندہ پوزے پورے لارہ شی۔ اولاندینی شوندا بہ خیتے
پورے زورندہ شی۔ کَلِمے بہ نے پریکرے شی او دَاوَسْمَاقِ

پہ لارہ بہ اوشی۔ ”وَسُقُوا مَاءً حَمِیمًا فَقَطَّعَ اَمْعَاءُہُمْ اَمْعَدًا“

⑥ یوتاؤدے چہ دھغے نوم غساق مے۔ «لَا یَکُنْ وَقُونَ
فِیْهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَاقًا» (نبا)

داد کافرانو د وینو غولے او نو نونہ دک شویدے کڈ
غساق یو دک دول پہ دنیا کیں و اچولے شی نو دھغے دائرنہ
بہ دتولے دنیا خلق سخاشی۔

⑦ یوتاؤدے چہ دھغے نوم غسلین دے۔ «وَلَا طَعَامٌ
إِلَّا مِنْ غَسَلِیْنٍ» (الحاقہ)

د جہنمیانو غتولے

د جہنمیانو بدن بہ غت کرے شی دھغوی د دوارو
او گو پہ مینر کیں فاصلہ بہ د درے درے ور خود فاصلے برابر
وی۔ د کافرانو د خرمنو پیرولے بہ دوہ خلوینست گزہ وی
غابونہ او ژا مینے بہ لے دومرہ غتہ وی خومرہ چہ د احد غردہ

د جہنمیانو خوراک ٹھکاک

د جہنمیانو لوہہ بہ ہم زیاتہ کرے شی۔ د زقوم او
د ضریع پشان سخت او ازغو والا خوراک بہ خور لو د پارہ
ورکولے شی۔ «إِنَّ شَجَرَةَ الزَّقُّومِ كَلْعَامٌ الْإِشْمِ» (جاشیہ)
لَیْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِیعٍ۔ (غاشیہ) دا خوراک بہ دھغوی
پہ خلق کیں د منخلی اوبہ بہ و غواری۔ هغوی تہ بہ کندنہ
بد بو دارہ د وینو زو و نہ جکے ویشید لے اوبہ ور کرے شی۔
و یُسْقٰی مِنْ مَّاءٍ صَدِیدٍ۔ (ابراہیم) خوتکید لے اوبہ بہ دھغوی

پہ سرونو باندے واپس لے شی۔ یُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ
الْحَمِيمُ (ج) دَاوَسِّنِ پھ زخمیرونو کس به هغوی وُتَرَلِ
شی۔ «إِنَّمَا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلِيلًا وَاعْتَدْنَا لِلْغَافِلِينَ
(دہر) دَهغوی جائے به دگر مے تانبے اوتار کولو وی۔
سَرَّابِلَهُمْ مِّنْ قَطْرٍ اِنْ اِبراهیم

دَاوَسِّنِ گُرتر | دَاوَسِّنِ پھ گُرتر ونوبه هغوی
وہلے شی۔ دلے فرمائی چہ کہ
یو گُرتر پھ زمکہ باندے کیسودلے شی اوتول انسانان او
پیریان هغوی اوجتول او غواہی۔ نو اوجت به لے نہ کرے
شی۔ کہ دا گُرتر پھ غرا وولے شی نو غریبه ذرہ ذرہ شی۔ وَ
لَهُمْ مَّقَامٌ مِّنْ حَدِيدٍ (ج)

دَجَهْمِیَا نو مخونه | دَهغوی مخونه به بد شکله اوتور
کہے شی۔ «كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ
وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا» (یونس)

چغے سورے | هغوی به دَخرو پشان چغے وھی۔
فَقَالُوا رَبَّنَا زِدْنَاهُ قُوَّةً وَ
شَهِيقًا (دہر) هغوی به پھ زرگونو کالہ لکنا تاز چغے و سورے
وھی۔ دَجَهْم داروغه ته به خواست اوکری چہ زمونہر مدد د
اوشی۔ «ادْعُوا رَبَّكُمْ يَخْفَفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ نَرَىٰ
يَمْلِكُ لِيَقْضِ عَيْنَنَا رَبُّكَ اَمْرًا هغوی به ورتہ اووونی چہ

اوس پہ جہنم کنیں پراتہ اوسئ۔ اِنَّكُمْ مَكِثُونَ (مومن) بیا
 بہ ہغوی اللہ پاک تہ خواست اوکری۔ دَ زُرْکُونُو کَلُونُو نہ پس
 بہ اللہ پاک جواب وکری چہ ماسرہ خبرے مہ کوئی۔ ہم
 پہ دیکنیں پراتہ وُسئ۔ اِحْسَنُوا لِيْهَا وَلَا تُكَلِّمُوْنَ (مومن)
 مؤمنانوا! اللہ دِجہنم دَعْدَاب نہ زموتہ حفاظت اوکری۔ امیں
 رسول اللہ ﷺ بہ صحابوتہ دادعا کالے
خودعا کالے
 داشان بنودلے خنکہ بہ لے چہ ورتہ
 قرآن پاک بنودلو۔ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ
 جَهَنَّمَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ
 فِتْنَةِ الْمَسِيْحِ الدَّجَالِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا
 وَالْمَمَاتِ۔
 رسول اللہ ﷺ بہ اکثر دادعاہم لوستلہ: رَبَّنَا اٰتِنَا
 فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ
 النَّارِ۔ کہ خوک د سحر او مابشام مانجہ نہ پس اووہ خلہ
 دادعا روزانہ لولی نوا اللہ پاک بہ لے دِجہنم نہ محفوظ کری
 اَللّٰهُمَّ اَجِرْنِیْ مِنَ النَّارِ۔
ژوند غیر یقینی دے
 داژوند یر عارضی دے ہر انسان بہ دمرلہ مزہ شکی
 کُلُّ نَفْسٍ ذٰلِقَةٌ الْمَوْتِ۔ دمرلہ نہ پس بہ د مختلفو
 کنہ و نونہ تیریدل وی۔ لکہ د قبر حالات ا د منکر نکیر د

سوالؑو جواب؄ ذ قیامت ذ ورعے خطرے؄ پل صراط او
 یہ اخر کیں جنت یا جہنم کیں اوسیدل دی کہ نن مونبر پہ
 دنیا کیں نیک عملونہ او کرو نواللہ پاک بہ مونبر تہ جنت
 را کری؄ کہ ذ اخرت فکر او نکرو نوجہنم زمونبر پہ انتظار
 کیں دے شکہ چہ زمونبر نبی ﷺ اخری نبی دے دے دے
 د ا امت ہم اخری امت دے۔

ذ نبی ﷺ فضیلتونہ

پنحہ خیزونہ دلے مخصوص دی چہ صرف زمونبر
 نبی حضرت محمد ﷺ تہ ور کرے شوی دی۔

① نبی ﷺ ذہولو کائنا تو نبی دے اِلَّا کَافَّةً لِلنَّاسِ۔

② نبی ﷺ ذپارہ ہولہ زمکہ دعبادت پہ خاطر دے
 حائے جور کرے شو۔ ③ ذ نبی ﷺ ذ دشمنانو پہ زرونو کیں ذ
 نبی ﷺ رعب دیوے میا شتہ ذ فاصلے پورے و اچولے شی۔

④ مال غنیمت ذ نبی ﷺ ذپارہ حلال و گرجولے شو ⑤
 ذ نبی ﷺ ذپارہ قیامت پہ ورعہ یوہ دعا مخصوص کرے شو
 اللہ پاک ادم ﷺ صفی اللہ جوہر کرو۔ موسیٰ ﷺ لے کلیم
 اللہ جوہر کرو۔ عیسیٰ ﷺ لے روح اللہ جوہر کرو۔ زمونبر نبی ﷺ
 لے حبیب اللہ جوہر کرو۔ ترخوچہ زمونبر نبی ﷺ جنت تہ داخل
 نہ شی۔ نور نبیان بہ نشی داخلیدے او ترخوچہ ذ نبی ﷺ
 امت داخل نہ شی نور امتونہ بہ نہ شی داخلیدے۔

دَ اُمّت قضيلتونه

دَ یو صحابی دَ قول مطابق دے اُمّت ته هم هغه مخصوص
 خیزونه ورکړے شو، کوم چه نبیانو ته ورکړے شوی وو -
 ① هر نبی به په اُمّت باندے کواه وی لیکن دا اُمّت به
 په ټول انسانیت باندے کواه جوړېدی. شَهْدَاءُ عَلَى النَّاسِ
 ② څنگه چه الله تعالى نبیانو ته حکم او کړو، چه پاکیزه رزق
 خورئ "يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا،
 دے اُمّت ته هم دغے حکم دے. كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ فَا زُرْنَا فَتَنُكُمْ
 ③ الله پاک دَ هر نبی یوه خاص دُعا قبوله کړه، دے اُمّت ته
 لے هم او فرمائیل چه ځما نه لے او غواړئ زه به لے قبولوم.
 "ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ" آدم ﷺ فرمائی چه الله پاک ځما
 په مقابل کښ دَ نبی ﷺ اُمّت ته څلویځ خاص خیزونه ورکړی
 دی. ① ما الله ته توبه او کړه نو هغه صرف په مکّه (عرفات)
 کښ قبوله شوه. لیکن دا اُمّت چه دَ زمکے په کومه حصه
 توبه او کړی، هغه به قبوله نشی. ② ځما په غلطی باندے
 زه برېښه کړے شوم لیکن که دا اُمّت په برېښه کښ هم
 گناه او کړی نو الله پاک به پر پرده اچوی. ③ ځما په غلطی
 زه دَ بی بی نه جدا کړے شوم لیکن دا اُمّت به دَ هغوی په
 گنا هونو باندے دَ خپلو بیبیانو نه نشی جدا کولے. ④ زه
 په جنت کښ وم زه دَ هغه نه او ویستلے شوم لیکن دا اُمّت به

دَ جَنّت نہ بھر کید و باوجود ہم پہ خپلو گناہونوا و غلطو
باندے توبہ کو لو سرہ جنت تہ داخلیری۔

دَ اُمت چواھی

دَ قیامت پہ ورخ بہ دا اُمت دَ نور و نبیانو گواہ جویری
نوح علیہ السلام بہ دَ هغه دَ اُمت سرہ را و غوغٹے شی۔ اللہ پاک بہ
دَ هغه دَ اُمت نہ تپوس اوکری چہ تاسو خما فرما نبرداری وے
وَنکرو، هغوی بہ او وائی چہ مونبر لہ خوک ویر وُکے او زیرے
ورکوُکے یعنی نبی نہ دے را غے۔ اللہ پاک بہ دَ نوح علیہ السلام
تپوس اوکری چہ دوی تدبیلیغ وے او نکرو، هغه بہ عرض
اوکری چہ دَ محمد ﷺ اُمت خما گواہ دے۔ دَ نوح علیہ السلام
اُمت بہ یہ دے اعتراض اوکری چہ دوی خور و ستورا غلی دی
دوی خٹکے گواہ جوہیدے شی۔ دَ نبی ﷺ دَ اُمت نہ بہ تپوس
وُشی نو هغوی بہ او وائی اے اللہ! تا مونبر تہ اُخری نبی را و لیر لو
تا ورتہ خپل اُخری کتاب و رکرو پہ هغه کین لیکے شویدی چہ نوح
علیہ السلام نہ نیم سوہ کالو پورے خپل اُمت تہ تبلیغ اوکرو۔ پہ
دے بہ اللہ او فرمائی چہ تاسو رشتیا او ویل او دَ نوح علیہ السلام اُمت
لا جوابہ شی۔ دے بہ دا اُمت دَ باقی نبیانو دَ پارہ گواہی ورکری۔

دَ اُمت ذمہ واری

دَ دعوت کار دے اُمت ذمہ واری دے۔ او بُنیادی کار
ہے۔ قرآن ویشی دی چہ ”تاسو بہترین اُمت یئی دَ انسانیت

دِپارہ تاسو ویستلے شوی یئی، دَنیکئی حُکم کوئی دَبدی نہ
منع کوئی، دَا اُمت ہم دَدے مقصد دِپارہ پیدا ائوے او
را لیر لے شویدے۔ دَدے اُمت هر کس دَدے کارِ ذمہ واس
دے۔ خنکے چہ قولون بیا نو دِ دین دِپارہ قربانی او محنت
کریدے او پے اُخر کین محمد ﷺ زبردست محنت او کړو او د
صحابو یو جماعت لے تیار کړو چہ هغوی د تبلیغ کار جاری
وَساتہ۔ سیدنا ابوبکر رضی اللہ عنہ دِ دین دِپارہ خپل هر خُلوپ
کړل، سیدنا بلال رضی اللہ عنہ دَدے کار دِپارہ دیر تکلیفونه او
مُصیبتونه اوچت کړل۔

د صحابیاتو قربانی

حضرت سُمیة رضی اللہ عنہا هغه رومیه بنحہ ده چہ دِ دین د
پارہ شهیدہ کړے شوه۔ دَدے خاوند حضرت یاسرؓ او خوی
عمرؓ هم دے کار دِپارہ تنگ کړے شواو خاوند لے قربان کړل۔
حضرت خنسلہ مشهوره عربی شاعره وه دَدے خلوړ
خامن وو، د جنگ نه مخکې لے هغوی ته د خان د قربانو لو
ترغیب وکړو، اوبله ورځ لے خلوړ واره خامن شهیدان شو
په دے باند لے لے فخر کو لو چہ زه به خپلو خلوړو شهیدانو
خامنو سره جنت ته دلخیزم۔

د حضرت زینب لے سترگے د الله په لاره کین ضائع شوه
یو مے صحابیه خپل وړو کي خوی د نبی ﷺ په خدمت کین

راؤہلو۔ او عرض لے اوکرواے دَاللہ رَسُوْلہ! داجہا دتہ یوسق
نبی ﷺ او فرمائیل چہ یہ دتہ بہ مونہ رخہ اوکرو هفے اووین چہ
د یو مجاہد پہ لاس کین لے ورکړہ چہ هفہ د توره حملہ
خما د دے خوئی پہ بدن باندے منع کری۔

اُم شریک یوہ صحابیہ دہ هفے بہ دعوت چنولو۔ کافرانو
دیر تکلیف ورکړو اخر کافران تنگ شو هفہ لے د مکے نہ بھر
کلی کین د هفے د پلار گئی کرہ د پرینبود لو فیصلہ اوکړہ کافرانو
هفہ بوتله پہ لارہ کین لے ورلہ د خوراک خکا کھیژورنگړن
یو خا لے کین هغوی پہ خپله پہ سوری کین ارام کو لو او دا
لے نہر ته تر لے وه۔ هر لہ ته نزدی شوه۔ اللہ پاک د آسمان نه
یوہ دولچہ کین اوبہ را کوزی کرے او دے ته نزدی راغی او هفہ
لے و خکله، دیتہ لے چہ وکتل نو هفہ کافران مسلمان شو۔

دا شان صحابیاتو د دین پہ خور و لو کین دیرے قرب نبی
ورکړے۔ پہ خلفاء راشدینو کین دوه خلفاء حضرت عمر او
حضرت عثمان رضی اللہ عنہما د خپلو رشتہ دارو صحابی بخود و جے
نہ مسلمانانو شو۔ پہ اسلام کین رو مے شهیدہ بنجہ سحیہ۔ پہ
اسلام کین د تلو نه زیات د دین د پارہ مال او خان خرچ کوکړ
بنجہ حضرت خدیجہ دہ پہ اسلام کین د تلو نه زیاتہ عا ئمہ
محدثہ بنجہ حضرت عائشہ دہ۔

پہ نن زمانہ کین د مسلمانانو بخود مه واری

پہ نن زمانہ کنن ہم مسلمانانے بننے قربانئی ورکوالے
شی او د دعوت او تبلیغ کار دیر پہ اسائی سرہ کولے شی .
الحمد لله ! نن ہم پہ سونو زراگونو بنخود دعوت پہ کار
کنن وخت لگولے دے او خپل ژوندے د اسلام پہ طرز
راوستلے دے . او خپل فکری صلاحیتونمے په کار راوستل
او د بے شمار بنخود تبلیغ په کار کنن د لکيد و ذریعہ جوړیږی

د نیکه بنخو فضیلتونه

① کومه نیکه بنخه چه خپل خاوند د الله پلار کنز ولیږی
او د دین پابندی وکړی په کور کنن خپل خان قید و ساقی نو
د خپل خاوند نه به پنځه هره کاله مخکن جنت ته شی هغه
په د آویاؤ زمر و خور و سردار و وی او د یا قوتو په اس بنست
وی او د خپل خاوند به د جنت په دروازه باندے منتظر او
استقبال کوی .

② په جنت کنن به سړی د الله پاک دیدار له شی او یوه
نیکه پاکدامنه بنخه هغه ته به الله پاک د خپل دیدار د پوره
په خپله راځی . په دے شرط چه دا بنخه تقوی والا او پر دے
سره ژوند تیر وکړی .

③ یوه پاکدامنه بنخه د آویاؤ ولی نونه افصنه ده .
④ کومه بنخه چه د هونډ روژے پابند و وی د خپل خور کور
حفاظت کوونکے وی او د خپل خاوند اطاعت کوونکے وی نومے

تہ بہ اختیاروی چه دجست پہ کومہ در نہ پندار جیہیں
غواہی داخلہ دشی۔

⑤ کومہ بٹیہ چه پخپل کوریش ذائقہ ذریعہ جہا
وہی اللہ پاک ہے تہ پیت اللہ جس ذبح و دھوئیں و حق
⑥ چه کہ خوند قوتہ واپس رقی و حق و تہ جیس ہے
اولیٰ او تہ خیر خوند پمیر موجودتی تہ غافلینہ
نہ وی کرے نو اللہ تہ و تہ دروس کا و حق جیہ تہ

تہ حقمہ صبیحتو دین ذریعہ
تشکیل قرینتی و کریدی دشتان و نور و

مسلمانانو بخو فرض جو ریدی چه حقوی ہد دعوت
تہ کار اوکری دعوہ تہ چه اللہ پاک و تہ تہ تہ تہ
کین کاہیا بقی و تہ دعوہ تہ خیر تہ تہ تہ تہ
درے و حق و تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ
خور تہ تہ تہ

دخپل محرم سرو تہ تہ و تہ تہ تہ تہ تہ
تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ
سرو تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ
تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ

خونکے

① انسان تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ

باندے مشتمل دے۔ الف، نون، سین، الف، نون۔

الف) اللہ باندے یقین لرونگے۔ ان: دَنبی کریم ﷺ اطاعت

کوئے (س) سلامتیاً غوبیتوئے۔ (الف) امریالمعروف اذنیکی

حکم کوئے (ن) نہی عن المنکر (دَبدی نہ منع کوئے)

گویا دَ انسان تعریف داشوچہ ہفہ پہ فطری طور مسلمان

وی او دَدَ ذمہ واری دَتبلیغ کار کوئل دی۔

۲) تبلیغ خہ شے دے؟ | دَتبلیغ دَلفظ پنخہ حرفونہ

دی ت. ب. ل. ی. غ۔

ت) تکلیف (ب) برداشت (ل) لکن۔ لکھاتار (ی) یقین

(غ) غیبی مدد یعنی دَتبلیغ مطلب دادے چہ تکلیفونہ

برداشت کوئل یقین او شوق سرہ دا کار لکھاتار کوئل چہ ہفہ

کنی دَ اللہ پاک غیبی مدد ہم شامل وی۔ دَتبلیغ مطلب

دے بدیدل۔ دَتبلیغ پہ کار کنی مجاہدہ دہ۔

۳) مجاہدہ خہ شے دے؟ | لفظ مجاہدہ کنی شہر

حرفونہ دی۔ ہ۔ ج۔ الف

ہ۔ د۔ ہ۔ (م) مال (ج) جان (الف) اوقات۔

(ہ) ہجرت۔ (د) دعوت (ہ) ہدایت۔

دَ مجاہدے مطلب دادے چہ مال، جان او اوقاتوسر

ہجرت او کرے شی او دعوت ور کرے شی نوا اللہ تعالیٰ بہ دَ

ہدایت ہواکانے وچلوی۔ دَتبلیغ کار پہ مجاہدے سرہ کوئل

او دخیلو دشمنانو نه هوبنیاړوسیدل ضروری دی .

④ دشمنان څوک دی؟ | لفظ دشمن کين څلور حرفونو

دی . د . ش . م . ن .

(د) دُنیا (ش) شیطان (م) ماحول (ن) نفس .

یعنی د انسان څلور دشمنان دی . دُنیا ، ماحول ، شیطان او د نفس نه د محتاط اوسیدو ضرورت ده . دُنیا د په دیندارۍ کین بدله کړې شي . د شیطان اطاعت د اُونکړې شي . یعنی د ذکر په حالت کین د وځی . ماحول د دیني جوړ کړې شي . د نفس د ونه مننه شي .

⑤ دین څه شے ده؟ | د دین په لفظ کين درې حرفونو

دی . د . ی . ن .

(د) دعوت (ی) یقین (ن) نبی .

⑥ دکلمه فرائض | یوځل یو باند یچی د یو جداعت

د مگرۍ نه تپوس او کړوچه د

کلمه فرض رته و بنایه . ملگره حیران شو . د حدیث خونه

ده لیکن دکلمه شرائط او دده ا هم خبره پیرندل ضروری

دی چه ددی : ① په ژوند کین یوځل په ژبه باند د کلمه

دین فرض دی او بیا بیا لوستن فرض ذکر ده .

② دده حروف او الفاظ صحیح کول ضروری دی .

③ دده معنی زده کول ضروری دی . دده د مقصد

نہ خبر وی۔ ۵ دانور و تہ رسول ہم پہ ہر اُمتی فرض دی۔

④ دَ داعی صفتونہ

ذیوبنہ داعی غلور لوئے صفتونہ دی

- ① چہ ہفہ بہ دغریشان مضبوط وی۔ ② دَ اوش پشان
بہ مجاہدہ کوی۔ ③ دَ اسمان پشان بہ اوجتے ارادے لری۔
④ دَ زمکے پشان بہ پکبن عاجزی وی۔

دَ دے نہ علاوہ بہ دَ لاندینو صفتونو مالک وی۔

- ① ہفہ سرہ بہ دَ دین عالمی فکر وی۔ ② دَ دین دختیمد
بہ ورسرہ غم وی۔ ③ پہ دُنیا کبن دَ دین دَ خور و لوجہ بہ
بہ لے وی۔ ④ پہ زہہ کبن بہ لے دَ دُنیا محبت نہ وی۔ ⑤ دَ
ورکھے جذبہ بہ لے وی دَنور و نہ دَ اخستلو جذبہ بہ لے نہ وی
⑥ دَ اُمت دَ پارہ بہ لے پہ زہہ کبن قدر او محبت وی۔ ⑦ پہ
زہہ کبن بہ لے عاجزی او انکساری وی۔ ⑧ دَ عملونوبہ پابندی
کوئے وی۔ ⑨ دَ اوجتو اخلاق و خاوندی بہ وی۔ ⑩ دَ ہفہ زہہ
بہ دَ اخلاص نہ دک وی۔ ⑪ کامیابی بہ دَ اللہ و رکبہ او امداد
کتری۔ ⑫ دَ خلقو پہ تکلیفونوبہ صبر کوئے وی۔ ⑬ دَ خلقو
پہ نہ متلوبہ نہ نا اُمیدہ کیری۔ ⑭ دَ ہر عمل پہ آخر کبن
بہ استغفار کوئے وی۔

داعی بہ دَ خلور و جتہ کو سرہ مخا فہ کیری۔

- ① دَ بدرد و تیلو ② دَ لورے تندے ③ مال کبن دَ کمی

④ دَویرے۔ پہ ٹلور و کار و نوسرہ زہرہ کیں نور پیدا کیری۔
 ① دَ امیر اطاعت ② دَ ستر کو حفاظت ③ دَ تکبیر اولیٰ او دَ
 تہجد و پابندی ④ دَ اجتماعی عملونو پابندی

دَ دعوت عمل سرہ بہ پہ ٹلور و قومونو کیں ہدایت
 راسخی۔ ① یہودیان ② عیسایان ③ ملحدین ④ مشرکان
 ⑤ دَ عالی فکر مذاکرہ

زمونہ نبی ﷺ اخیری او عالی نبی دے۔ دَ قیامت
 پورے راتلونکو انسانانو غم لے راوڑو۔ پہ خپل غم او فکر کیں
 لے اُمت برابر شریک کرو۔ دے اُمت تہ دے دعوت دَ کار پہ
 وجہ باندے بہترین اُمت او ویلے شو۔ اللہ پاک چہ خنکہ ربّ
 النَّاسِ مے۔ زمونہ خوب اخیری نبی ﷺ کافہ اُمتیں
 دے۔ اخیری کتاب قرآن مجید ہڈی اُمتیں دے نوہ اخیری
 اُمت اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ مے۔

گویا دے اُمت، پہ ذمہ دَ قبول انسانیت فکر کون دی
 ہر ہر اُمتی دے ذمہ واردے۔ دَ قبول عالمہ فکر کو نوسرہ
 دَ خپل ملک، دَ خپے بنار او محلے او دَ خپے کور فکر کون دی۔
 ہر اُمتی دے محنت ذمہ واردے و بتولے دے کار
 ذمہ و اس جوہر کریدی۔ دَ مولانا الیاس رحمۃ اللہ علیہ دَ
 نور نہ دک کری چہ ہفتہ دو بارہ اُمت دے کار دَ پڑا
 فکر مند کرو، او دَ دین غم لے دو بارہ دے اُمت تہ منتقل

کہو اللہ دھرا ممتی تہ دھغوی والا غم او فکر ور کری۔ د
مولانا الیاس رحمۃ اللہ علیہ پہ زبہ کیں چہ د اُمت کوم غم او درد و
دھغہ دا شعر دھغہ عکاسی کوی۔

کسی کی شب وصل سوتے کئے : کسی کی شب وصل روتے کئے
ہماری شب وصل یا الہی : نہ سوتے کئے نہ روتے کئے
یہ اُمت کا غم ہے یہ کیسے کئے

» دچا د وصل شپہ پہ اود و تیریری دچا د وصل شپہ
پہ ژا تیریری۔ اے اللہ! زمونہ د وصل شپہ نہ پہ اود و
تیریری نہ پہ ژا تیریری۔ داد اُمت غم دے دا بختک تیریری
د دین د دعوت دا غم دھر سہری پہ زبہ کیں کیدل پکاری
د نبی علیہ السلام اود صحابو پہ زبونو کیں دا فکر پہ عالی سطح
باندے وو۔ نبی علیہ السلام تہ د نور و نبیا تو پہ نسبت دیر امتیازی
خصوصیتونہ ور کرے شو۔ پہ ہغہ کیں درے بنکارہ دی۔

① دھر نبی نہ پس بہ نور نبیان مبعوث کیدل یکن د نبی
علیہ السلام نہ پس بہ یونہی ہم تہ راخی۔ نبی علیہ السلام خاتم النبیین دے۔

② دھر نبی نبوت بہ دیو خاص مودے د پارہ وو۔ مگر د
نبی علیہ السلام د نبوت زمانہ لا محدود دے۔ قیامتہ پورے بہ نبی وی

③ دھر نبی دیو خاص علاقے اوقیلے د پارہ راغے، خوبئی علیہ السلام
د تول انسانیت نبی دے۔

نبی علیہ السلام شپہ او ورخ دے خبرے فکر او کروجہ قیامتہ

پورے یوکس ہم جہنم تہ لار نہ شی۔ دَ دین دَ محنت دَ پارہ چہ
 خومرہ نبی ﷺ تہ تکلیفونہ ور کرے شود و مرہ بل یونہی
 تہ نہ دی ور کرے شوی۔ دَ سخت مخالفت باوجود نبی ﷺ
 دَ قریشو سردارانو تہ خو غوخلہ تشریف یورو۔ دَ مالدار
 غریب دَ تلو فکرے اوکروچہ خنکہ بہ داخلق کلمہ اووائی،
 مدینہ منورہ کنس یہودیان ہم آباد و دَ هغوی اسلام تہ دَ
 راوستلو دَ پارہ نبی ﷺ دیر محنت اوکرو۔

یوخل یو یہودی ہلک چہ اکثر بہ دَ نبی اکرم ﷺ خدمت
 کنس حاضریدہ، ہفہ بیمار شو۔ نبی ﷺ نے پیوس لہ لارو۔ دَ
 ہفہ یہودی پلار دَ ہفہ سرتہ ولا رو، تورات نے لوستونہی
 ﷺ یہودی لہ قسم ور کرو اووے فرمائیل چہ تہ خما ذکر
 پہ تورات کنس نہ موے؟ ہفہ یہودی دَ تعصب پہ وجہ انہر
 اوکرو۔ نوخوئی نے اووٹیل لے دَ اللہ سونہ! خما پلار دَ روع
 وائی مونبر ستاسو ذکر او ستاسو صفات پہ تورات کنس مومو۔
 زہ گواہی ور کوں چہ دَ اللہ نہ میواہی خوک دَ عبادت لائق نشتم
 او تاسو دَ اللہ رسول یئی۔ نبی ﷺ صی بو تہ حکم اوکروچہ
 اوس داہلک مسلمان دے۔ دَ وفات نہ پس مسلمانان دَ ددہ
 کفن دفن اوکری دے خپل پلار تہ مہ حوالہ کوئی۔ پہ مخکینو
 کتابونو یعنی تورات، زبور و انجیل کنس دَ نبی ﷺ متعلق
 ذکر موجود و۔ عبد اللہ بن سلام رضی اللہ عنہ چہ دَ یہودیانو دَ

تولونہ لوئے عالم اود تورات ماہر و و۔ ددہ نہ اود نور و حضرت
 لکہ کعب احباز او و ہب بن منبہ وغیرہ نہ اقوال موجود دی
 چہ دھغے خلاصہ دادہ چہ محمد ﷺ د اللہ بندہ اور رسول
 دے۔ دھغوی پیدائش بہ پہ مکہ کنس او ہجرت بہ لے مدینے
 طرفتہ وی، نہ بہ لے خبرے سختے وی او نہ بہ لے زہا سخت وی
 نہ بہ پہ بازار و نوکین شور کوی۔ دیدئی بدلہ بہ پہ یدی سرہ
 نہ ور کوی، بلکہ عفوہ کوئے بہ وی۔ قد بہ لے نہ لہا او نہ اورد
 دی۔ سپین رنگ اوردو زلف و والا بہ وی۔ ددواہو او گو مینہ
 کنس بہ لے د نبوت مہر وی۔ لنگ بہ استعمالوی خیل لاسونہ
 خچہ بہ د اودس پہ ذریعہ پاک صفا ساقی۔ دھغہ مؤذن بہ پہ
 فضا کنس اذان او چتوی، پہ جہاد کنس بہ دھغوی صفونہ دے
 وی غنکہ چہ د جمع پہ مانعہ کنس وی۔ د شپہ بہ دھغوی د
 تلاوت اود ذکر او انرونہ داسے وی غنکہ چہ د شاتود چو
 شور وی۔ پہ خرا او اوبن بہ سورلی کوی۔ دچیلو پئی بہ پہ خچہ
 لوشی۔ د اسمعیل علیہ السلام د اولاد نہ بہ وی نوم بہ لے احمد او محمد
 ﷺ وی وغیرہ۔ بلکہ د نبی علیہ السلام د امت ہم ذکر و و۔ د جنو
 صحابو صفتونہ ہم پکنس موجود و و۔

نبی کریم ﷺ د ہولو جہا نو نو د پاره رحمت راعے غبرے
 درے شپیتہ کالہ و و۔ قیامتہ پورے د دعوت کار جاری
 ساتلود پاره اللہ تعالیٰ د نبی علیہ السلام امت خوش کرو۔ پہ دے

وجه نبی ﷺ د رومبی ورئے ته هر امتی د دین داعی جوړ
 کرو، بلکه داعی جوړونکي لے جوړ کړو. د حجة الوداع په ورځ
 نبی ﷺ او فرمائیل چه د هغه مفهوم دارے چه مائتو ته
 دین راوړسولواوس حاضرینو د اغا بیئتو ته ورسولې لهند
 صحابو د امتن جاری وساته. د صحابو لبرشان قبرونېپه مکه
 اومدینه کین موجود دی. باقی په کتر تعداد کین په لرے لرے
 علاقو کین دفن دی. هغوی د اسلام د دعوت په وجه د مکه او
 مدینه پشان مقدس ښارونه پرینودل. د سخت عشق او
 محبت باوجود د نبی ﷺ په ژوند کین لے د هغوی محبت او
 د هغوی د وفات نه پس د هغوی روضه مبارکه لے پرینوده
 د حرمینو شریفینو د بے انتها فضیلتونو الامو مخونه پرینول
 ابویوب انصاری رضی اللہ عنہ میزبان رسول د مدینه منوره
 اوسیدونکي دے مگر استنبول کین دفن دے. بلال رضی اللہ
 عنہ دین رسول دے لیکن دمشق کین دفن دے.

معاذین جبل رضی اللہ عنہ نبی کریم ﷺ یمن ته لیرې هغه ته
 لے په نصیحتونو کین دا هم او فرمائیل چه کله ته واپس راشی
 نومابه نه موے. هغه وخت به په پروانه رسول حضرت معاذ
 باندے غه تیرشوی وی. لیکن د دین پیغام په دنیا کین د
 خورولو د پاره لے دا هر غه برداشت کول. غالباً پر دے پوهیدل
 چه خول په دنیا کین د دین د محنت د پاره خومره لرے لار لری.

صبا لہ بہ پہ قیامت کیں دوسرہ نبی علیہ السلام تہ نزد سے وی۔
 رسول اللہ ﷺ خپل بھری ورخو کیں یعنی مرض الوفات
 کیں دحضرت اسامہ رضی اللہ عنہ لیں کرد فلسطین ابنی مقام طرف
 تہ (شام طرفتہ) دلیر لواہتمام کو لو۔ او لیں کرد مدینے منورے
 تہ بھر پہ جرف میدان کیں لا ایسار و وچہ نبی علیہ السلام وفات
 شو۔ ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ د خلیفہ کید ونہ پس دھغہ لیں کرد
 روانید و دپارہ و فرمائیل۔ اکثر و صحابو او فرمائیل چہ اوس
 حالات تھیک نہ دی۔ ددے لیں کرد روانکی روستو کړی لیکن
 ابوبکر او فرمائیل۔ کوم لیں کرد تہ چہ نبی علیہ السلام د روانید و حکم و رکړے
 وی ابوبکر دھغہ نہ شی ایسار و لے۔ نو لیں کردے روان کړو خورو
 وار و طرفوتہ لے جماعتونہ لے و لیرل پہ خپلہ ہم او و تلو
 چہ هغه سرہ اللہ پاک تہول حالات صحیح کړل۔

د نبی کریم ﷺ او صحابو پہ زمانہ کیں د دین د اوچتوالی
 دپارہ د اللہ پہ لارہ کیں د و تلو شوق او جذبہ پہ ہر کس کیں
 موجودہ وہ۔ ماشومانو بہ پوندے اوچتو لے او خپل خان بہ
 لے لوٹے ثابت و لو دے دپارہ چہ پہ لیں کرد و کیں شامل کړے شی۔
 بوداگان او کڈشل ہم دچانہ روستونہ و و۔ د دین پہ خور و لو
 کیں ہیڅ عذرتہ خندا نہ و و۔ بنجے بہ ہم و تلے او خپل خوانو
 خامنوتہ بہ لے ترغیب و رکولو چہ هغوی د اللہ پہ لارہ کیں لار
 شی او بیابہ لے د هغوی پہ شہید کید و بندے د اللہ شکر ادا

کولو. هغوی ته پته وړا چه هغوی به د خپلو شهیدانو خا منو
 سره جنت ته شی. د الله په لاره کښ د هجرت حق لے ادا کړو.
 څوک هم روستو پاته نه وړو. د دین مدد کونکو یعنی انصارو هم
 د نصرت حق کړو. د دین د پار ه لے ځان منل هر څه قربان کړل.
 یو ځل په جنگ ځین کښ د مال غنیمت په موقعه په خپله رسول
 الله ﷺ د انصارو صفتونه بیان کړل چه لے انصارو تاسو
 زمونږ په حقله دا ویلے شی چه لے د الله رسول ته تاسو مونږ نه
 تشریف را وړو نو مونږ در له ځانه در کړو. تاسو فقیران وئ
 مونږ ستا سومانې مدد او کړو تاسو ویریدئ مونږ در نه امن
 در کړو. تاسو بے یارو مددگار وئ مونږ ستا سون نصرت او کړو.
 دے باند لے انصارو او وین چه د اتول احسان د الله او د هغه
 رسول دے. بیا یو لایع وفروئیل چه زه ختمیدونکے دین د ویت
 نه د مال غنیمت په تقسیم تاسو په خپلو زړونو کښ ځانه نه ناراضه
 کیرئ. هغه خوراک د هغه خلقو د زړه ساتلو د پاره مال غنیمت
 زیات ورکوم کوم چه اوس مسلمانان شوی دی. هدا سر د غمت
 تاسو ته حواله کړید لے کوم چه الله ستا سون قسمت کښ نیکلے دے.
 لے د انصارو ته ویکه! ایا تاسو په دښخبره ضی نه یئ چه
 ټول خلق چیلئ او اوبندان ځان سره کورونو ته بوئ. او
 تاسو د الله د رسول محبت خپو کورونو ته یوسئ. قسه په هغه
 ذات چه د هغه قبضه کښ ځانه ساته ده. که د حق په یوه وادی

کین روان شی او انصار پہ بلہ وادی کین روان شی نوزہ بہ
 د انصار وہ وادی کین خم کہ چرے د ہجرت فضیلت نہ وے
 نوزہ بہ د انصار وہ وے، تاسو خما د پارہ د دنہ کپے پشان
 یئی او نور خلق د بہر تاسو خما د پارہ د معدے پشان یئی او
 د خاصو کپے و د صندوق پشان یئی یعنی تاسو ملام خاص تعلق د
 صحابو بہ پہ دینی غیرت باندے فخر کو لو۔ یوخل اوس او
 خزرج قبیلو پہ یو بل فخر کو لو۔ اوس او ویل چہ پہ مونہ
 ہفہ صحابی دے چہ فرشتو ورلہ غسل و کرے و و یعنی حفظہ
 پہ مونہ کین ہفہ صحابی دے چہ د ہفہ پہ مراد د اللہ عرش
 خوزید لے و و یعنی سعد بن معاذ۔ پہ مونہ کین ہفہ صحابی دے
 چہ د ہفہ د لاش حفاظت د شاتو چو کرے و و یعنی عاصم بن
 ثابت رضی اللہ عنہ۔ پہ مونہ کین ہفہ صحابی دے چہ د ہفہ یو
 گواہی د دو و کسانو د گواہی برابر گر خدے شوید۔ یعنی
 خزیمہ بن ثابت رضی اللہ عنہ۔ دے پہ مقاب بن قبیہ خزرج
 چہ پہ مونہ کین خلور کسان داسے دی چہ ہفوی د نبی کریم
 پہ زمانہ کین د قرآن د مکمل حفظ کو لو سعادت حاصل
 کرے و و چہ د ہفوی نہ علاوہ بن چاہے حاصل نہ شو۔ ہفہ
 خلور حضرات دادی۔ زید بن ثابت رضی اللہ عنہ بن کعب معاذ بن
 جبل او ابو زید رضی اللہ عنہ۔ د مسلمان نو شان خود دے چہ د
 دین پہ کار و نو کین فخر و کبری او دین پہ دنیا کین خور و بود پارہ

دَيو خُلمے کولود پاره دَنبي ﷺ والا اخلاق او طريقه دى -
 په خپلو کښ د جوړ د پاره پنځه خبره دیرم ضرورى دى -
 ① سلام کول ② اکرام کول ③ هديه ورکول ④ دُعا کول -
 ⑤ پشی شاد نور و تعريف کول -
 د دے نه علاوه په خپلو کښ د جوړ د پاره د دلاندیتو
 خبر و خیال و ساتلے شی -

① خان د نورو نه ورو کي کنړل ② په غير موجودگي کښ په
 نوم آخستلو سره دُعا کول ③ ملگرو ته په پوره نوم آخستلو سره
 اوانر کول ④ د بدے خبره هم په ښه طريقه جواب ورکول -
 ⑤ تجسس نه کول او نه ټوکل ⑥ په معمولي خبرو معاف
 کول ⑦ په نورو پرده اچول ⑧ د اجتماعي عملونو او سنتونو
 پابندی کول -

د الله د ارشاد مفهوم دے چه غصه غمکونکي ، خلق معاف
 کونکي او احسان کونکي ، الله خوشبوی ، معمولي شان بے تکلفی
 سره خو محبت پيدا کيری لیکن بد الحاظی سره نفرت پيدا کيری
 مشورے سره چلیر بی - د امیر منو سره د چلید و جذب په دیر
 ضروری ده - د صی یو په دور کښ به هم ځنځ خل اختلاف کیده
 خو هغوی به په خپلو کښ جوړ او د امیر اطاعت په زړه سره محبوب
 ساتلو - دلته خو واقعات بیانولے شی -

① د حج په موقعه یو خل ابوذر رضی الله عنه د مټي په میدان کښ

کس دیرہ دو چار تہ او ویل چہ امیر المؤمنین حضرت عثمان
 خلور رکعتہ موئے کریدے۔ او ہفتہ تہ دا خبرہ دیرہ ناخوبہ شوہ
 او دیرہ سختہ خبرہ لے او کرہ او وے فرمائیل چہ بنی امیہ
 او عمر رضی اللہ عنہما پہ دو رکعتہ کولولیدلی دی۔ لیکن چہ کلمہ د
 مانجہ وخت راستے نوایو ذرا پاسیدہ او خور رکعتہ موئے لے
 او کرہ۔ پہ دے خبرہ ورتہ او ویلے شوچہ پہ خور رکعتہ خوتا سو
 اعتراض کرے و او پخپلہ ہم ہفتے کوئی وے فرمائیل د امیر
 مخالفت کول دے تہ زیات سخت دی۔ (عثمان رضی اللہ عنہما پہ مکہ
 کس وادہ کرے و او پہ مکہ کس د خور خواو سید و ارادہ لے
 کرے و۔ پہ دے وجہ ہفتہ مقیم شوے و او خلور رکعتہ موئے
 لے کولولے۔

④ عمر فاروق رضی اللہ عنہ د خیل خلافت زمانہ کس خالد بن ولید
 رضی اللہ عنہ د لیکر د امارت نہ معزول کرو یوحس د شپہ پہ وخت عقیقہ
 رضی اللہ عنہ حضرت عمرؓ خالد بن ولیدؓ و گنہ او وے و نیں عمرؓ
 پہ شکل او صورت او قد کس خالدؓ سرہ ملاویدہ لے خالدؓ تہ
 عمرؓ معزول کرے، د تنگ نظری پہ وجہ لے دے او کرن عمرؓ
 د خالدؓ پشان او انر جوہ کرو او پیوس لے او کروادے د پارہ چہ
 اندہ ارادہ لے معلومہ کری۔ بیا اوس ستاخہ ارادہ دے عقیقہ
 او ویل چہ زمونہ د امیر پہ مونہ باندے حق دے مونہ بہ دھفتہ
 حق ادا کوو یعنی مونہ بہ دھفتہ فرمانبرداری و وفاداری سو دیوہ

روایت داہم دے چہ حضرت عمرؓ اوفرمائیل چہ خماروستو
خومرہ کسان دی کہ ہغوی تول ستا پشان پہ دے بنجذباتو
باندے وی نوماتہ دہولے دنیا دمال نہ زیات محبوب دے ۔
دے واقعاتو مقصد دادے چہ صحابو یوبل سرہ جبراویدل
زدہ کبری و وچہ دہفے دوجے نہ دالہ مدد ہغوی سرہ وؤ ۔

۴) یوخل نبی کریم ﷺ بھر تشریف را وروچہ دشب قدر
خبر ورکری خود دو وکسانوپہ مینہ کین جگرہ وہ چہ دہفے د
وجہ نہ دشب قدر مقرتیا اوچتہ کرے شوہ ۔ دنی علیہ السلام ارشاد
دے چہ تاسوتہ دہولم، روڑے، صدقہ وغیرہ دہولونہ بہتر
خیز و بنایم صحابو عرض اوکرو ضرورے و بنایم۔ نبی علیہ السلام
اوفرمائیل چہ پہ خیلو کین جو رد ہولونہ بہتر دے اوپہ خیلو کین
توہ اوچنگ ددین عرو نکے دے یعنی غنک چہ پہ چارہ دسر
ویستہ ایکدم صفا کیری۔ پہ خیلو کین جگرے سرہ دین ہم
دغے صفا کیری۔

زہونولرہ ماتوئے خبرے

پہ جماعتو نو کین اوپہ کورونو کین دہم دے خیزونونہ
خان پچہ ساقی چہ ہفے سرہ زہونہ ماتیری او جوہ ختمیری۔
بلکہ دتوہ شکل پیدا کیری۔

۱) تنقیص کوئل (نقص راویستل) ۲) تنقید کوئل (نکتہ
چینی کوئل) ۳) تردید کوئل (رد کوئل) ۴) تحقیر کوئل (نفرت

کول، ۵) تقابل کول (مقابلہ کول) ۶) تکرار کول (بحث کول)
 ۷) غیبت او پردہ اخستل۔

د اولینو او اخیرنو بہترین اخلاق ذ اعلیٰ جو رشکل دے۔

۱) څوک چہ تاسره خپلوی پریکری ته ورسره خپلوی پالہ۔

۲) څوک چہ تاد خپل ورکړے نه محرومه کړی ته وینه ورکړه کوه۔

۳) څوک چہ په تا ظلم وکړی ته هغه معاف کړه۔

د نقد جماعت و یستلو نسخه

کلی یا محلی ته د د اخلید و نه مخکې د نقد جماعت نیت د

وکرې شی. اوس خود د مستورا تو جماعتونه هم نقد او ویستل

شی په دے وجه فرمایله کیږی چہ مقام ته رسید و سره د هغه

ځایونو نومونه معلوم کړے شی او د دے تحقیق وکرے شی چہ

کوم ځای ته نقد جماعتونه لیږل کیدے شی چہ د جماعت د

کار او د هغه ځای د کار کونکو ملګرو نوعیت د معلوم کړے شی

د کلی حالات د تفصیلا حاصل کړے شی. رومبه په اسانۍ

سره وټونکو کسانو فهرست د تیار کړے شی. د کلی والو په

زړونو کېن محبت وی د هغوی په باره کېن ښه گمان وی. د

هغوی د حالاتو نه ډنه متاثره کیږی. په زړه کېن د پوځ یقین

وی چہ د هغوی کامیابی د الله په لاره کېن په وټونکې ده

مقانی ملګری د فکر مند کړی او د هغوی ذهن د یو کړی او په

مشورے سره د گشتو نه او ویستلے شی. د دغا او ذکر د پاره د

ملگری کیتو لے شی۔ ذکلی والوسره دے ملاؤ اوکھ و دشی
لکھ مالکھ چہ پہ او بوکین ملاؤ شی۔

پہ وصولی کین د سختی نہ کوی بلکہ دیو میواتی قول دے
چہ چیرل ہم مکوئی او پیرینمودل مہ کوئی۔

دھغوی د غذرونو ورتہ بنہ حل و بنائی اوتیارے کرئی۔
پہ کار کو نکوجہا عتونو کین خلور صفتونہ کیدل ضروری دی۔

① پہ خپلو کین جور ② د عملونو پابندی ③ د دین د
ختمید لو غم ④ د دنیا نہ بے رغبتی۔

پخوا وختونو کین یہ جہا عتونو دیر محنت کو لو هغوی
بہ مقبرے او خنکونو تہ وتل او ذالکھ نہ یہ لے پہ ژبا ژبا
دعا غوینتلہ۔ دعا د عبادت مغز دے۔ پہ دے وجہ د دعا کا نو
اہتمام دیر ضروری دے۔ د دعا قوت د زیات کرے شی۔
د ورے محنت پہ روپی کین خلور آنے دے او د شے محنت
پہ روپی کین لے دے۔ کوم شہ چہ پہ ورے کین پہ مخلوق
کول وی دھے فیصلہ اول د خالق نہ او کرہ۔ خنکھ چہ
مشہورہ دہ چہ : شب در میان رب مہربان۔

وینی کوئے فکر استرے کوئے محنت او ژباؤئے دعا کھانے وی
پہ جماعت کین ددے خبر و کیدل ہم ضروری دی۔

یو فکر وی ⑤ یو ذہن وی۔

⑥ جذبہ یوہ وی۔

اکرام دہم اوکړے شی. زړونو کښ محبت وی که په خپلو
 کښ اختلاف وی. نو د الله د طرفه به خاص رحمت نه
 راځي. تور سره ځنې وخت جوړ شوے کار هم وړان شی.
 څنگه چه د یو حدیث مفہوم دے. عبادہ رضی اللہ عنہ وائی.
 چه نبی کریم ﷺ دے د پاره تشریف راوړ چه مونږ ته د
 شپ قدر خبر را کړی لیکن د دوو مسلمانانو مینه کښ جگړه کید.
 نبی کریم ﷺ فرمائی چه زه دے د پاره راغے وم چه تاسو
 ته د شپ قدر خبر در کړم خود فلانی فلانی کسانو جگړه
 وه چه د هغه د وچې نه د شپ قدر مقرر تیا اوچته کړے شوه
 په دے وجه جوړ او محبت اصل دے.
 که چرے د پوره کوشش نه پس هم جماعت وټه وځي
 نو خپله کمزوری د وگنږے شی او توبه او استغفار د
 اوکړے شی.
 مسجد والا د مقامی کار ته تیار کړے شی او کم نه
 کم ټول بالغ سړی او ښځے سل په سله موقعه کار جوړید
 ته تیار کړے شی.

✦

شپر صفتونه

یعنی

شپر نمبرے

نَحْمَدُهُ وَنُصَلِّي عَلَى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ

کہ چرے د دعوت پہ زمکہ کیں د ایمان جرہ وی، د
تعلیم اوبہ وی، د ذکر فضا وی، د گناہونونہ د بچکیدو
شپول وی، د مال، خان، وختونو او د جذباتو د قربانی
شرہ وی پہ بیقرارئی سرہ د ژبا والا هوا وی نو د دے د پاسا
بہ د معاملاتو او معاشرت ونہ راو تو کیری۔ پہ دے بہ
د اخلاقو میوہ و لکی۔ پہ دے میو و کیں بہ د اخلاص رس
وی۔ او د دے نہ بہ تول انسانیت فائدہ اخلی۔

شپر نمبرے یوبل بزرگ مختصر انداز سرہ بیان کریدی
چہ کلہ او مؤمن و اخلی او د دین علم حاصلو او د الله تع
دھیان سرہ د نور و خلقو حقونہ ادا کول، د الله د راضی
کو لو جذبے سرہ سرہ، کلی پہ کلی، محلہ پہ محلہ، بیمار پہ بیمار
ملک پہ ملک کرزیدل زمونہ کار دے۔

الله تعالیٰ د دنیا او آخرت پورہ کامیابی پہ تول دین بانہ
چلید و کیں ایسے دہ پورہ دین زمونہ او د تولو انسانانو پہ

ژوند کس راشی دے دپاره الله تعالى د نبی ﷺ د محنت ترتیب
 سبب جوړ کړیدے. د ختم نبوت د وچې نه د محنت د دے اُمت
 په ذمه لگولے شوی دے. د محنت زموږ ضرورت هم دے او
 زموږ ذمه واری هم ده. د محنت پم د ټولو نه روښ په شپږو
 صفتونو سره کول وی. د اصفا پوره دین ته دے بلکه که
 د دے شپږو صفتونو محنت او کړه شی نو ان شاء الله په ټول
 دین باند د به چلیدل آسان شی.

د نبی کریم ﷺ د محنت ترتیب هم دلته و وچیه :

① نورو ته دعوت ورکول ② په خپل ځان باند د مشق
 او عمل کول ③ د الله تعالى نه د دعا غوښتل.

د ادريو اړه کارونه د ټولو نه روښ به په شپږو صفتونو سره
 کول وی یعنې د دے صفتو دعوت ورکول مشق کول، دعا کول

روښ نمبر کلمه

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ .

ترجمه : د الله نه مېوا هیڅوک د عبادت حق دار
 نشته، محمد ﷺ د الله رسول دے.

دا کلمه د معرفت کلمه هم ده او د عبادت کلمه هم ده
 ټول په ټول کامیابی صرف د الله په لاس کس دی. د الله
 ذات حقیقی ذات دے، باقی هر څه الله پیدا کړیدی. الله هم

زمونڊ اوڌ ٿولے دُنیا دَ انسانانو دَ دوار ٻوجھانو کامیابی صرف
 پہ خپل حُکم اوڌ رسول اللہ ﷺ طریقے پورہ کولون کین ایسے دہ
 دَ دے یقین زہونو ته کوزشی دَ اللہ دَ ذاتِ عالی سرہ تعلق
 پیدا شی اوڌ هغه دَ قدرت نہ نیغ پہ نیغہ فائدہ وُشی دے
 دَ پاره نبی ﷺ طریقہ راویدہ۔ چہ کلہ داطریقہ او
 سلیقہ پہ ژوند کین راشی نوبیابہ اللہ تعالیٰ پہ ہر حال کین
 کامیابی ورکولوسرہ وُبنائی۔ پہ کلمہ کین دَ خپل یقین دَ
 خپلے جذبے اوڌ خپلے طریقے دَ بدلونو مطالبہ دہ۔
 اللہ تعالیٰ سرہ دَ خیزونو او حالاتو بے حسابہ خزانے دی۔
 اللہ تعالیٰ دَ خیزونو او حالاتو پیدا کونکے دے۔ پہ خپل قدرت
 سرہ چہ ڄہ اُو غواری هغه کوی۔ او پہ کولون کین پہ مخلوقاتو کین
 دَ هیچا محتاج نہ دے۔ اللہ صمد دے بے نیازہ دے اللہ علیم
 دے بُوھیدونکے دے۔ بصیر دے لیدونکے دے۔ هغه سمیع دے
 دَ ٿولو اُو ریدونکے دے۔ هغه رتھاق دے۔ ٿولو مخلوقاتو ته
 روزی ورکونکے دے۔ هغه خالق دے پیدا کونکے دے۔ دَ اُور نہ
 ئے چتات پیدا کرل پہ اُو بوکین ئے کیان او نور، دَ اُو بوخنا و
 پیدا کرل پہ دُنیا کین ئے انسانان، مارغان او خناور پیدا
 کرل۔ پہ زمکہ کین دنتہ ئے حشرات الارض اوڌ نور نہ ئے
 ملائکہ پیدا کرے۔ دَ ژوند مرگ اوڌ زمکہ او آسمان پیدا کونکے
 دے۔ سپور، مٹی، نمر، ستوری، سیارے، دَ سمندر و نو او غرونو

پیدا کونکے او جو پونکے دے۔ دَعَزت او ذَلَّت فیصلہ یونکے دے
 پہ ہر خیز باندے قادر دے او ہر خیز دھغہ پہ قبضہ قدرت
 کیں دے۔

دَ اللہ تعالیٰ سرہ دَغیب و خزانے دی۔ کوم خہ چہ پہ اوچہ
 او لوندا کیں دی تہول دھغہ پہ علم کیں دی کہ یوہ پانہوہم
 را پر یوخی نوہغے پیٹنی۔ یوہ ذرہ یادانہ دَ زہکے پہ تیر و کیں
 دیر پہ ژورہ کیں پرتہ یا یو لوندا اوچہ خیزہم داسے نشہ
 مگر ہغہ دھغہ پہ رو بمانہ کتاب کیں نیکیے شویہ تہ دے
 چہ یو تور میرے پہ تورہ شپہ کیں دَ تور کا نری لاندے روان
 وی ہغہ دھغہ پہ کیں دی ہغہ وینی دھغہ حرکت اوی
 ہغہ تہ رنق ورکوی۔ دھغہ پہ ورکوی شان دہ غوبن چہ کیم
 خیال او سوچ دے اللہ دھغہ نہ ہم خبر دار دے۔

اللہ تعالیٰ دلے پاک ذات دے چہ ہغہ نہ پہ دے دنیا کے
 دَ دنیا ستر کے لیدے شی تہ دچا وہم و گمان ہغہ حد تہ
 رسیدے شی۔ تہ صفتونہ بیانونکے دھغہ صفتونہ بیانونکے
 شی، تہ دَ زمانے حلاتے پہ ہغہ باندے اثر انداز کیدے شی
 تہ دَ زمانے دَ گردش ہغہ تہ خہ خطرہ دہ ہغہ ذات دے
 چہ دَغرو نو وزن او دَ سمندر و نو پیمانے پیٹنی و دَ بَرَن
 دَ خاٹکو دَ شمار او دَ وُنو دَ پانہ و شمارہم پیٹنی۔ شپہ پہ
 خیلو تیر و کیں کوم خیز و نہ پتہوی او ورہ چہ کوم خیز و نہ

روئانہ کوی دھغہ شمار پیڑنی۔ نہ یو آسمان بل آسمان دھغہ
 نہ پتولے شی۔ نہ یوہ زمکہ بلہ زمکہ دھغہ نہ پتولے شی۔ او
 نہ یوسمند رھغہ خیزونہ چہ ددے پہ ویم کیں دی، دھغہ نہ
 پتولے شی او نہ یو غرھغہ خیزونہ چہ ددے پہ غارونو کیں
 دی دھغہ نہ پتولے شی۔ گویا اللہ پاک ددے صفا تو او
 کمالا تو والا دے چہ کہ چرے ددے تیا تولا سمندرونہ سیاہی
 جوہر شی او دومرہ نور سمندرونہ ہم سیاہی جوہر شی او
 د کائناتو تولا دے قلمونہ جوہر شی او د اللہ پاک تعریف لیکل
 شروع کرے شی نو سیاہی بہ ختمہ شی۔ لیکن د اللہ تعالیٰ
 تعریف او صفتونہ بہ ختم نہ شی۔ ہغہ ذات بہ ہیشہ وی ہغہ
 اول دے، ہغہ آخر دے، ہغہ ظاہر دے ہغہ باطن دے ہغہ
 لہ نہ پرکالی او نہ خوب رانی۔ لَا تَأْخُذُكَ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ دے۔
 د اللہ نہ سوا چہ کوم خہ ہم دی ہغہ د اللہ مخلوق دے۔ پہ
 جوہرید و او استعمالید و کیں د اللہ محتاج دی۔ ہغہ د تو لو خالق
 مالک او د کولو والا ذات دھغہ دے خہ چہ و غواہی ہغہ
 کوی۔ زمونہ۔ د زبہ یقین جوہر شی چہ اللہ دہر خہ نہ بغیر ہر
 خہ کولے شی او دا تولا ہر خہ یوحائے شی د اللہ نہ بغیر ہیچ
 ہم نشی کولے۔ ہغہ پہ خیل قدرت سرہ چہ خہ و غواہی ہغہ
 کوی۔ آدم علیہ السلام نے بغیر د مور پلار نہ پیدا کرو۔ عیسیٰ علیہ السلام نے
 بغیر د پلار نہ پیدا کرو۔ دھغہ مور مریم علیہا السلام نے پہ بندہ کمرہ

کیں بے موسمہ میوے ور کرے، ہفتے نے د عیسیٰ علیہ السلام پیدا
 کید و پہ وخت کیں تازہ کھجورے اود اوبوچینہ ور کرے۔ عیسیٰ
 علیہ السلام تہ نے د مور پہ غیر کیں د وشلوطاقت ور کر و چہ لوٹے
 شو د ہفتہ پہ لاس نے مری ژوندی کرل۔ د کوہ مرض والا
 نے تھیک کرل۔ پیدائشی رند و تہ نے ستر گے ور کرے۔ ابراہیم
 علیہ السلام د پارہ نے اور گلزار کرو۔ د اسمعیل علیہ السلام پہ پوند و وھلو
 سرہ نے د زمکے نہ د زمزم اوبہ راوویستلے۔ د یونس علیہ السلام نے د
 مھی پہ خیتہ کیں حفاظت او کرو۔ زکریا علیہ السلام تہ نے پہ بود اوطی
 کیں د خوی کید و زیرے ور کرے۔ د موسیٰ علیہ السلام دھسانہ نے
 اژدھا جو رہ کرے۔ د اژدھانہ نے بیا ہمساجو رہ کرے او ہفتہ تہ
 نے پہ بحر قلزم کیں لارے ور کرے۔ د داؤد علیہ السلام د پارہ نے و سپنہ
 د موم پشان نرمہ کرے چہ ہفتہ بہ تر او نزار جو و لو۔ د سلیمان
 علیہ السلام تخت نے پہ ہوا کیں اوچت کرو۔ د صالح علیہ السلام قوم د پارہ
 نے د غرنہ اوبنہ راوویستلے او ہفتہ چہ بھر راو و تہ نوبچے نے
 راوہو۔ اصحاب کہف نے درے سوہ نہہ کالہ اودہ کرل او ژندی
 نے و سائل۔ عزیر علیہ السلام نے شل کالہ اودہ کرو او د ہفتہ خوراک
 نے گرم و ساتہ۔ د نبی علیہ السلام حفاظت نے پہ غار ثور کیں او کرو
 د ہقوی د گوتے پہ اشارہ نے سپور مئی دواہ بتکرے کرے۔ پہ
 خیل قدرت سرہ نے د او و اسمان و نو نہ پورتہ راو غوختلو او خیل
 مخے تہ نے کینولو او معراج نے یر او کرو۔ پہ جنگ بدر کیں نے د

مُسْلِمَانَا تُو دِرے سوہ دیا رِس تعدادے دَخَان نہ پہ درے چند
 باندے غلب کرل۔ پہ اصل کیں کو لو والا ذات ہم ہفہ دے۔
 دَرُونْدی نہ مِرے پید اکری لکہ دَچِرگے نہ ہگئی او دَمری نہ
 رُونْدے پید اکری لکہ دَہگئی نہ چرگہ۔ ہفہ عجیبہ دَیَمثال دے
 اصل طاقت دَاللہ طاقت دے۔ کامیابی پہ مال، ملک او
 عہدہ کیں نشتہ۔ دَرُونْد جَوَرُول او وُرَانُول دَاللہ پہ لاس کیں
 دی۔ دازہ موثر دَزرہ یقین جو رشی چہ صرف اللہ شروند
 جَوَرَوی او صرف اللہ رُونْد وُرَانَوی۔ پہ اُور کیں دَابراہیم
 عَلَیْہِ السَّلَام رُونْد جَوَر کُرو۔ نہرود بادشاہے پہ تخت باندے کینو لو
 او دَہفہ رُونْدے خراب کُرو۔ موسیٰ عَلَیْہِ السَّلَام او دَہفہ قوم تے
 بغیر دَاسبابو نہ خوراک دَپارہ من اوسوی ور کُرو۔ سوری دَپارہ
 تے وُریخ قائم کپے خُکلو دَپارہ تے دَکانبری نہ دولں چیتے
 جاری تے۔ یوسف عَلَیْہِ السَّلَام نے جیل کیں وُساتے او رُونْدے ورلہ
 جو کُرو او دَ مصر حکومت تے ور کُرو۔ دَدے پہ مقابہ کیں
 نافرمانی کونکی تے ناکام کرل۔ فرعون، قارون او ہامان تے
 حکومت مال او عہدہ ور کُرو او رُونْدے ورلہ وُران کُرو۔ دَنُوح
 عَلَیْہِ السَّلَام قوم تے پہ اکثریت کیں ناکام کُرو۔ قوم عاد تے دَطاقت
 او قوت باوجود ناکام کُرو۔ قوم ثمود تے دَخیل لاجوابہ انجینئرنگ
 سرہ ناکامہ کرل۔ دَقوم سبہ زبردست دَزراعت نظام باوجود
 رُونْد وُران شو۔ دَقوم شعیب پہ خیل تجارت کیں رُونْد وُران

شو۔ دَ قَوْمِ لَوْطٍ اَللّٰهُ تَعَالٰی دَ هَفْوٰی پَہِ بَد و عَمَلُو تَوْبًا نَدَّے دَ
 هَفْوٰی ژ و نَد بَر بَا دَ کَرُو۔ اَللّٰهُ تَعَالٰی دَ صَحٰی بُو پَہِ کَچَہ جَو نَکَرُو کَنَہِ
 ژ و نَد کَرُو کَو یَا چَہِ دَ اَنسَان دَ ژ و نَد وُرَانِیْدِل اَو جَو پَیْدِل دَ بَہِر
 پَہِ ظَاہِرِی خَیْز و نَو کَنِش نَشْتَه، بَلْکَہ دَ هَفْءُ دَ دَنْتَه یَقِیْن اَو دَ
 بَدَن تَه و تَلُو وَا لَاعَمَلُو تَوْبًا نَدَّے دَے۔

دَ مُحَمَّدَ رَسُوْلُ اَللّٰهُ مَقْصِد دَا دَے چَہِ شُکْہ مَوْبَر دَ مُحَمَّد
 صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم دَ رَسَالَت اَقْرَار کَرِیْدَے، دَغْصَے زَمَوْبَر یَقِیْن رَا شِی چَہِ زَمَوْبَر
 پُورَہ کَامِیَابِی دَ نَبِی عَلَیْہِ السَّلَام پَہِ پُورَہ طَرِیْقُو بَا نَدَّے پَہِ چَلِیْد و کَنِش
 دَا۔ دَ غَیْر و پَہِ طَرِیْقُو بَا نَدَّے چَلِیْد و کَنِش سَل فِیْصَدَہ نَا کَامِی
 دَا۔ تَوَلَّے لَارَے سِوَا دَ نَبِی عَلَیْہِ السَّلَام دَ لَارَے نَہِ تَبَاہِی اَو بِرِیَا دِی
 طَرَفْتَه شِی۔ دَ اَللّٰهُ تَعَالٰی فَرْمَان دَے چَہ: ”اے مُحَمَّد صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم
 اَو وَا یَہِ اے خَلْقُو! کَہِ تَا سُو دَ اَللّٰہُ سِرَہِ مَحَبَّت کُوْل غَوَابِی نُو
 حُصَا تَا بَعْدَارِی اَو کَرِی اَللّٰہُ بِہِ تَا سُو سِرَہِ مَحَبَّت اَو کَرِی۔ اَو بَوَل
 کُنَا هَوْنَه بِہِ دَر لَہِ مَعَا ف کَرِی۔

رَسُوْلُ اَللّٰہِ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم اَو فَرِیَا یَسِیْل چَہِ دَ هَفْء مَفْہُوم دَا دَے چَہِ
 حُصَا تَوَل اَمْتِیَا ن یَہِ جَنّت تَه دَاخِل شِی مَکَر چَا چَہِ اَنکَار و کَرُو
 تَپُوس اَو کَرِے شَوَاے دَ اَللّٰہُ رَسُوْلہٗ دَا نَکَار نَہِ شَہِ مُرَد دَے
 وَے فَرِیَا یَسِیْل چَا چَہِ حُصَا تَا بَعْدَارِی اَو کَرِے هَفْء بِہِ جَنّت تَدَاخِر
 شِی اَو چَا چَہِ حُصَا نَا فَرِیَا یَسِیْل اَو کَرِے نُو هَفْء اَنکَار و کَرُو۔
 یُو حَظ رَسُوْلُ اَللّٰہِ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم اَو فَرِیَا یَسِیْل چَہِ دَ Hَفْء مَفْہُوم دَا دَے

چہ تاسو کین غوک تر هغه پورے کامل مؤمن کیدے نه نشی.
ترخوچه دهغه غول هڅ د هغه دین تابع نشی کوم چہ مارا وړید
د کلمه فضیلتونه

کلمه لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ د ټولو ذکر و نونه افضل ترین ذکر
دے، د دے دیر زیات فضیلتونه دی.

① د نبی اکرم ﷺ د ارشاد مفہوم دے چہ د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ گواهی ورکول د جنت کنجیا نه دی.

② د نبی کریم ﷺ د ارشاد دے چہ چا په اخلاص سره
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ او ویلو هغه به جنت ته داخل شی. تپوس
اوشوچه د کلمه د اخلاص نښه څه ده؟ وے فرماییل چہ
دا کلمه هغه د حرام کارو نونه منع کری.

③ د نبی کریم ﷺ نه تپوس او کرے شوچه د قیامت په
ورځ به ستاسو د شفاعت نه د ټولو نه زیات فائده او چټونکي
څوک وی؟ نبی ﷺ او فرماییل چہ د ټولو نه زیات نیک بخت
او فائده او چټونکي به څما شفاعت سره هغه کس وی چہ څوک
د زړه په خلوص سره لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ او وائی.

④ یو ځل مومنې ﷺ د الله په پاک دربار کین عرض وکړو
چہ عامه څه وظیفه را کړی چہ هغه سره تازه یادوم او تارا بلم.
الله تعالی او فرماییل چہ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وایه. عرض ئے او کړو
لے څما زبه: زه خو څه داسے مخصوص څیز غواړم چہ صرف

ماتہ را کرے شوی وی۔ ارشاد او شو چہ کہ چرے او وہ واره
اسمانوتہ اوزمکے پہ یوہ تلہ کنس کیبنودے شی اوبل طرف تہ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ کیبنودے شی نود کلمے والا تلہ بہنکته شی۔

⑤ رسول اللہ ﷺ فرمائی چہ یو بندہ داسے نشتہ چہ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ او وائی او دھفہ دپارہ داسمانوتہ دروازے بیرتہ
نہ شی۔ تردے چہ دا کلمہ نیغہ عرشہ پورے رسی۔ پہ دے شرط
چہ د غمٹوگنا ہونونہ خان ساقی۔

⑥ د نبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ دخیل ایمان تجدید
(تازگی) کوئی، صحابو عرض او کرواے د اللہ رسولہ د ایمان
تجدید شتکہ او کرواے فرمائی لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دیر دیر بولنی۔

⑦ د نبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ زہ داسے کلمہ پیرنہ چہ
یو بندہ داسے نشتہ چہ پہ زہ سرکے حقہ او گبری او دھفہ کلمہ
او وائی او پہ دغہ حال کنس ورلہ مرگ راشی مکر د اچہ ہفہ بہ
پہ جہنم باندے حرام شی ہفہ کلمہ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دہ
⑧ د نبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اقرار دیر
دیر کوئی وړاندے ددے نہ چہ داسے وخت راشی چہ تاسو دا
کلمہ نہ شی وٹلے۔

⑨ د نبی کریم ﷺ پاک ارشاد دے چہ کوہ بندہ ہم خہ
وخت ہم د ورخے یاد شیے لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وائی نود عمندنے نہ
لے بدئی وړانوتے شی او دھفہ پٹخے بکن نیکی لیکے شی۔

⑩ ذنبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ پہ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَالْوَيْبَةُ
پہ قبر و نوکین ویرہ وی نہ دَحْشِرَہ میدان کنس، داوخت ہفہ
منظر گریا خما و راندے دے چہ دوی بہ دَخِیل و سرو نو نہ خاؤرے
ختدوی او دَقبر و نو نہ بہ ریا خیا او وائی بہ چہ تول تعریفوتہ
ہفہ اللہ دَپارہ دی چلچہ زمونہ نہ ہمیشہ دَپارہ غم او تکلیف
لرے کرو۔ بس حدیث کنس دی چہ پہ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَالْوَيْبَةُ دَ
مرگ پہ وخت کنس ویرہ وی نہ دَقبر پہ وخت کنس۔

⑪ ذنبی کریم ﷺ او فرمائیل چہ خوک ہم پہ داسے حال کنس
مرشی چہ دَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ پہ یونہ زرہ سرہ گواھی و رکوی ضرور
بہ جنت کنس داخلیری۔ بل حدیث کنس دی چہ ضرور بہ اللہ تع
دہفہ مغفرت کیری۔

⑫ ذنبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ دھر عمل اللہ تہ رسید و
دَپارہ پہ مینے کنس پردہ وی، لیکن لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ او دَپارہ دُعا
خوی دَپارہ دے دوار و دَپارہ ہیچ پردہ نشته۔

⑬ ذنبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ نہ بہ راحی دَقیامت پہ
ورخ یو کس ہم چہ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ داسے وائی چہ دَاللہ تعالیٰ دَ
دَرضانہ یوانے ہیچ مقصد نہ وی مگر جہنم بہ پر حرام وی۔

⑭ سید البطر رحمت دو عالم ﷺ فرمان دے چہ دَلَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ نہ نہ یو عمل زیاتیدے شی او نہ داکلمہ یو کناہ پیری دی
⑮ دَرَحْمَة لِلْعَالَمِينَ، شفیع المذنبین ﷺ پاک ارشاد دے

چہ شوکِ سَلْ خَلَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَيُؤَيِّدُ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ دَقِيقَاتِ
 بِهٖ وَرَحْمَةً هَفْهَفَةً دَائِمَةً رُوحَانَهُ فِي وَاللَّهِ بِأَسْبَوِي خُتْلَهُ چہ دُخُورِ سَمِ
 غَلِيظِ سَبُورِ مَثْنِ وَيِ اُوپِ کُومِہ وَرَحْمَةً دَسْبِیو وَيُؤَيِّدُ بِهِ هَفْهَفَةً
 وَرَحْمَةً دَهْفَهَةً نَهْ دَافْضِلْ عَمَلِ وَالْاَهْفَهَةً سَکِیْدَةً مَثْنِ خُتْلُ
 لَے چہ دَدَقَاتِہ زِیَاتِ اَوَوَاتِ۔

دَکَلَمَ یَقِیْنِ بِہِ خُتْلَہ رَاحِی دَدَلَمَ کَلَمَ یَقِیْنِ حَاصِلُو دَپَارِہٖ
 ① بَارِ بَارِ دَدَلَمَ کَلَمَ دَیَقِیْنِ خَبِرَے کُوں ② بَارِ بَارِ دَدَلَمَ
 اَوَرِیْدِلْ اُوپِہ دَلَمَ بَانْدَے سُوچِ کُوں ③ ہَمِہ دَلَمَ نَقَرِ سَرِہٖ
 کَتْلْ اَوْدَ اللَّهُ نَهْ غُوبِیْتَس ④ دَخِیْے دُعَا قُوْتِ زِیَاتُوں
 ⑤ دَاپِہ خُپِلَہ کُوں، نُوْرُوْتِہ دَکَلَمَ دَیَقِیْنِ فَضْلِیْنِ بَزْبِہٖ
 اَوَرُوں اَوْدَے مَحْنَتِ دَپَارِہٖے تِیَارُوں، یَحْفَہٖ بِحَرْفَتِ خُوْدِہٖ
 لُوئی، رِجُوْیْتِ اَوَقْدَرْتِ بَیَانُوں اَدُوْیہ دَچَہ دَکُومِ خَبِرَے چہ
 پَہِ کُتْرَہ کِیْنِ یَا اِنْفِرَادِی دَعُوْتِ وِرَہِے دَلَمَ، پَہِ رَہِ رَہِہ دَہْفَہٖ
 دَ اللَّهُ تَعَالٰی نَهْ دُعَا ہَمِہ غُوبِیْتَس۔

دویم نمبر مَوْجِ

دَ مَوْجِہٖ مَقْصِدِ دَا دَلَمَ چہ دَخِیْرِیْشْتُو گَہِیْنَتُو رُوْنْدِ دَ
 مَوْجِہٖ پَہِ صِفَتِ بَانْدَے رَاحِی خُتْلَہ چہ دَکَلَمَ مَقْصِدِ دَلَمَ
 چہ دَیْہَرِ رُوْنْدِ صَحِیْمِ مَثْنِ، مَوْجِہٖ دَ اللَّهُ تَعَالٰی دَقْدَرْتِہٖ
 نِیْغِہٖ پَہِ نِیْغِہٖ دَقْدَرْتِہٖ حَاصِلُو دَ رِجَہٖ دَا دَلَمَ رَہِہ تَرْخُو پُورِے
 دَ اللَّهُ دَرْہَا وَالْاِپِہ مَخْصُوصِ طَرِیْقَہٖ بَانْدَے پَہِ پَانْدِی سَرِہٖ

خپل ځان استعمالوی. د سترگو، غوږونو، لاسونو، خپو او د
ژبه استعمال صحیح شی، دهیان صحیح شی. د الله ویره او
د عاجزۍ والا موخه وی. د فضائلو استحضار سره د الله د
راضی کولو چل بې سره او د نفس د مجاهدې سره موخه ادا کړې
شی. د ایقین وی چه الله تعالی به په خپل قدرت سره هر
ضرورت پوره کوی. په قیام، رکوع، سجده او قعدة کښ
دهیان مضبوط کړې شی چه الله تعالی ماته گوری.
موخه د نبی کریم ﷺ په طریقو ادا کول. د نبی ﷺ فرمان
دې چه موخه د لاسو کوڅو څنگه چه تاسو ما په کولو وینئ. په
موخه کښ د خضوع خضوع پیدا کړې شی. د موخه د وختونو،
شرطونو، ارکانو او د ادا بود پوره حفاظت او کړې شی. د
موخه مسائل زده کولو سره د موخه او کړې شی او فضائل د
په ذهن کښ وساتل شی. هر موخه د مخکښ موخه نه بهتر
او د ژوند اخیري موخه کنړلو سره ادا کړې شی.

د موخو فضیلتونه

الله تعالی فرمائی چه بېشکه کامیاب شو هغه مؤمنان
چه په خپلو موخو کښ خضوع کوونکی دی. په حدیثونو کښ
د مانجه بې شمارة فضائل بیان شوی دی.

① رسول الله ﷺ فرمائی چه د قیامت په ورځ به د ټولو
نه رومېچې د کوم څیز حساب وی هغه موخه دے. که موخه پوره

راووتلو نوباقی عملونہ بہ ہم پورہ ساؤزی - اوکندایکلا راووتلو
نوباقی عملونہ بہ ہم خراب وی۔

دنبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ اللہ تعالیٰ ہمہ اہمیت یابی
د تلووٹینو نونہ روہیہ مونہ فرض کریدے اوپہ قیامت کین
د تلووٹہ روہیہ دمانخہ حساب کیری۔ دمانخہ پہ یلہ کین دمانہ
تہ اوویری بی۔

مونہ دجنت کینی دے۔ مونہ ددین ستن دے۔
مونہ دموہی ٹوہ دے۔ مونہ دزبہ ٹوہ دے۔
مونہ افضل جہاد دے۔ مونہ دہرمتقی قربانی دے۔
مونہ داسلام علامت دے۔ مونہ دشیطان فر توڑی۔

۲) د بندہ او د کفر پہ مینہ کین د مونہ فرق دے۔ د تلووٹہ
افضل عمل پہ اول وقت کین مونہ کوکلی دی۔ د تلووٹہ افضل
مونہ د نیمہ شیہ دے۔ د آخری شیہ دوہ رکعتہ دتولہ دیمانہ
افضل دی۔ د مونہ درجہ پہ دین کین دے دے شکہ چہ دے
درجہ پہ بدن کین دے۔ چہ کلہ بندہ پہ مانخہ کین داخیری نو
اللہ تعالیٰ ہن طرفہ پورہ توجہ کوی۔ چہ کلہ بندہ مانخہ تہ
وڈیری نو دجنت دروازے ورتہ کولاؤشی، د اٹھ او دے
مونہ کلن ارپہ مینہ کین پرہے لے شی، ترخوچہ پہ توخی وغیرہ
کین مشغول نہ شی۔

۳) یوحل نبی کریم ﷺ دژمی پہ موسم کین یہر تشریف

راؤرو او پانرے دُونو نہ غور نہ یدلے۔ نبی ﷺ دیوے وُنے
خاتکہ وُنیوہ دَھفے پانرے نورے ہم پریوے۔ نبی ﷺ فرمایل
چہ مُسلمان کھ پہ اخلاص سرہ موئو کوی نو دَھفہ گناہونہ
دَھفہ نہ دے پریوے لکہ دُونے نہ پانرے۔

④ دَ نبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ دَ پنخو موئو مثال
دے دے لکہ دَ چاہے دروازہ یونہروی چہ دَھفے اوبہ جاری
وی او ژوروی اوھفہ پکن روزانہ پنخہ خنہ لامبی۔

⑤ دَ نبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ اللہ تعالیٰ او فرمایل چہ
ماستاپہ اُمت پنخہ موئو نہ فرض کریدی او دے مِ خان
دَ پارہ وعدہ کریدہ چہ خوک دے پنخو موئو پہ خپل
وخت کن دَ ادا کو لو اہتمام کوی ہفہ بہ پہ خپلہ ذمہ داری
جنت تہ دَ خلوم۔ او خوک چہ دے موئو اہتمام نہ کوی نو
پہ ماباندے دَھفوی ہیہ ذمہ واری نشہ۔

⑥ دَ نبی کریم ﷺ ارشاد مفہوم دے چہ خول خلویت
ورخے پہ اخلاص سرہ داسے موئو او کری چہ تکبیر اُولی ترے
فوت نہ شی نوھفہ تہ دوہ پروانے ملاویری یوہ پروانہ
دَ جہنم نہ دَ خلاصی، دویمہ دَ نفاق نہ دَ بری کید و۔

⑦ دَ نبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ خوک دَ موئو اہتمام
کوی نو موئو بہ دَھفہ دَ پارہ دَ قیامت پہ ورخ نوروی او دَ ماب
پیش کید و پہ وخت کن بہ حجت وی وی او دَ خلاصی ذریعہ بہ

وی اوڅوک چه د مومن اہتمام نہ کوی هغه د پاره به د
قیامت په ورځ نه نوروی اونه به ورسره څه حجت وی او
نه د خلاصی څه ذریعه. د هغه حشر به د فرعون، هامان،
او ابی بن خلف سره وی.

⑧ د نبی کریم ﷺ ارشاد دے چه څوک په تیاریه کښ
جما تونو ته دیر شی هغوی ته د قیامت د ورځ پوره پوره
د نور زیره ورکړه.

⑨ د نبی کریم ﷺ د ارشاد مفهوم دے چه څوک په ښه
شان اودس او کړی او بیا فرض مومن او کړی نوا الله تعالی د
دغه ورځ هغه گنا هونه چه په تلو سره شوے وی، هغه
گنا هونه چه د هغه لاسونو کړے وی او هغه گنا هونه چه
هغه په سترگو سره کړے وی او هغه گنا هونه چه د هغه په
زړه کښ پیدا شوے وی ټول به معاف کړی.

د مومن حکم په اسلام کښ دیر مهتمه بان شان عمل دے د کمال
پیژند کلوده. ښه په خشوع و ادا کړے شی. د جمع د مانځه
پابندی د او کړے شی. په انفرادی وختونو کښ د په نفلونو کښ
اوږد اوږد رکعتونه وکړے شی. نور و ته د مومن دعوت
ورکړے شی چه یو بالغ ښځه سره هم په معاشره کښ بیلمانزه
پاتے نه شی او د الله پاک نه د مقبولیت د ادا کړے شی. د مومن
د پاره علم او د هیان دیر ضروری دے.

دریمر نمبر علم او ذکر

دَعْلَم معنی پیژندل دی۔ مقصد دادے چہ دَحَال اَمَر
وپیژندلے شی یعنی حُما الله په دے حال کین حُما نه خه غواری
دَعْلَم مقصد دا هُم دے چہ په مونږ کین د تحقیق جذبہ پیدا
شی۔ مونږ د دین علم دومره زده کړو چہ هر کار د الله د حکم
مطابق او د نبی ﷺ د سنتو او د طریقے مطابق وکړے شی۔
حقونه او فرائض وپیژندلے شی، جائز او د حرام او حلالو
تمیز وکړے شی، الله تعالیٰ په خپله فرمائی چہ هغه خلق چہ
علم لری او چہ کوم علم نه لری هغه کله هم د مقام او مرتبې په
محاط سره برابر نه شی کیدے۔ د دین علم حاصلو لو فضیلتونه
بے شمارة دی۔

دَعْلَم فضیلتونه

- ① د حدیث مفهوم دے چہ څوک د دین علم حاصلو لو
د پاره د کورنه وځی۔ ملائک د هغه د خپو لاندے وژرے
خوړوی او د جنت لاره هغه د پاره اسانولے شی۔
- ② په یو حدیث کین راغلی دی چہ د هغه مفهوم دے چہ
علم صرف الله د پاره زده کول د الله د ویرے په حکم کین
دی۔ د دے طلب او تلاش عبادت دے۔ د دے یادول تسبیح
ده۔ د دے لوستل صدقه ده۔ د دے په تحقیق کین بحث کول
جهاد دے۔ د دے په اهل یاندے خرچ کول د الله نزدیکت

دے۔ داد جنت دلا روئینہ دے۔ د سفر ملگرے او پے تنہائی
 کیں یو خیرے کوئے دے۔ داپہ خوشحالی او غم کیں دلیل
 دے۔ داپہ دشمنانوباندے توره دے۔ دے مطالعہ درویش
 برابر دے۔ پے سرہ دحلا لو او حرامو پیرند کلو کیری۔ علم
 د عمل امام دے او عمل دے تابع دے۔ نیک بختہ خلقوتہ
 ددے الہام کیری۔ او بد بختہ خلق ددے نہ محروم و شے
 داد زرو نور نرا دستر گوئور دے، د علم دوجے نہ بندہ د اُمت
 بھترینو کسانو تہ رسی۔ اللہ تعالیٰ ددے دوجے نہ یوجہ اعد
 (د علماؤ) تہ اوچتہ مرتبہ ورکوی چہ هغوی خیر طرفتہ
 رابلونگی وی او امان وی چہ ددوی دقد مونوپہ نبیو
 تک و شے۔ ملائک هغوی سرہ د دوستی شوق کوی۔ او خیل
 وزرے دبرکت او محبت پے طور باندے پے هغوی باندے
 مکی۔ هر لوند او اوچ خیز هغوی د پاره د الله نہ د مغفرت
 دعا کوی تردے چہ د سندر کبان، د خنکل خنأورا او چارپا یہ
 هم ورلہ د مغفرت دعا کوی۔

③ د سرور کونین ﷺ د ارشاد مفہوم دے چہ یو فقیہ
 عالم شیطان تہ د زرو عابدانو نہ زیات سخت دے مطلب
 دادے چہ جاہل کس کہ هر خمورہ عابد وی شیطان تہ پے
 هغه باندے قامو موندل اسان دی خو پے عالم باندے قبضہ
 کول مشکل دی۔

۴) دَ عَالَمِ قُضِيلَتِ پِه جَاهِلِ عَابِدِ بَانْدِ دے دِلے دے لکھ دَ
 سِوَرِ مِثِی چہ پِه سَتور و باندِ دے۔ نَبِیَانِ عَلَیْہِمُ السَّلَامُ پِه خِیَلِ مِیْرَاثِ
 کِنِ رُو پِثِی پِیے نہ پِرِی رِی بِلکھ دَ هَفَوِی مِیْرَاثِ نَوِ عِلْمِ وِی
 چَا چہ عِلْمِ حَاصِلِ کِر و هَفَہ دَ دِی رِے لَوِیے جِھقے مَالِکِ شَوِ (ابو ذر) ۵
 ۵) دَ نَبِیِ کَرِیْمِ ﷺ ارشاد دے چہ اے ابو ذر! کَہ چِرے
 تَہ سَحْر لَارِ شَے اَوِیو ایت دَ کَلَامِ اللّٰہِ شَرِیْفِ زِدَہ کِرے خَوَاہ
 هَفَہ و خَتِ دِ پِرے عَمَلِ وِی یَا نَہ وِی۔ نَو دَ زَمَر و رکعتو نَقَلو
 کُو لَو نہ بَہتر دِی۔

۶) دَ نَبِیِ کَرِیْمِ ﷺ ارشاد دے چہ پِه تَا سَو کِنِ بَہترین
 هَفَہ کِس دے چہ قُرْآنِ زِدَہ کِرِی اَو نَو مَر و تہ لے بِنَائِی۔
 ۷) دَ یو رَوَا یَتِ مَفْہُومِ دے چہ کَہ چِرے طَالِبِ عِلْمِ پِه خِیَلِ
 کُوشِشِ کِنِ کَامِیَا بِ شَوِ اَوِ عِلْمِ لے حَاصِلِ کِر و نَو دُ و چِنْدِ
 اَجْرِیہ و رتہ مِلَا وِی رِی اَو کَہ نہ شَوِ نَوِیو اَجْرِ خَوِ چِر تہ تِلے نہ دے۔ (طبرانی)
 ۸) خُوکِ چہ جُمَاتِ تہ سَحْر لَار و اَو دَ هَفَہ غَرَضِ صَرَفِ دَاوُ
 چہ یوہ نِیکَہ خَبَرہ زِدَہ کِرِی یَا لے وُ بِنَائِی نَو هَفَہ تہ بہ دَ کَامِلِ
 حَجِ ثَوَابِ مِلَا وِی رِی۔ (طبرانی)

۹) یو کِس دَ نَبِیِ کَرِیْمِ ﷺ پِه خَدَمَتِ کِنِ حَاضِرِ شَوِ
 هَفَوِی هَفَہ و خَتِ پِه جُمَاتِ کِنِ دَ سُوَرِ رَنگِ پِه یوہ بَسْتَرہ بَانْدِ
 تَشْرِیْفِ فَرْمَاوُ، هَفَہ حَاضِرِ شَوِ اَو غَرَضِ لے اَو کِر و چہ زَہ دَ
 عِلْمِ حَاصِلِ لَو دَ پَارَہ رَاغَلِیْم۔ نَبِیِ ﷺ اَو فَرْمَا یِیْلِ چہ طَالِبِ عِلْمِ

تہ دُئیاری کی وی۔ طالع علم لہ ملائکے کی زوی او دہفہ د
زیارت د پارسہ دومرہ ملائکے جمع کیری چہ لاندے باندے
جمع شی او د دنیا آسمان تہ وُرمی۔ افران

⑩ د یونہ کار ہدایت کوئی تہ پہ ہفہ کار باندے د
کوئی کو برا بر ثواب ملاویری۔ ذ انسان د مرگ نہ پس د مہن
تول عملونہ منقطع شی لیکن د خوشیزو نو اجر جاف وی پہ
ہفہ کیں یو علم دے چہ ہفہ لے زدا کرو او نور و تمے بنو د
سرا خور کرو۔

علم پہ دوہ قسہ دے د مسائل او د فضا شو پہ مسنون
د عمل شکل جو پیری۔ او پہ فضا شو سرا پہ ہفہ کیں روح پیدا
کیری۔ مسائل خود علما و او د مفتیانو پہ خدمت کیں
حاضرید و سرا د معلوم کرے شی۔ پہ نور و کیں د دعوہ شوق
پیدا کرے شی۔ د فضا شو تعلیم د پہ پابندی سرا پہ چہ تونو
او کورو نو کیں او کرے شی۔ ذ اللہ نہ د پہ سرا سرا غو بیستے
شی۔ علم سرا سرا ذکر ضروری دے دے د پارسہ چہ زمونہ پہ
زرو نو کیں خشوع اونری پیدا شی۔

د ذکر مقصد

د ذکر مقصد دادے چہ ذ اللہ تعالیٰ ذات دھین نصیب
شی۔ د حال امر معلومولو او ذ اللہ دھین سرا چین خان پہ
ہفہ عمل کیں لگوں دا ذکر دے۔ پہ قرآن کیں دی چہ ہفہ

دیر یادوئی چہ تاسو کامیابی و موندلے تھی۔ بل خائفے کنی دی
چہ دَ اللہ ذکر دیر کوئی او سحر او مابنام دَ ہفتہ تبسم کوئی
دَ اللہ ذکر فضائل پہ قرآن او حدیث کنی بیشمارہ بیان شویدی

دَ ذکر فضیلتونہ

① فرمائی چہ دَ جنت آتہ دروازے دی پہ ہفتے کنی یوہ دَ
ذکر کو نکو دَ پارہ دہ۔ ذکر کو نکو بدہفتے تہ پہ خندا دَ اچلیری۔
② دَ نبی کریم ﷺ ارشاد ہے چہ شوک دَ اللہ ذکر کوئی،
او شوک لے نہ کوئی دَ دے دوار و مثال دَ ژوندی او دَ مری
پشان دے۔ ذکر کو نکو ژوندے او ذکر نہ کو نکو مرے۔
③ ذکر اللہ طرفہ رجوع پیدا کوئی۔ چہ ہفتے سرہ پہ مزہ
مزہ دَ حالت راشی چہ پہ ہر غیز کنی اللہ تعالیٰ دَ ہفتہ دَ پناہ
خائے جوہ شی۔

دَ اللہ ذکر شیطان دفع کوئی دَ اللہ دَ رضا او نزدیکت
سبب دے بدن او زبہ تہ قوت ور کوئی، ہفتے او زبہ رو بہانہ
کوئی، دَ اللہ دَ مغفرت دَ روانہ پرائزی۔ دَ زہر و نوزنگ صفا
کوئی، لغزشونہ او خطا کائے لرے کوئی۔ دَ سیکنے او رحمت دَ
نازاید و سبب دے۔ دَ ذکر مجلسونہ دَ ملائکو مجلسونہ دی۔
دَ ایوہ و نہ دہ چہ پہ ہفتے باندے دَ معارف و میوہ لکی۔ ذکر دَ
شکر او دَ اللہ سرہ دَ دوستی جرہ دہ۔ پہ ذکر سرہ پہ جنت
کنی کوہ و نہ او محلونہ جوہیری۔

۸۷

④ دَ نَبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ دیر خلق دلے دی چہ
دُنیا کجے پہ نر مونرو بسترو باندے دَ اللہ ذکر کوی چہ دَ
هغه دَ وجہ نہ اللہ تعالیٰ هغوی اُوچتو در جوتہ رَسوی۔

⑤ دَ حدیث شریف مفہوم دے چہ یوکس سرہ پیر روپی
وی او هغه نے تفسیر سَوی۔ دویم کس دَ اللہ پہ ذکر کیں مشغول
وی نو ذکر کوئے ترے افضل دے۔

⑥ دَ نَبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ دَ اللہ دَ ذکر نہ زیات دَ
چاہیغ عمل دَ قبر دَ عذاب نہ خلاصہ ور کوئے نشته۔

⑦ نَبی کریم ﷺ او فرمایں چہ کلہ دَ جنت پہ باغونو
تیرید بی نوبتہ پکس وُ خریب بی چا عرض اوکرواے دَ اللہ
رَسولہ! دَ جنت باغونہ شخہ دی؟ وے فرمایں دَ ذکر حیق۔

⑧ دَ نَبی کریم ﷺ ارشاد مفہوم دے چہ کوم خلق دَ
اللہ دَ ذکر دَ پارہ ارجہم شی او دَ هغوی مقصد صرف دَ اللہ
رضا وی نو ذ اسہان نہ یوہ ملائکہ او انہ کوی چہ تاسو خلق
وُ بخیلے شوئی اوستا سو بدی پہ نیکو سرہ بدلے کرے شوے۔

لہذا مونہ لہ پکار دی چہ مونہ ہر وخت دَ اللہ ذکر
اوکروا دے دَ پارہ چہ دَ اللہ دَ ذات دَ ہیان نصیب شی خا صکر
سحر او ما بنام دَ دے پابندی اوکرو۔ کم نہ کم دَ دے دریولا تدینو
تسبیحاً تو اہتمام سحر او ما بنام کوو۔

① دریمہ کلہ سَل خُلہ ② درود شریف سَل خُلہ ③ اے غفار

سَلِّ خَلِّ - دَدے در یواہ و ذکر و نوہیر فضیلت را غلے دے۔
 ① دریمہ کلمہ | دَ نَبی کریم ﷺ دَ یوقول دَ مقہو
 مطابق دَ سُبْحَنَ اللہِ ثواب دَ اُحد
 دَ غرنہ زیات دے۔ دَ لَا اِلٰہَ اِلَّا اللہُ ثواب دَ اُحد دَ غرنہ
 زیات دے۔ دَ اللہُ اکْبَرُ ثواب دَ اُحد دَ غرنہ زیات دے۔
 یوخل نبی کریم ﷺ اَمْرَہائی رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ تہ اُفرمائل چہ
 سَلِّ خَلِّ سُبْحَنَ اللہِ لُولہ دَدے ثواب دا سے دے گویا تاسَلِّ
 عربی غلامان اَنرا دکرل اَوَ اللّٰہُ سَلِّ خَلِّ لُولہ، دَدے
 ثواب دا سے دے چہ گویا تاسَلِّ اَمُونہ سرہ دَسَامانہ لکام
 وغیرہ پہ جہاد کن سورلئی دَ پارہ ورکرل۔ اَوَ اللّٰہُ اکْبَرُ سَلِّ خَلِّ
 لُولہ۔ دا دا سے دی لکہ تاسَلِّ اَوَ بَنان پہ قربانی کن حلال
 کرل اوقبول شو۔ اَوَ لَا اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ سَلِّ خَلِّ لُولہ۔ دَدے
 ثواب دَ زمکے اَوَ اسمان مینم کن تُولہ خَلَّا دَ کوی۔ دَدے نہ
 زیات دَ ہیچا خہ عمل نشتہ چہ قبول شی۔
 دَ اشان دَ لَا خَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰہِ دَ یر فضیلت دے۔
 دَ اَدَجَنَّتْ دَ خَزَانُونہ یوہ خزانہ دہ۔ دَ جَنَّتْ دَ دروازونہ
 یوہ دروازہ دہ۔ دَ جَنَّتْ یو بُو تے دے۔ دَ اَلکَلِمَہ دَ یو کم سَلِّو
 بَیما رُو دوائی دہ۔ دَغہ شَان دَ اللّٰہِ خَوِجے کلمے دی۔ سُبْحَنَ
 اللّٰہِ دَ مُحَمَّدٍ سُبْحَنَ اللّٰہِ الْعَظِیْمِ پہ زبہ باندے سِکے پہ تَلہ
 کن وزنی اَوَ رَحْمَن تہ دَ یرے خَوِجے دی۔ پہ سَلِّ خَلِّ لُولہ سَلِّو

سره یولا که خلیریشث دره نیکنی لیکل شی ۔

⑤ درود شریف | دَ نَبی کریم ﷺ احسانات
مخکین را بنود لوسره دپه کثرت

سره درود شریف و لوستل شی ۔ کم نه کم شل خله محر او
مابنام ۔ خوک چه یوخل درود شریف و لولی ۔ الله تعالی
په هغه باندلے شل خله رحمتونه لیبری ۔ شل خطا کانه
لے معاف کوی ۔ شل درجے اوچتوی او د هغه د پاره د
عافیت یوه دروازه پرانزی ۔ دَ نَبی کریم ﷺ ارشاد دے
چه بیشکه په قیامت کس به په خلقو کس د ټولونه زیات
ماته نزدلے هغه کس وی چه د ټولونه زیات په ماباندلے
درود و لیبری ۔ دَ نَبی ﷺ ارشاد دے چه خوک محر او بنم
په ماباندلے شل شل خله درود شریف و لولی هغه ته به
د قیامت په ورځ څما شفاعت رسی ۔

دَ نَبی کریم ﷺ ارشاد دے چه په ماباندلے درود شریف
لوستل په پل صراط باندلے د تیرید و په وخت نور دے ۔ و
چه خوک د جمع په ورځ اتیا لږ په ماباندلے درود وواځی
د هغه د اتیا کالو گنا هونه معاف کولے شی ۔

⑥ استغفار | انسان د خپل گنا هونه مخکین لیبری
اوبه په دهین سره دد الله نه توبه
او معافی او غواړی ۔ په خپه الله تعالی په خپل قرآن کس ارشاد

فرمائی۔ اے مومن! اللہ پہنچیں بنہ رستوں نے پچھ تو بہ و کبریٰ
نبی ﷺ فرمائی چہ تاسو زیات نہ زیات د اللہ پہنچیں استغفار
و کبریٰ حکہ چہ زہ پچیلہ پہ ورخ کنن تل خله استغفار کوم۔

نبی کریم ﷺ او فرمائل قسم دے پہ ہفہ قادر مطلق چہ
دہفہ پہ قبضہ کنن حما ساہ دہ چہ کہ چرے تاسو دو مگر گناہونہ
ہم او کبریٰ چہ دہفہ گناہونہ نہ زمکہ او آسمان دک شی، او
بیا ہم تاسو د اللہ نہ بخشنہ و غواہی نو اللہ تعالیٰ بہ ضرور
ستاسو گناہونہ معاف کری۔ او قسم دے پہ ہفہ ذات دچا
پہ قبضہ کنن چہ د محمد ﷺ ساہ دہ چہ کہ چرے بالفرض
تاسو بالکل گناہونہ نہ کوئی نو اللہ پاک بہ دے قوم پیدا کری
چہ گناہونہ بہ کوئی او بیا بہ دہفہ نہ بخشنہ غواہی نو ہفہ
بہ لے گناہونہ معاف کری۔

د یوحیث مفہوم دے چہ شوک دا غواہی چہ د قیامت پہ
ورخ دہفہ عملنامہ ہفہ خوشی الہ کری نو ہفہ لہ دیر زیات
توبہ او استغفار کول پکار دی۔

دے تسبیحاً توسرہ د د ورخے شیپے او د سحر ماہنام مسنون
دعا کا نواہتمام او کرے شی او پہ پابندی سرہ د قرآن تلاوت
و کہے شی۔ نبی ﷺ فرمائی چہ قرآن لولئی حکہ چہ د قرآن
بہ د قیامت پہ ورخ د خپلو لوستونکو د شفاعت کولو د پارہ
راشی۔ د اللہ کلام تہ پہ تولو کلامونو باندے دے دے فضیلت

او فوقیت حاصل دے ڏنک ڇه ٻه خپله الله تعالىٰ ته ٻه خپل
 قول مخلوق باند ڏي. ڇا ڇه ڏکلام الله يو حرف ووستلو،
 هغه ڏياره يوه نيکي ده او ڏهره نيکي ثواب کم نه کم اس چنڊ
 وي. ڏپنڊ و قابل دوه کسان دي يوه هغه کس ڇه چاته الله
 ڏقران مجيد دولت ورکرو او هغه شپه او ورځ ٻه هغه باند ڏي
 عمل کوي دويم هغه کس چاته ڇه الله تعالىٰ مال دولت ورکرو
 او هغه شپه او ورځ هغه مال خرچ کوي.

. ڏقيامت ٻه ورځ به ڏقران لوستونکي ته او وييل شي ڇه
 قران لوله او ڏجنت ٻه درجو باند ڏي ورځيره او داسه ٻه قلاره
 قلاره لوله ڏنک ڇه ٻه دنيا کس ڏي ٻه قلاره قلاره لوستلو
 ستا مقام هم هغه دے کله ڇه اخري ايت ته ورے. ڏدے دريم
 نبر يعني ڏعلم او ڏکر ڏنور و ته ترغيث ورکري شي ڏدے
 فضيلتونه ڏي واورو شي. ٻه خپله ڏهم اهتمام اوکري ڏدعا
 قوت ڏهم زيات کري شي او ٻه دعا سره ڏمسئله حل کري
 شي. دعا کانه ڏاو غوښتل شي ڇه اے الله! ما ته ڏعلم
 او ڏحقيقت رانصيب کري.

څلورم نبر اکرام مسلم

ڏدے مقصد دادم ڇه ڏهر مسلمان ڏنبي کريم شريف
 ڏا امتي کيدو ٻه حيثيت سره اکرام کول، ڏزبه نه عزت او

احترام کول. د حقونونه زیات د نور وحقونه ادا کول. د
 مسلمان قیمت په زړه کښ وی د مشرانو احترام، په ماشومانو
 باند له رحم او د عالمانو قدر زموږ په زړه کښ وی. زموږ
 چه غومره حقونه دی هغه ادا کړو. خپلو کمزورو ته گورو. د
 نور وخلقو خوبیا ته گورو. الله راضی کړی په کلمه او
 موخه سره. د الله بند یکان راضی کړی په احسان او اخلاقو
 سره. نور سره د عدل او انصاف وکړه شی. د اولینو او
 آخرینو بهترین اخلاق دادی :-

- ① څوک چه تا سره خپلوی ته پالی ته ورسره خپلوی پاله.
 - ② څوک چه تا د خپله ورکړه نه محروم کړی ته ورته ورکړه کوه.
 - ③ څوک چه په تا ظلم وکړی ته هغه معاف کړه.
- الله تعالی په کلام پاک کښ فرمائی چه خپل څنگونه ایمان
 والود پاره ښکته کړی. ښائسته اخلاق یوه بهترینه نیکی ده -
 بهترین هغه خلق دی د چا چه اخلاق ښه دی. د قیامت په
 ورځ به د عملتک په تله کښ ښه اخلاق د ټولونه درانه وی.
 د ټولونه زیات کامل ایمان د هغه خلقو دے چه د هغوی
 اخلاق ډیر ښه دی. هغوی ته د ورځ د روژ د نیولو او د شی
 د قیام ثواب ملاویری. فرمائی د قیامت په ورځ به څه به نظر
 کښ د ټولونه زیات محبوب هغه کس وی، د چا چه اخلاق د
 ټولونه ښه وی.

ابو ذر رضی اللہ عنہ فرمائی کہ تلو سو روزے نہ وراہ یوہ نیکی
سپکھ گنر لو سرہ مہ پریر دئی اوکھ ہیڈ نہ شئی کوئے نو خپل
رور سرہ پہ روتندی ملاقات اوکری۔

یوہ مسلمان دبل مسلمان سرہ غہ لویہ نیکی کہ نشی کوئے
نو کم نہ کم دخیلے دو لچے نہ دخیل رور پہ دو لچہ کن اوہ
واچوی۔ خپل مسلمان رور سرہ پہ مسکا خبرے کوئل داہم
یو قسم صدقہ دہ۔ یوکس تپوس اوکرواے داللہ رسولہ
کوم مسلمان افضل دے۔ وے فرما شیل ہفہ مسلمان چہ د
ہفہ دلاس اوڈ ژبے دضرر نہ خلق محفوظ وی۔

د اکرام مسلم فضیلتونہ

① خوک چہ دیو مسلمان پہ کار کن کوشش کوی نو
اللہ تعالیٰ دہفہ پہ کار کن سعی کوی۔ خوک چہ دیو مسلمان
تکلیف لرے کری نو اللہ تعالیٰ دہفہ تکلیف لرے کوی۔

② خوک چہ دیو مظلوم سرہ روان شو او دہفہ پہ معاملہ
کن لے کوشش اوکرو تردے چہ دہفہ حق لے ثابت کرو
نواللہ بددائے بندہ د قیامت پہ ورہ پہ پیل صراط ثابت قدم وستی

③ خوک چہ دچا یو ضرورت پورہ کری اللہ تعالیٰ بدہفہ
درے آویا ضرورتونہ پورہ کری۔ یوبہ دد تیا دپارہ کافی شی
باقی دواہ آویا بہ لے پہ جنت کن د درجو اوچتید ذریعہ شی

④ د ابن عباس رضی اللہ عنہ مشہورہ واقعہ دہ چہ د مسجد نبوی

دَ اَعْتِكَافِ نَه پَاسِيدَه اَو دَيُوكَس دَ كَار دَ سَفَارَش دَ پَارَه
 رَوَان شَو، هَغَه كَس عَرَض اَو كَرُوجَه تَا سَو خِيَل اَعْتِكَافِ هِير
 كَرُو. وِے فَرَمَائِيل هِير كَرِے مَنَه دَے بَلَكَه مَادَدَے قَبِر وَا لَآ
 نَه اَو رِيْدَلِي دِي چَه خُوك دَ خِيَل رَوَر دَ كَار دَ پَارَه رَوَان
 شِي اَو پَه هَغَه كَار كِن كَامِيَاب شَو نَوْدَا دَ هَغَه دَ پَارَه دَ
 لَسُو كَالُو دَ اَعْتِكَافِ نَه اَفْضَل دِي اَو چَه خُوك دِي وِے رِخ
 اَعْتِكَافِ هَم دَ اَلله دَ پَارَه اَو كَرِي نَو اَلله تَعَالٰے دَ هَغَه اَو دَ
 جَهَنَّم پَه مِيَنَم كِن دَرِے خَنْد قَوْنَه پَرْدَه كَرِي چَه دَ هَغَه فَاصِل
 دَ اَسْمَان اَو زَمَك دَ فَاصِلَه نَه هَم زِيَا تَه دَه.

⑤ اَلله تَعَالٰي هَبِيْشَه دَ خِيَل بِنْدَه پَه كَار كِن لَكِيْدَلِي
 تَرخُو دَا بِنْدَه دَيُوبِل مُسْلِمَان پَه كَار كِن لَكِيْدَلِي وِي.
 ⑥ دَنِي كَرِيْم ﷺ اَرشَاد دَے چَه خُوك پَه يَوْمُ مُسْلِمَان
 پَرْدَه وَاچُوِي اَلله تَعَالٰے بَه پَه دُنْيَا اَو اٰخِرَت كِن پَه هَغَه
 بَانْدَے پَرْدَه وَاچُوِي. اَو اَلله پَاك مَدَد كُوِي. تَرخُو چَه هَغَه
 دَ خِيَل رَوَر مَدَد كُوِي.

⑦ دَ مُحْسِنِ السَّانِيْتِ اَقَالْے نَامِدَا رَحْضَرَتِ مُحَمَّد ﷺ
 پَاك اَرشَاد دَے چَه خُوك پَه يَوْمُ مُسْلِمَان پَرْدَه وَاچُوِي، اَلله تَعَالٰے
 بَه دَ قِيَامَتِ پَه وَرَم پَه هَغَه پَرْدَه وَاچُوِي. خُوك چَه دَيُوبِل
 مُسْلِمَان پَرْدَه اَخْلِي، اَلله تَعَالٰے دَ هَغَه پَرْدَه اَخْلِي، تَرْدَے
 چَه كُور كِن پَه نَاسْتَه بَه هَغَه رُسُوَا كَرِي.

۸) دَ نبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ خولہ پہ دسے وخت کیں دَ مُسلمَان مدد وُنکری چہ دَ ہفتہ بے عزتی کیری نو اللہ پاک دَ ہفتہ دَ مدد نہ پہ داسے وخت کیں عِ اُروی چہ کلہ ہفتہ دَ مدد محتاج وی۔ پہ بل حدیف کیں دی۔ چہ بدترینہ گناہ دَ مُسلمَان بے عزتی دہ۔

۹) دَ حضرت علی رضی اللہ عنہ ارشاد دے چہ دَ یو مُسلمَان یو ضرورت پورہ کرم دَامَاتہ دَ سرو سپینوز، و دَ دَکے زہکے دَ ملاوید و نہ زیات محبوب دی۔

۱۰) سلمان فارسی رضی اللہ عنہ فرمائی چہ یو خُل زہ دَ نبی کریم ﷺ پہ خدمت کیں حاضر شوم۔ نبی ﷺ یوے تکیے تہ دَ ہا وِہلے وہ۔ نبی ﷺ ہفتہ تکیہ ماتہ کینودہ۔ بینے ماتہ اُو فرمائی اے سلمانہ! کوم مُسلمَان چہ خپں مُسلمَان رورلہ لا رشی او ہفتہ کوربہ دَ ہفتہ دَ اکرام دَ پارہ تکیہ کیری دی اللہ پاک ضرور دَ ہفتہ بخشنہ کوی۔

۱۱) سید البشر نبی کریم ﷺ دَ ارشاد مفہوم دے چہ پہ تاسو کیں خوک کا مل مؤمن کیدے نہ شی ترخو چہ خپں رور دَ پارہ ہفتہ خیر خویش نکری کوم چہ خان دَ پارہ خوبوی ۱۲) ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ دَ نبی کریم ﷺ فرمان نقل کوی چہ دَ ہفتہ مفہوم دادے چہ دَ یو مُسلمَان پہ بن مُسمَان پُنجہ حقونہ دی۔ ۱) دَ سلام جواب ورکول ۲) دَ مریض بہ پُرسی کول

۳) دَجنارے سرہ تلل ۴) دَخوراک دعوت قبلول ۵)
دَانتوشکی والاتہ جواب ورکول۔

۳۳) دَیو حدیف مفہوم دے چہ ہفہ کس چہ زمونبر
دَمشرانو تعظیم و نکری، زمونبر پہ کشرانوباندے رحم
و نکری اور زمونبر دَعالمانو قدر و نکری ہفہ زمونبر دَامت
نہ نہ دے۔

۳۴) دَنبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ درے کسان داسے دی
چہ دَہغوی سپک کنرلو والامنفاق کیدے شی (نہ چہ
مسلمان، ہفہ درے کسان دادی، یو بوچا مسلمان،
دویم عالم، دریم منصف حاکم)

۱۵) دَاکرام مسلم او دَہمدردی بے نظیرہ مثالونہ دَ
صحابیو پہ ژوند کن پہ کثرت سرہ ملاویری چہ دَہفہ
خو نمونے دلتہ دَمثال پہ طور پیش کولے شی۔

یو صحابی دَنبی کریم ﷺ پہ خدمت کن حاضر شو
او دَ لوبے او پریشانئی دَحالت اظہارے او کرو دَنبی ﷺ
پہ ارشاد باندے یو انصاری صحابی ہفہ خپل کورتہ بوتلو
بی بی تہے او وین چہ دا دَنبی ﷺ میلہ دے دَدہ پہ اکرام
کن ہیچ کم و نکرے۔ بی بی تے عرض او کرو چہ لبرشان دَ
مچو دَخوراک نہ علاوہ پہ کور کن ہیچ نشتہ صحابی او وین
چہ ماشومان اودہ کرہ۔ خوراک دَ میلہ مخکن کیردہ او

پہ بھانہ باندے دیوہ مرہ کرہ۔ مونہ بہ ورسرہ کینو او پہ
 تیارہ کین بہ ہسے شخوند وھو۔ او میلہ بہ مورشی۔ لھذا
 هغوی هم هغسے وکرل۔ دواہو بنجھاوند او ماشومانوئے
 پہ لورہ شپہ تیرہ کرہ چہ پہ دے دقران دا ایت نازل شو۔
 ترجمہ: ” او ترجمیم ورکوی پہ خیلو خانو نو باندے اگر
 چہ پہ هغوی باندے تھرہ وی :
 دیرمولا پہ جنگ کین یوصحابی د او بومشکیزہ واخستہ
 او دخیل ترہ خوئی پہ تلاش کین او وتلو چہ کنچرے هغه
 تیرے وی نو اوبہ بہ بیر و شکوہم اتفاقا هغه یو خائے کین زخی
 پروت ملاؤ شو، هغه تہ لے اوبہ پیش کریمپہ دیکن نزد
 پروت یوبل صحابی چہ د هغه نوم هشام رضی اللہ عنہ، اوبہ و غولے
 د هغه د ترہ خوئے اشارہ او کرہ چہ رویمے اوبہ پہ هغه و شکوہ
 زہ هغه تہ ورور رسیدم۔ نو نزد یو دریم صحابی پہ زخی حالت
 کین ساہ ورکولہ او اے لے او کرو۔ هشام رضی اللہ عنہ دریم زخی تہ
 رویمے د او بو شکوہ لو اشارہ او کرہ۔ صحابی فرمائی چہ کلہ زہ دریم
 تہ و رسیدم نو د هغه ساہ وتلے وہ۔ پہ جلقی کین واپس هشام
 رضی اللہ عنہ تہ را غلم نو هغه ہم ساہ ورکھے وہ۔ بیا خیل ترہ خوئی
 لہ را غلم نو هغه ہم وفات شوئے و۔ قربان شہ پہ دے هستو
 باندے چہ د جنگدن پہ وخت کین ہم کلہ چہ هوش او حواس
 هر خہ جواب ورکری د اکرام او قربانی جذبہ دلاس نہ نہ پریدی

ابن عمر رضی اللہ عنہما فرمائی کہ یوحنا بی بی تہ یوکس دچیلی سر
 پہ ہدیہ کیں ور کرو۔ ہفتہ د یویل د غریبی خیال او کرو۔ او
 مخکین نے ولیرہ ہفتہ تہ دیو دریم کس متعلق دغہ خیال
 پیدا شو نو سرے ہفتہ تہ ولیرہ۔ ذالہ شان ہفتہ و پاندے
 ولیرہ۔ غرض داچہ دغہ شان د اوو کورو نو چکرے ولگو لو
 اوبیا دچیلی سر دو بارہ دتو لو نہ رو مے لیرو وکی صہابی کور
 تہ واپس راغ۔ اللہ دپہ خیل لطف و کرم سرہ دے ہستو
 زیات نہ زیاتہ ور کرہ و کری چہ د سخت ضرور تمند کیدو
 باوجود بہ خٹکہ دے حضراتو نور و لہ د خان تہ مقدم سائل
 ذاکرام مسلم والا صفت پہ مونہ کیں او پہ تو لو مسلمان نو
 کیں پیدا شی۔ دے دپارہ د رسول اللہ ﷺ او د صہابی و الا
 اخلاق، د ہمدردی او د قربانی واقعات و او راوے شی۔ پہ
 خیلہ دے مشق و کرے شی۔ د مشرانو عزت پہ کثرانو شفقت
 او د علمائے کرامو قدر و کرے شی ذالہ نہ دپہ رازرا و غورے شی

پنجم نمبر تصحیح نیت

دو دے مقصد داندہ چہ مونہ ہر عمل خالص د اللہ تعالیٰ
 د رضا د حد ہے سرہ کو لو والا جو رٹو، ریا، بنود نہ و شہرت
 بالکل نہ وی پہ یو عمل ہم د دنیا طلب یا خیل جیبتی جو زون
 مقصود نہ وی۔ چا یو لحوان تہ ظہر بہ نصیحت کریدے چہ۔ دے

ہلکہ! خبیہ کشتی مضبوطہ و نیسہ غنہ چہ سمنہ
 دیر شاور دے تویہ غنہ سرہ و غنہ چہ سفر دیر و سرہ
 خبیہ شایعہ مضبوطہ کرہ چہ لا دیر و سختہ و نیت
 صبیہ کرہ چہ ایلو و لا دیر و یک مد و کرم
 د الله غنہ غنہ چہ قرآن کتب و مویہ و چہ و غنہ
 دے چہ غنہ کرہ و پہ و دے حق کتب چہ نیت و غنہ
 د غنہ د پنا وی اسے

لهذا اذ ضروري است چه شمس تان و خورشید بیضیات
داخل هر عین است، هر تقریر و تحریر و بیان نوشته مخصوص
سره گوی، لوشان عمل هم در حق او و نبوی قاند و بی اعتبار
سره دیر زیات دے۔ داخل من به بغیر نه به دست کین دے
خدا اثر شده او نه به آخر است کین خدای جبر شده
و تصحیح نیت فضیلتونه

① ذنبی کریم شیخ ارغاد دے ہے اللہ تعالیٰ ستاوشکون
اوستا سوما لوتوتہ نہ گوری بلکہ ستا سوزیدنوا وکلونوت گوری
② یوحنا پشاکن می چه نبی کریم شیخ عیسیٰ
ڈکرو چه ایمان غہ غیزہ کا نبی حکیم او فرماین چه خدا سر
بر خاستہ شد دے چه سر خصلی روی د خدا سر د لود پاره
چه روی د هدایت فریوس می انصاف د دہی پسر چه
غفرانہ حقہ خلدی

۴) حضرت معاذ رضی اللہ عنہ چہ کلمہ نبی کریم ﷺ دین من حاکم جو رکرو اولیہ لوئے۔ نو هغه در خواست او کړو چہ ماتہ خہ وصیت او کړی۔ نبی ﷺ و فرمائیل چہ په دین کین د اخلاص خیال ساته چہ اخلاص سره لږ عمل هم کافی دے۔

۵) د الله تعالى ارشاد دے چہ زه په ټولو شریکانو کین د شرکت نه دیر زیات بے نیانه یم یعنی د دنیا شریکان د شرکت محتاج او په شرکت باندے راضی وی۔ او زه خلاق علی الاطلاق یم بے پروا یم۔ په عبادت کین د غیر د شرکت نه بیزاره یم۔ څوک چہ یو داسے عمل وکړی چہ هغه کین ماسره بل څوک هم شریک کړی زه هغه د هغه شریک ته حواله کوم په بل روایت کین دی چہ زه د هغه نه بیزاره کیږم۔

۶) د قیامت په ورځ به یو او انر کوئک په اوجیت اواز او وائی چہ چا په څه عمل کین بل شریک کړے وی هغه د هغه ثواب او بدلہ هم د هغه نه او غواړی۔ الله تعالى په ټولو شریکانو کین دیر زیات بے نیازه دے۔

۷) د ټولو عملونو د امر و مدار په نیتونو باندے دے۔ او هر کس ته به د خپل نیت مطابق بدلہ ملا ویږی۔ څوک چہ الله او د هغه د رسول د پاره هجرت کوی نو د هغه هجرت الله او د هغه رسول د پاره وی۔ لیکن که چرے د دنیا یا د بل څیز په لالچ کین هجرت کوی نو د کوم غرض د پاره چہ هجرت

کوی هغه هم د هغه غرض د پاره شمار پرې. (بخاری و مسلم)
 ④ په غزوۀ تبوک کښ چې کوم خلق بیمار شي په وجه شریک نه شو. د هغوی په پاره کښ نه او فرمایش چې هغوی په هر کڼه و کښ مونږ سره شریک و و خکه د هغوی نیت د جهاد و و اگر چه هغوی د خه غڼر په وجه شریک نه شو. (بخاری)
 ⑤ چا چه د نیکی نیت و کړ و لیکن هغه نیکی نه و نکړه شوۀ بیا هم یوه نیکی لیکل شئ.

⑥ یو کس سره مال هم دے او علم هم د اینه کارونه کوی او د غریبانو حق کنړی نو په قیامت کښ به دا په اوچتو منزلونو باندے وی. یو دویم کس سره مال او علم خو نشته لیکن د هغه نیت ضرور شته چه که چرے منسره مال او علم وے نو ما به هم داسے کار کولے څنگه نه چه فلانے کس کوی. د قیامت په ورځ به دے دواړو ته برابر اجر ملا و پرې. (ترمذی)
 ⑦ یو کس په بستره باندے د سلاستو په وخت کښ د نیت او کړوچه د خپه به د تبحر و مونږ کوم مکر د خپه د هغه سترگے ونه غږیدے، تردے چه سحر شو. بیا به هم د تبحر ثواب ملا و پرې. او دا اوده کیدل په دے بنده باندے د الله د طرفنه د احسان په طور باندے شو. (نسائی)

⑧ د نبی کریم ﷺ د حدیث مفہوم دے چه څوک په ریا کاری سره مونږ کوی هغه مشرک شئ او چه څوک په

ریا کاری سره روژه نیسی هغه مشرک شی. (مشکوٰۃ)
 (۱۲) د نبی کریم ﷺ د یو اوږد حدیث خلاصه ده چه د
 قیامت په ورځ د کومو خلقو په رومبی پيشی کښ فیصله
 واوړول شي په هغوی کښ به یو شهید دویم عالم او دریم
 مالدار وي. هغوی به ۷ او غواړي او الله پاک به دخپلو
 نعمتونو چه په هغوی باندے لے کړي وو اظهار او کړي.
 هغوی به اقرار او کړي. د هغه نه پس به د هغوی نه تپوس
 اوشي چه د دے نعمتونو نه موخه کارواختو؛ شهید به
 عرض او کړي چه ستا د رضا د پاره یم جهاد او کړو تر دے
 چه شهید شوم. عالم به عرض او کړي چه علم یم حاصل کړو
 او نور و ته یم و بنود لو. او ستا د رضا د پاره یم قرآن حاصل
 کړو. مالدار به عرض او کړي چه هیڅ ذخیر مصرف د لے
 نشته چه هغه کښ ماستا د رضا د پاره خرچ نه وی کړے.
 الله تعالی به وفرمائي چه دا ټول دروغ دی. تاسو دخپل
 شهرت د پاره دا هرڅه کړیدی. دے نه پس به ورته حکم
 واوړول شي او پر مخ را خکلي به جهنم ته او غورځول شي
 لهذا دیراهم او ضروری دی چه انسان په خپلو
 ټولو کارونو او په ټوله کارگزاری کښ د الله رضا د هغه
 د دین اشاعت، د نبی ﷺ د سنتو تبعداری مقصود
 وساتي. شهرت، عزت، تعریف له لږ هم په زړه کښ ځائ

ورنگری. که خیال هم راشی نو په لڅوَل او استغفار سره
 د د هغه اصلاح وکړه شی. د الله نه د اخلاص حاصلولو
 په دُعَا کانه و غوښتل شي. د هر عمل نه مخکې او د هر عمل
 په دوران کښ د نیت صحیح کړه شي. د عمل په پوره کیدو
 باندې دخپل نیت ناقص وگنري او استغفار د وکړه شي
 او په ژباړا د و غوښتل شي.

شپږم نمبر دعوت او تبلیغ

د دے مقصد داده چې مونږ د دین زد کړه ماره پورے
 باندے عمل کو لوسره په نورو باندے د دے محنت او کړو
 د نبی کریم ﷺ د ختم نبوت په طفیل ټول امت ته د
 دعوت والا کار ملا و شویدے. دے د پاره د نبیانو والا
 طرز باندے مونږ خپل ځان مال او وخت سره د الله په
 لاره کښ اوځو. او خلق الله او د هغه رسول ﷺ طرفه
 راو ټلو، دے د پاره چې پوره دین په پوره دنیا کښ خو
 او ژوندے شي. الله پاک پخپله په کلام مجید کښ فرمائی
 ① اے محمد ﷺ! خلق پوهو هه ځکه چې پوهول
 ایمان والو ته نفع ورکوی.

② اے محمد ﷺ! او وایه داده ځمبالاره. را بلم الله
 طرفه حکمت، بصیرت سره، زه هم او چا چې ځی اتباع وکړه.

۳) اے محمد ﷺ! خپلو متعلقینو ته هم د مائخه حکم کوہ اوپہ خپله هم په دے پابند و سہ. مونږ ستانه روزی کټل نه غواړو. روزی خوبه تاسو ته مونږ درکوو. او بختین انجام خود پر هیز کارځي ده.

۴) اود هغه نه بهتره خبره د چا کیدے شی چه الله تعالیٰ طرفته رابلی او نیک عمل کوی او وائی چه زه د فرمانبردارو نه یم.

۵) لقمان علیہ السلام خپل غوږ ته نصیحت کولو کښ وائی چه خویه! مونږ کوہ اود بنو کارو نو نصیحت کوہ اود بد و کارو نو نه منع کول کوہ، اوپه تاباندے چه څه مصیبت راشی په هغه باندے صبر کوہ چه داهنت د کارو نو نه دی.

۶) تاسو بختین امت یئی چه د خلقو د (نفع رسولو) د پاره ویستلے شوی یئی. تاسو د نیکو کارو نو حکم کوئی اود بد کارو نو نه منع کول کوئی اوپه الله باندے ایمان ساتی.

۷) اوپه تاسو کښ یوه ډله داسے ضروری ده چه خیر طرفته رابلل کوی اود نیکو کارو نو حکم اود بد و خبرو نه منع کوی. اود داسے خلق په پوره کامیاب وی.

۸) د عامو خلقو په اکثر و پټو خبرو کښ خیر او برکت نه وی مگر چه کوم خلق داسے دی چه د صدقے خیرات یا د بل یونیک کار یا په خلقو کښ په خپلو کښ د اصلاح تر غیب ورکوی. او چه

خوڪ ڊاڪار ڌا الله ڌ رضا ڌ پاره اوکري هغوی ته به مون پر
ڊیر ڌ لوڻے اجر و سکر ڌ

۹) او مؤمنان سری او مؤمنانے بنجے ڌ یوبل مددگار
دی نیڪے خبرے بنائی او ڌ بد و نه لے منع کوی۔

ڌ دعوت او تبلیغ فضیلتونہ

رسول الله ﷺ او فرما ڀیل چه ڌ الله تعالیٰ په لاره کن
یو سحر یا یوما بنام تیرو ل دُنیا او څه چه په دُنیا کن دی
ڌ هغه نه بهتر دی۔

۲) ڌ نبی کریم ﷺ ارشاد دے چه په یو کس باندے ڌ
الله ڌ لارے کرد او دُوره او ڌ جهنم لُڙکے نه شی جمع کیدے۔

۳) نبی کریم ﷺ یو ځل حضرت علی رضی الله تعالیٰ عنہ او فرمائیں
چه که چیرے ستا ڌ وڄ نه یو کس ته الله تعالیٰ هدايت وکری
نو ڌ استاد پاره ڌ سرو او بنائونہ بهتر دی،

۴) ڌ الله په لاره کن یوه روپی خری کو لو باندے ڌ او وڄ
لکھه رو پو ڌ صدقے کو لو اجر ملا ویری۔ ڌ بد فی عبادتو
ثواب یو سُبْحَانَ الله و ڀیلو باندے یا مونږ کو لو باندے ڌ
یو کم پنځوس کرو پر اجر ملا ویری۔

۵) ڌ نبی کریم ﷺ ڌ دُعَا مفهوم دے چه خوشی نه
ڌ وی، ترو تازه ڌ وی هغه کس چه څه خبره واکری هغه
محفوظه کری او هڙ بهو هغه نور و ته ورسوی۔

⑥ ڄوڪ چہد امر بآلمعروف او نهی عن المنکر محنت کوی
هغه پہ زمکہ باندے دَ اللہ خلیفہ دے، دَ اللہ دَ کتاب
خلیفہ دے او دَ اللہ دَ رسول خلیفہ دے. ڄوڪ چہ دَ اللہ پہ
لارہ کنس وُحی اللہ دَ هغه دُعا کائے دَ نبیا نویشان قبلوی۔

⑦ حسن بصری رَضِیَ اللہ عَنْہُ دَ نبی کریم ﷺ ارشاد نقل کوی،
چہ دَ هغه مفہوم دادے چہ چا دَ خپیل دین حفاظت او کرو،
عرض داچہ دَ یوے علاقے نہ ئے بلے علاقے تہ ہجرت او کرو
خواہ یوہ لویشیت سفر ئے کرے وی نو هغه جنت دَ خپیل ڄان
دَ پارہ لازم کرو او هغه بہ (پہ جنت کنس) دَ ابراہیم علیہ السلام او دَ
مُحَمَّد ﷺ ملکرے جو پیری۔ (تنبیہ الغافلین)

⑧ دَ نبی کریم ﷺ ارشاد دے چہ ڄوڪ یونا جائزہ کار
کول او وینی کہ پہ هغه ئے قدرت وی چہ پہ لاس ئے بند کری
نو پہ لاس دَ بند کری کہ طاقت ئے نہ وی نو پہ ژبہ دَ انکار
او کری کہ دومرہ طاقت ئے ہم نہ وی نو پہ زبہ سرہ
هغه ید او کنری او داد ایمان دیرہ کمہ درجہ دہ۔

⑨ پہ یومر وایت کنس دی چہ نبی کریم ﷺ قَسَم اُو خورو
او وے فرمائیل چہ تاسو امر بآلمعروف او نهی عن المنکر کوئ
او ظالمان دَ ظلم نہ منم کوئ او حق خبرے طرفتہ ئے پہ
راخکلو، اونئی، کنی ستا سوزر ونہ بہ ہم هغے کلا و دَ کہے شی
ڄنگہ چہ دَ هغه خلقو کرے شوی وواو پہ تاسو بہ ہم لعنت

اَوْشِي خُنْكَ، چہ پہ ہغوی یعنی پہ بنی اسرائیلو لعنت اوشو۔
 ⑩ فرمائی چہ کہ چرے پہ یوہ دلہ او قوم کین خولہ گناہ
 کوی او ہغہ دلہ یا قوم د طاقت باوجود ہغہ کس د ہغہ
 گناہ نہ نہ منع کوی نو پہ ہغوی باندے بہ د مرگ نہ مخکے
 پہ دنیا کین د الله تعالیٰ عذاب مسلط کیری۔

⑪ یوحنا نبی کریم ﷺ اوفرما ئیل اے خلقو د الله تعالیٰ
 ارشاد دے چہ امر بالمعروف او نہی عن المنکر کوئی ہے
 نہ چہ د اے وخت راشی چہ تاسو دعا غواہی او ہغہ نہ
 قبلیری، تاسو سوال کوئی او سوال مونہ پورہ کیری، تاسو
 دخیلو دشمنانو خلاف حبانہ مدد غواہی او زہ ستاسو
 مدد نہ کوم۔

⑫ شوک چہ پہ الله باندے ایمان لری او دہغہ وعدے
 رستونے کنری، بیا د جہاد پہ نیت سرہ اس و ساقی، نو
 قیامت کین بہ دہغہ اس خوراک او اوبہ وغیرہ بول پہ
 تلہ کین وی۔ بل حائے کین د خشنرو او متیانرو ذکر ہم
 را غلے دے۔ یعنی دے تہ لو خیزو نو وزن بہ دے بندہ
 نیکی وزنی کری۔

د دعوت والا محنت د بول امت ذمہ واری دے۔ نبی
 کریم ﷺ تہ دوا نسبتونہ ملاوشیدی۔ نسبت نبوت
 او نسبت خاتم نبوت۔ دختہ نبوت پہ صدقہ کین د ہر

پہ دُکان کُن کاهک دَوجے لاندے شی، کوم دین چہ پہ
 دفتر کُن دَافسرانو دَوجے لاندے شی، کوم دین چہ پہ
 وادۂ بنادئی کُن دَخیلوانو دَوجے لاندے شی، کوم دین
 چہ پہ دوستانو کُن دَحالاتو دَوجے لاندے شی نوہفہ
 دین بہ پہ دُنیا کُن دۂ تہ خۂ عزت ورکری۔ نِن مُسلما نان
 دَ حقوق العباد چفے وَہی۔ دَ حقوق العباد معنی دۂ
 بند کا نو حقونہ۔ دَ تہ لونہ لوئے بندہ رسول اللہ ﷺ دے۔
 لہذا دَ تہ لونہ مخکُن دَ ہغوی حق ادا کول پکار دی۔ مونہ
 روزہ، حج اور کواۃ دابندگی دَ اللہ دۂ۔ دَ نبی ﷺ حق دارے
 چہ دَ ہغوی دَ دعوت پہ کار کُن خان شریک کری۔ خنکۂ چہ
 نبی ﷺ دَ دین پہ خور و لو کُن کوشش اوکرو۔ او دَ امت غم
 لے اوکرو۔ نِن ہریو اُمّتی دَ ہغوی سرۂ پہ دے غم اوکار
 کُن شریک شی۔

مالدارۂ، غریب، حاکم، محکوم، افسر، ماتحت، بادشاہ،
 وزیر، عالم، غیر عالم دَ تہ لو ذمہ واری دَ دعوت کار دے۔ پہ
 قول دَ یو عالم چہ تہ بے کوہی لہ راخی خلق دَ مونہ لہ
 راشی نو مونہ بہ ورتہ دین بنائیو۔ نو جواب ورکے شوچہ
 تاسو کوہے ولے جو ریزئی۔ تاسو وریخ جوہۂ شی او پہ دُنیا
 باندے اووریزئی۔ داعی خود دریا بپشان وی چہ بغیر
 دَ خۂ معاوضے نہ دُنیا تہ اوبہ رموی۔ داعی دَ نریشان

وی چه بغیر معاوضے دایمان رنہاڑ سوی۔ داعی دطیب او
 او داکتر پشان دقبر حشر تیکہ لگو لو سرہ روحانی علاج
 کوی۔ داعی روحانی درانیور وی چه خلق ددعوت پہ کاوی
 کنس کینوی او جنت تہ لے بوخی۔ داعی دمیوہ دارے وُنے پہ
 شان دے چه کانہی پر وریدی بیامہم خلقوتہ میوہ ورکوی
 یعنی دایمان خوبے خبرے کوی۔ داعی دہدایت لائونہ
 خوروی۔ پہ دے وجہ ہر سرے دداعی جو رشی او ذنبی
 علیہ السلام پہ طرز باندے پہ دنیا کنس ددین خور و لو دپارہ د
 خیل مال او خان و لگوی۔ دے دپارہ د ہجرت او کبری، او
 کلے پہ کلے، ملک پہ ملک او اقلیم پہ اقلیم د وگزی او خلقو
 تہ ددے محنت د نہادہ کو لو دپارہ دعوت ورکے شی دے
 دپارہ دکوائف پورہ کونکی حضرات دملکونو ارادے اوکری۔
 پہ ژوند کنس درے چلے، پہ کال کنس چلے، پہ میاشت کنس درے
 ورے، پہ ہفتہ کنس دوہ گشتونہ، دشب جمع پابندی روزانہ
 پہ جہات او کور کنس تعلیم، روزانہ ددوہ نیمو گھینتونہ تر
 اتو گھینتو پورے فکر کول اوروزانہ ددے کار دپارہ
 مشورہ کول چه ددے کار دپارہ خوک خوک تیار دی؛
 اللہ دزمونہ حامی او ناصر شی۔

کتابت: ابوستان غیر اللہ شبقدر علیم زئی، ۱۷ فروری ۱۴۲۸ھ